

314108

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No 212.

Telephone No. 544.

Vol. 12
సంపుటము ౧౨చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 5-వ తేది శనివారము
శ్రీ క్రొత్తనామ సంవత్సరము, మార్గశిరమాస బహుళ పంచమి గి.

No. 197

సంచిక ౧౯౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారీతే వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి మాచి కొనిన మోనముగలుగదు

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

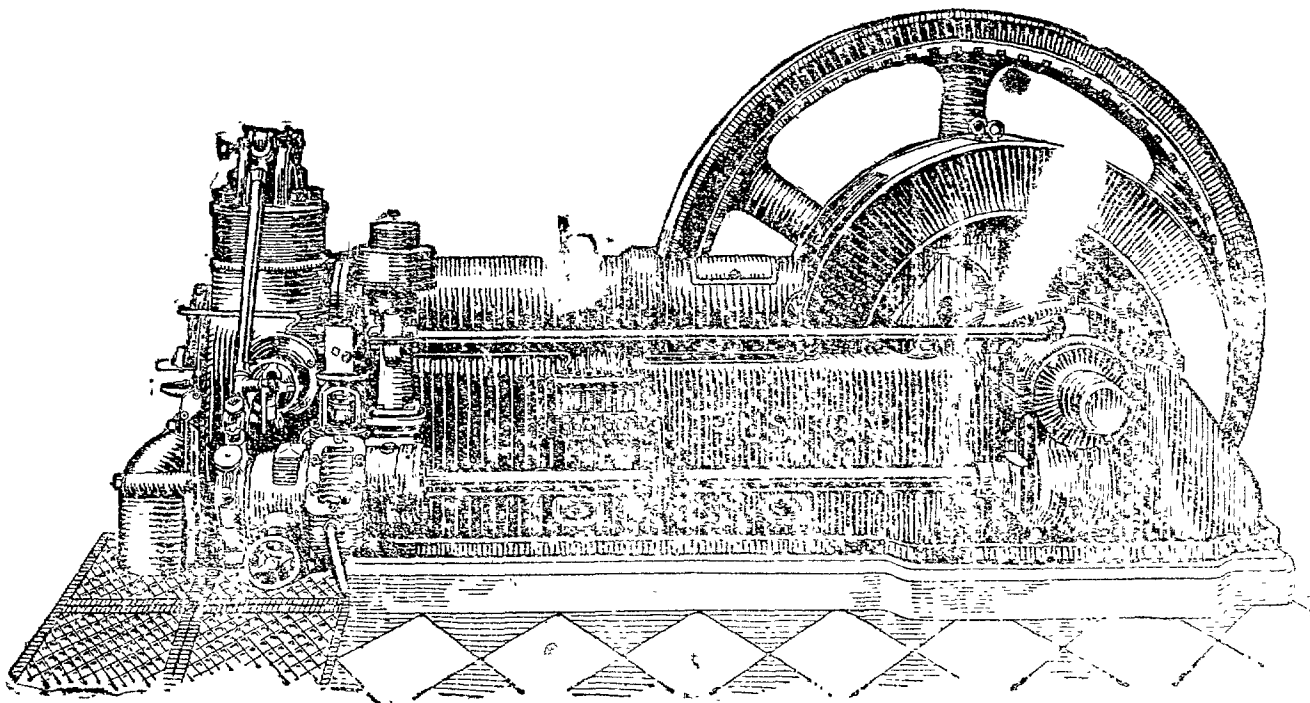
విజేతములలో కూడ వాడుచున్నారు



చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

ది రస్ట్ న్ క్రాడ్ ఆయిల్ ఏంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఆయిల్ ఏంజిను లన్ని టికంపెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కదులును.
హాట్ బల్బు, స్టవ్, మాగ్నెటో,
మున్నగునవి లేవుపొయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూనెతో పనిచేయును.
చతురతఏమియు ఉండ
నవసరము లేదు.

నెం ఎ 4512 రు, చిత్రముగల మా క్యాటలాగుకు వ్రాయండి

మద్రాసులో సోల్ ఏజెంట్లు, మాస్కి అండుకో, లిమిటెడ్, ఎంజిగోర్లు, తపాల్ బెట్టు నెం 4512



(జెనుక చింతించుట చెట్టితనము ముం దండుకొన్న వారలు జూడమంద గలరు)

40 దినములలోగా అతిసులభముగా యింగ్లీషు శేర్మకొన వచ్చును.

2 పుస్తకములకొన్న వీ. పి. ఖర్చులులేదు. ఆంగ్లేయ దొరతనమువారి పరిపాలనకు లోకులైన యీభూమండలమున గౌరవభ్యాతియు

పొంది జీవనోపాయములే వృద్ధిపొందుటకు కారణకర్త యగు ఇంగ్లీషుభాషయే ముఖ్య మని యెరిగియు అనేకులు విడనాడియుండు వారలకు అతిసులభముగా గురు చెంత చేరక తమకు తామే భాషానుభవము పొంది చదువుటకును మాట్లాడుటకును వ్రాయుటకును పువయుక్తముగా ఆంగ్లభాష యందు ముద్రింపించి అభ్యాసపరులకు అవలీలగా గ్రహింపదగినది గాన మావశ్యమున ప్రస్తుతము కొన్ని ప్రతులే ముద్రించి తక్కువధరలకు విక్రయించుచున్నాము.

ఇందుసాధారణముగా పువయోగముగనట్టి యింగ్లీషుపదముల నుచ్చరించుటకును వాటికిగల అర్థమును ఇంగ్లీషును ఆంగ్లమును వ్రాయబడి చిన్నకథలు సామెతలు పీట్లకు యింగ్లీషు అర్థములును అతిసులభమైనవి వ్రాయబడియున్నవి. వ్యక్తులు, పక్షులు, వారములు,

నెలలు, సావత్తములు, పుష్కములు, ఆయుధములు, గానాదేశములు, లిఖితములు వ్రాయునట్టివిగములు గలవు. ఈ పుస్తకము బాలరు, బాలికలు, వర్తకులు, నౌకరులు, విద్యాబోధకులు పిరల కందరికి పువకారియగు సహాయగ్రంథము.

అంత్యకాలమున వుయిల్ మొదలగునవి వ్రాయు విధమును, తంతిసమాచారములును, వడ్డి పరిమితియు జీతముల వగైరాల లెక్కలను యివియెల్ల విశదపఱచబడి యున్నది. పుస్తకము 1-కి ధర రూ 1-8-0. తపాలాఖర్చు 0-4-0.

ఆనందాశ్రమ పుస్తకశాల, 5/84, నైనియప్పనాయకకోవిడి, పార్కు-టౌన్ పోస్టు, మదరాసు.

శ్రీ కృష్ణా వతార తత్త్వము.

సకలపురాణరత్నములనుండియు, మహాభారత హరివంశములనుండియు శ్రీకృష్ణకథలను సంగ్రహించి వరుసగా సులభముగ వచనరూపమున నిందువ్రాయబడును. సకల సంశయములు తొలగినట్లు అందందు శాస్త్రీయసమాధానములు వ్రాయబడును. విశేషములు గలతావుల సంస్కృతశ్లోకము లుదాహరింపబడును. పాఠ్యాధ్యయన కనుకూలించు స్తోత్రములను గ్రందవదలక పొందుపఱుపబడును. శ్రీ కృష్ణచరిత్రమును సమగ్రముగా వ్రాయుటకే యీ వ్రాసెత్తము. భక్తికర్మయోగజ్ఞానమార్గముల దెలుపుట కిది కల్పవృక్షము. మతభేదము లేచరిత్రమును జదివిన సమూలము నశించునని గట్టిగా జెప్పగలను. ఇతర దేవతాదామణము లిందుండవు. ఇట్టి యుత్తమగ్రంథము చక్కగా ముద్రించి 820 పుటలకు దక్కువగాకయుండ బ్రేండుచేయించి మూడునెలలకొకసారి 1-8-0 లకు వీ. పి. గా పంపబడును. 12-0-0 లు దయచేయించువారి పేరులు పోషకుని ప్రకటింపబడును, 8 సంపుటములకు దక్కువగాదు. 1-0-0 అధ్యాయంతో జందాదారులు తమ సమృద్ధిని దెలుపవలెను. ఈసత్కార్యము నాంగ్రదేశీయులగు సజ్జనులు నాచేతజేయించి కృతకృత్యులు గావలయునని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఆంగ్లశ్రీమద్రామాధ్యాయము ముద్రితమై సిద్ధముగనున్నది. 3 సంపుటములు ధర రూ 12-0-0. 2203 వీ. పి. ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

జనమంచి శేషాద్రిశర్మ, ఆంగ్లప్రధానపండితుడు, మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

లోకాయుహార కస్తూరిమాత్రలు

594

విజ్ఞాపన



మహాభాగా 25 సం॥ ల నుండి నేను లోకనేప చేయుచుండునంగలి తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నా. ఇండియావారుమత్రమే గాక బర్మా, సిలోన్, మలయానేట్లు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందుండు వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరూ నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి వప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకాయుహార కస్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వారు, ముసలివారు, వారు పిరననేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తకీలములు, సకలజ్వరములు, మాంద్యము, శీతవాతము, ప్రకల్మలయాద్యు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదములు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు శ్వాసకాసము, పల్లకోష్ఠి, నడుమనోష్ఠి, ఇకోప్లాయెంజా, క్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపాసపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణముగను. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు జేనకువేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

300 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు జేరు. 6 బుడ్ల నెల పోస్టుఖర్చుతో రూ. 1-8-0. 12 బుడ్లు రూ. 3-12-0. 3కి బుడ్లు రూ. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దినపత్రికాసమకకు వ్రాయుడు.

ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు మొకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల మైసూరు.

సూర్యుని మార్కుగల గొడుగులనే

(Sun Brand) ఉపయోగింపుడు.

హెడ్ ఆఫీసు: పరిశ్రమశాల, కల్కికోట.

సేట్ నాగి పురుషోత్తం అందుకంపెనీ

ధర సరసము సామానులు గట్టిగా నుండును. చాలకాలమువరకు గట్టిగా నుండును.

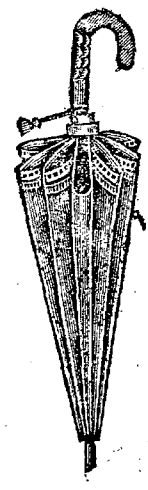


TRADE MARK

గొడుగులు, బనీనులు చేతిబెత్తములు (Walking sticks)

మొదలగు వ్యాపారస్తులు,

నెం. 21, చైనాబజారురోడ్, మద్రాసు.



దక్షిణేశ్వరు బాంబుకేసు

డాక్టరు రాబ్బర్ట్ సాక్ష్యము

కలకత్తా, డిసెంబరు 3:—నేను అలీపూరు స్పెషల్ కోర్టులో దక్షిణేశ్వరు బాంబుకేసు సంవర్ధమున మందుగుండు సామానుల ఫీఫ్ యివ్వసైక్టరు డాక్టరు రాబ్బర్టుగారి పరిక్షయే జరిగెను.

ప్రశ్న:—కాల్చెటనగానేమి?

జవాబు:—అందులో ప్రత్తి, నైటరు, గ్లెస్సెస్ మినరలు జెల్లి అన్ని కలిసియుండును.

ప్రశ్న:—అది భగ్ననమండేనవువా?

జవాబు:—అవును.

అభ్యర్థకుడు:—అది వ్రాసియున్నట్లున్నాడు.

అప్రోవేటు జేసరలు:—(ప్రెపుచేయబడిన పుస్తకమును చూపి) కాల్చెయిటును చేయుట కిందులో తెలుపబడినవి సాధారణవిధములా?

జవాబు:—అవును.

ప్రశ్న:—ఇందులో తెలుపబడినంతవరకు యీవిషయములన్నియు సరియైనవేనా?

జవాబు:—అవును.

ప్రశ్న:—కాని యిందులో పూర్తిగా తెలుపబడలేదు. తెలుపబడినంతవరకేవి ప్రయోజనకరములేనా?

సవిక్ సైక్టరు సాక్ష్యము

పిమ్మట జిలేంద్రనాథ గుహి అను పోలీసు సవిక్ సైక్టరు అప్రోవేటు జేసరలుచే పరీక్షింపబడెను. ఇతడు తాను సర్వీసారంటు తీసుకొని డక్యుమెంటుగారిలో దక్షిణేశ్వరు కెల్లు పోయినాయు, ఉదయము 8 గంటలు మొదలుకొని రాత్రి 7½ వరకు సర్వీ యెట్లు జరిగినదియు, రివాల్యరులు మొదలగునవియు ఎట్లు బయటపడినదియు ఎంతమంది కచ్చట జబ్బుగానున్నది యువారెట్లుఅప్పటికి పంపబడినదియు అన్నియు తెలియజేసెను

ప్రశ్న:—నీవు వారి నేమి అడిగితివో స్పష్టముగా చెప్పెదవా?

జవాబు:— అచ్చటివస్తువులన్నియు అచ్చటి కెట్లువచ్చినవని ప్రతివానిని అడిగితిని. "నేను నీకు జవాబు చెప్పను. చెప్పదలచున్నది కోర్టులోనే చెప్పెద"నని ప్రతివాడును నాతో బలికెను.

క్రిందఆరలో నొక బాంబును చూచినట్లును అదియొక సిలెండరువలెనుండి కాగితము లో చుట్టబడియుండెననియును సాక్షి చెప్పెను.

ప్రశ్న:— బాంబును కనుగొన్నప్పుడు మద్దాయిలలో నెవ్వరైన ఏమైన ననిరా?

జవాబు:— అది యిలా లే. నేను జాగ్రత్తపెట్టెదనని ఒకడడెను

సాక్షి మద్దాయి రాజన్ లాహిరిని గుర్తించెను.

ప్రశ్న:— వానిని బాంబును ముట్టుకొన నిచ్చితివా?

జవాబు:— లేదు.

ప్రశ్న:— రివాల్యరు సరియైన స్థితిలో నుండేనేమో చూచితివా?

జవాబు:— అది పూర్తిగా కట్టింపబడియుండెను.

మద్దాయి స్టేడరు డాక్టరు ఎ. సి. ముఖర్జీగారు— టెగార్టు ఆంస్ట్రాంగుగార్లు అచ్చట నున్నట్లుగా నీవు అప్రోవేటు జేసరలుతో చెప్పితివి. బాంబును చూచినతరువాత టెగార్టు గారక్కడికి వెళ్లిరా? అంతకు పూర్వమే అచ్చట నుండిరా?

జవాబు:— బాంబును చూచిన గంటనేపటి కాయన అచ్చటికి వచ్చెను.

ప్రశ్న:— రివాల్యరునుగూడ చూచినపిమ్మట టెగార్టు ఆంస్ట్రాంగు గార్లుచ్చటికి వచ్చినట్లు నేను తలచెదను.

జవాబు:— టెగార్టుగారు దానిని చూచినతరువాత వచ్చెను. అటుపిమ్మట ఆంస్ట్రాంగు వచ్చిరి.

అభ్యర్థకుడు:— ఆంస్ట్రాంగుగారు టెగార్టు కు. కె. మయ వచ్చిరిని నీయభిప్రాయమా?

జవాబు:— అవును.

అప్పుడు కోర్టు ముగిసెను. (అ. ప్రె.)

చేతిమగ్గము వర్తకులకు మాత్రమే

చేతిమగ్గమునకు కావలసిన పరికరములన్నియు న్యాయమైనధరల చొప్పున మేము సరఫరా చేయుచుము. తక్షణశీ ఒకదాని ఆర్డరును ఈదిగవ విలాసమునకు పంప కోరెదము.

Messrs. Industries Stores Supply Co.
434, Thakurdwar, Bombay No. 2.

దక్షిణేశ్వర బాంబుకేసు

ముద్దాయిలపై నేరస్థాన చేయబడెను

కలకత్తా, డిసెం 4:— దక్షిణేశ్వర బాంబుకేసులో నేడు స్వేచ్ఛలు కోర్టువారు ముద్దాయిలపై ఆయుధ శాసనము 19 (ఎ) (యఫ్) సెక్షనుల క్రిందను మందుగుండు సామానుల శాసనము 4 (బి) సెక్షనుక్రిందను నేరస్థాన చేయబడెను. అనగా ఆయుధశాసనములలో నున్న ప్రకారము ఆయుధములు మందుసామానులు మొదలగు వానిని తయారుచేసి వాటిని కలిగి యుండవలెనను ముద్దాయిలు చేసినయు ఆందు వలన 1878 2-వ ఆయుధశాసనము 19 (ఎ) (యఫ్) సెక్షనులు గుండు సామాను 4(బి) సెక్షను ఇంజియను పినలు కోడు సెక్షనులక్రింద వారు శిక్షాపాత్రులనియు తెలియ చేయబడెను.

దక్షిణేశ్వరలో సోదా జరుగుచున్నప్పుడే సోదా బజారులో ఒక యింటిని సోదామాచి రివాల్యరు తోటలు మొదలగు వాటిని పట్టుకొనినప్పుడు పోలీసువారిచే అరెస్టు చేయబడిన ప్రమోదచౌదరి అనంతచక్రవర్తి యను మరియుద్దరు బంగాళీ యువకులు ఆలీపూరులో నేడు స్వేచ్ఛ కోర్టు యెగుటికి గొని రాబడిరి. వీరు 17 తేదీవరకు రిమాండులో నుంచబడుదురు.

(ఆ. ప్రె.)

పంజాబు పోలీసు పరిపాలన విచారణసంఘము

విచారణ సంఘ సభ్యులపేర్లు

విచారింపవలసిన విషయములు

లాహోరు, డిశంబరు 8:—పంజాబునందు పోలీసు పరిపాలనయందలి కొన్ని విషయములను విచారింపుటకు పంజాబు దొరతన మొకసంఘమును నియమించెను. పింఛను తీసికొనిన సి. సి. లెవెన్సుజేను, ఐ. సి. ఎస్. గా రధ్యక్షులుగను, ఇంఫీరియరు యిండియనుపోలీసు ఉద్యోగి కుక్కు, శాసనసభ్యులగు సికిందరు హయితుఖానుగాడ్డు సభ్యులుగను, పంజాబుపోలీసుశాఖోద్యోగి యగు లాలా గురుదయాలుగారు కార్యదర్శిగను విచారణ సంఘ మందు గలరు. 1926 జనవరి 2-వ తేదీన విచారణ ప్రారంభమగు ను. 1926 ఏప్రియలు మాసాంతమునకు నివేదికను సంఘము దాఖలుచేయును. పెక్కు జిల్లాలను సంఘము సందర్శించి పోలీసు పరిపాలన ముఖ్యవిషయములగురించి సాక్ష్యముతీసికొనును.

సంఘము విచారింపవలసిన అంశములు

లాహోరు, డిశంబరు 8:—పంజాబు గవర్నరు మెంటుచే నియమింపబడిన పోలీసువిచారణసంఘము ఈదిగువ ప్రకటింప బడిన అంశములగురించి విచారణసల్పును:—

1. ప్రతిజిల్లాయందును గల పోలీసు సిబ్బంది, రైల్వేపోలీసు ధర్మములను శక్తిసామర్థ్యములతో నెరవేర్చుటకు చాలువా లేదాయనియు, పోలీసుదళము హెచ్చించుటగాని లేక తగ్గించుటగాని అవసరమా, 2. ప్రకృతమందు పోలీసు సల్పుచున్న కృత్యములందు అనగా సమనులుపోరీచేయుట్లు ఖజానాను భద్రముగ సంరక్షించుటకు వెళ్లుట మొదలగు కృత్యములందు తగ్గించుట కవకాశము గలదా, 3. ప్రస్తుతమందు నగరములలోను కంప్లెనుమెంటులలోను పోలీసుగావించిన రక్షణమువిషయము విచారించి, యితరపట్టణములందు గూడ పోలీసు జోక్యము గలిగింపకొనుటసగాని లేక నగరరక్షకుల నియమించుటగాని అవసరమైనచో సిఫార్సులుగానించుట, 4. నూటికి పదిహేనుమంది రిజర్వులోనుంచుట చాలునదియు లేనిది, సెలవులు, జబ్బులు, ఖాళీలు వచ్చునప్పుడు యిరిజియర్లు చాలునదియు లేనిదియు విచారించుట, 5. పోలీసుధర్మముల శక్తిసామర్థ్యములను హెచ్చించుటకును, పోలీసుదళముయొక్క సత్త్వవర్తనమునం దుంచుటకు అవలంబింపవలసిన మార్గముల సర్వేషించి రిపోర్టు చేయుటకు పోలీసువిచారణసంఘమును పంజాబు దొరతనము నిర్ణయించెను.

మహమ్మదీయ పత్రికాసంబంధీకుల సభ

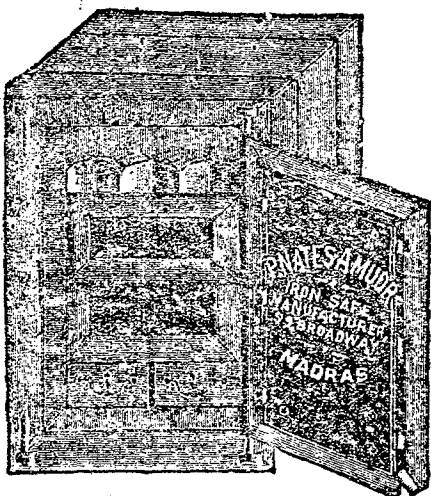
ఆలిఖురు, డిసెం 8:—ఆలిఖురులో జాబితావారమున మహమ్మదీయ పత్రికాసంబంధీకుల సభ జరుపవలెనని తలంపబడినది. అందుకుగాను సన్మానసంఘ మొకటి ఏర్పాటైనది. దానికి మాల్వీ షెర్వానీ(మస్లిం యూనివర్సిటీ కేజేటు) గారు అధ్యక్షులుగాను ప్రొఫెసరు రషీదు అహమ్మదుగారు కార్యదర్శిగాను ఎన్నుకొనబడిరి.

(ఆ. ప్రె.)

శ్రీవాసు హోటలు

తెలిగ్రాము యెస్సెనేడు మద్రాసు తెలిఫోను 3190
శ్రీవాస్ -మద్రాసు ఆంధ్రులచే నడుపబడుచున్నది!
ప్రసిద్ధిపడసిన హిందూ బ్రాహ్మణుల భోజన హోటలు
ఫలహారములు గూడ ప్రత్యేకముగా తయారుచేయబడును.
నివాసవసతి!! విద్యుద్దీపములు పంకాలు గలవు. భోజనవసతి!!
నగరమధ్యమున నున్నది!!! ఆరోగ్యమైన భోజనము!!!
ఇతరచోట్లనుండి వచ్చువారికి యోగ్యముగా ఆదర్శక నియమములతో నడువబడు
హోటలు. హోటలుమార్గమును చూపువారు ప్రతి రైలుదగ్గరకు వచ్చుచుందురు.
అద్యుతమైన యేర్పాటులు
ఇతర రాష్ట్రములనుండి వచ్చు పెద్ద మనుష్యులకు సమయానుకూలముగ ప్రత్యేక
సౌకర్యములు చేయబడును.
శేట్లు విస్తారముగా తగ్గింపబడినవి. (2497)

సరసము



దృఢమైనది

నమ్మకమైనది

ఇప్పటిమోస్తరుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుప పెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగా యున్నవి.
బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో ఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. టే శ మొదలియార్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రాచ్యేటరు,

59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు. ఐరన్ అండు బ్రాన్ ఫౌండర్లు ఆయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులగువారు. రైలుమిల్లుకుకావలసిన సిలండర్లు, స్పాల్టింగు నట్టులు సరసముగా యివ్వబడును. సుబ్బరాయప్పి శైలి, పెద్దనాయక్ పేట మద్రాసు. మెషినులను సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరుయిచ్చి, తయారుచేసియివ్వబడును. ఉత్తరములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

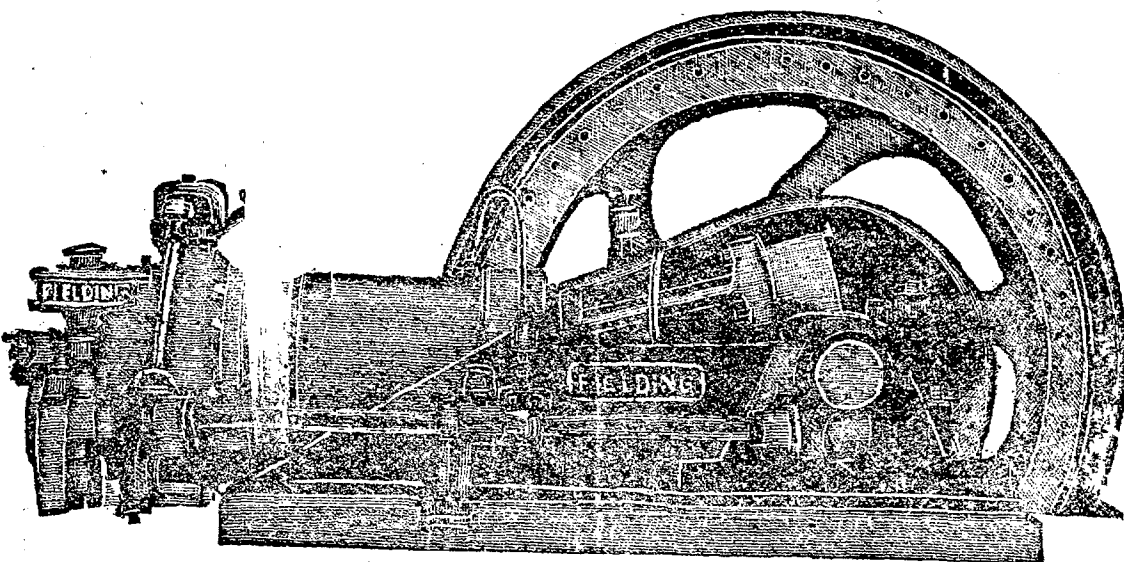
The safest, simplest, strongest and the most advantageous Oil Engine with many improvements.

“ఫిల్లింగు”

వేటెంటు సేప్టిక్విక్ స్టార్లింగు శమిడిశల్ క్రూడు ఆయిలు యింజను

వేపరైజరు స్ట్రుతో కాల్చవలసిన అవసరములేకుండగనే

రెండే నిమిషములలో స్టార్టుకాగలను.



వీటిసామానులుచాలా బలముకలవిగానుమంచి టెంపరు కలవిగాను వుండుటవల్ల చాలాకాలము అరిగిపోకుండా పనిచేయుటలోను లోడ్లు లాగుటలోను యీ యింజనులు చాలా ప్రసిద్ధిచెందివున్నవి.

క్రూడ్లు ఆయిలు ఖర్చు బహు తక్కువ. ఎటువంటిమడ్డి క్రూడ్లు ఆయిలుతో నయినను బహు చక్కగా పనిచేయును. 52 బి. హెచ్. పి. వరకు అన్ని పైజాలు యెవ్వడున్న స్టాకులో వుంచ బడును. ధరలు బహుసరసముగావుండును.

సోల్ ఏజెంట్లు:—డి.ఎల్. శాస్త్రి అండుకో, 12, తంబుచెట్టి వీధి, మెదక్.

బ్యాంచి ఆఫీసు, కొత్త అగ్రహారం, విజయనగరం.

పెద్దబహుమానము
5 లక్షల మార్కులు

మీకొక గొప్ప అదృష్టము
రానున్నది

బహుమానములన్నియు
జర్మనీ ప్రభుత్వమువారి
గ్యారంటీ గలిగినది.

గొప్ప బంగారపు ద్రవ్య లాటరీకి

జంబాల నియ్యటవలన మీకీ అదృష్టము లభించును మొదటి డ్రాయింగు 1926 జనవరి 21 తేదిన జరుగును. ఈ లాటరీయందు 70,000 టికెట్లుగలవు. ఇందులో 27600 టికెట్లు ముందు జనవరినుండి జరుపబడు ఆరు డ్రాయింగులలో (నెలకొకమారు డ్రాయింగు) జయమునందగలవు.

మొత్త బహుమానములు

49,76,000 బంగారపుమార్కులు లేక 248,800 పౌనులు.

మొట్ట మొదటి గొప్ప బహుమానము 500,000 మార్కులు

లేక 25000 పౌనులు

మరిన్ని ఈక్రింది గొప్పమార్కులుగల బహుమానములు గలవు

200,000	120,000	70000	60000
100,000	80,000	50000	40000

Samuel Heckscher, senr , Banker
Dammtor Street 14 Hamburg (Germany)

.....Cut off here.....
Please send me.....

Order From.

Ticket for first, second and third drawing. Amount of is enclosed herewith by British Postal Orders.

Name and Address (Plainly and in fully) :

Date :

Postage on ordinary letters is 3 d.

యితే ప్రకారం మాల్టప్రకారం యింకను బహుమానములుగలవు. జాబితాలోయిచ్చిన పంపబడును.

మొదటి డ్రాయింగులలో వున్నవారందఱు టికెట్లు ఖరీదు నిండుటిక్కెట్లు 8 పౌనులు, అరటిక్కెట్లు 80 పిల్లీంగులు, కాలటిక్కెట్లు 15 పిల్లీంగులు. తక్కిన మూడు డ్రాయింగులకుకూడ టికెట్లు యధేచ్ఛరయుండును. ప్రతి టికెట్టుకు రిజిష్టరుపోస్టుఖర్చు 6 పెన్సీలు.

సామ్యుల్ హెక్సర్ డి. టికెట్లు పంపబడును. డ్రాయింగు కావడముతోనే బహుమానము పంపబడును. జనవరి డ్రాయింగు త్వరలో రానున్నది గనుక వెంటనే టికెట్టుకు సామ్యుల్ హెక్సర్ పంపవలెను. అడ్రసు యిక్రింది ప్రకారము ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

మాతన ప్రచురము ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్న మాల మాతన ప్రచురము

శ్రీమదాంధ్రమహాభాగవతము

పోతానామాత్య ప్రణీతము. ఇదివఱకు ముద్రితములైన ప్రతులకన్న బాగుగముద్రించుచున్నారము

12 సంపుటములుగల సంపుటము గ్లాజాకాగితములు క్యాలికోబైండు గిల్డుపేరు వెల రు 6-0-0

సంపూర్ణప్రతి 2 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్డుపేరు రు 8-0-0

2080 సంపూర్ణప్రతి 3 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్డుపేరు రు 9-0-0

ఎ. కణ్ణన్ నెట్టి అండ్ కంపెనీ, 286, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాస్.

నీలవర్ణము శాలువలు జర్మనీలో తయారు చేయబడినవి.

మిక్కిలి అందముగాను, సన్నగా నుండును. తక్షణమే ఆర్డరును పంపుడు.

6 మా X 3 మా రు 10-0-0. 6 మా X 3 మా అన్నిరంగులలోను గలదు 1-కి రు 10-8-0.

కె. ఎస్. ముత్తయ్య కంపెనీ, తపాలు పెట్టె నెం. 99, మదరాసు.



నీకు కావలసినదియు, నీవుచూడవలెనని

దీర్ఘ కాలమునుండి వెదకిన శాస్త్రమిదియే

శ రీ ర మ ర్త శాస్త్రము

ఆంధ్రభాషయందంత పూర్ణమైన రహస్య శాస్త్రము ఇంతవరకు ఎవరివలనను బహిరంగముగా ప్రచురింపబడలేదు. ఇందులో శ్రీ, పురుష లక్షణము, వాటియొక్క సరియైన యువ యోగములను, మొగ, ఆడ, శిశుత్వ త్రి వివరమును, శ్రీ పురుషులకు కలుగువ్యాధులును, వాటిని పోగొట్టు చికిత్సలును, మహర్షులు మర్మముగా పూర్వము వ్రాసిన సంసార ముఖరహస్యములును బహుచక్కగా వ్రాయబడియున్నది. ఇది వివాహమైనవా రికిని ఇకమీద వివాహము చేసుకొను శ్రీ, పురుషులకు శ్రేష్ఠమైన శాస్త్రము. తప్పక ప్రతిగ్రహస్తుడును చదివి తీరవలెను.

వీ. వి. ఖర్చు 5 అణాలు.

64 చిత్రపటములతో ధర రూ. 1-0-0

ఎం. ఎస్. సరస్వతి అండ్ కంపెనీ.

నెం. 9 ఆరుముగంబి, సామకూరుపేట, పోస్టు మదరాస్.

ఫెర్గసన్ కళాశాల సాంవత్సరికోత్సవ తదనంతర కథ

విద్యార్థుల తీర్మానములు

ప్రధానాచార్యునితో సంప్రతించుటకు

విద్యార్థు లంగీకరించుట

పునహా, డిశంబరు 8-గత రెండు దినములందు కళాశాల అధికారుల కఠిన చర్యకు పాలైన విద్యార్థుల విద్యార్థినుల యొడ సానుభూతిని జూపుచు తీర్మానములు కళాశాలవిద్యార్థులు గావించిరి. కె. ఎస్. కే. కళాశాల పరం జీ పా యి, కెల్లూరు కన్యలు కళాశాల అధికారుల ఆగ్రహమునకు గురియైరి. గత సోమవారమునాడు జరిగిన కళాశాల సాంవత్సరికోత్సవముందుండి యింటికి వెళుచున్నప్పుడు ప్రాంతగారికిని వారి యిద్దరు యూరపియను మిత్రులను గలగిన వివాదసంభవమునకు విద్యార్థులు విచారమును వెలిబుచ్చుచు తీర్మానమును గావించిరి. లోకమాన్య తిలకు గోక్షేనంటి మహాశయులచే స్థాపించి ప్రతిష్ఠాపనాభివృద్ధికొరకు మిక్కిలి సేవ యొసర్చి జీవితమును కళాశాల కొరకు వినియోగించిన పరంజిపాయిగారిచే సామర్థ్యముగనడుప జేసినట్టి ఫెర్గసన్ కళాశాలయొడ విద్యార్థులకుగలభక్తినిగౌరవమును ప్రకటించు మరెయ్యి తీర్మానము గావించబడెను. విద్యార్థులు తమతో గలసి సంప్రతింపవలసినవని ప్రధానాచార్యులు గారు గోరిన కోరికను మన్నించి సంప్రతించుటకు విద్యార్థులీయకొనిరి.

బహిష్కరమువలన నిన్ను డాక్టరు మాన్ గారు కళాశాలయం దీయవలసిన ఉపన్యాసములను ప్రధానాచార్యులు రద్దుచేసిరి.

ప్రధానాచార్యుని చర్యగురించి పాలకవర్గముం దభిప్రాయభేదములు

కాలేజి జమ్ఖానా మేనేజింగు కమిటీసభ్యులు

లీలుగారిని వెడలగొట్టినందులకు రాజీనీయుట

పునహా, డిశంబరు 4:—పునహా ఫెర్గసన్ కళాశాలయందు వివిధతరగతులందలి విద్యార్థ్యసనము సరిగ జరుగుచున్నను, సాంవత్సరికోత్సవ బహిష్కరమువలన బయలుదేరిన ఆవేశము విద్యార్థులకు విడువలేదు. కళాశాల పరిపాలనవర్గముతో సంప్రతించుటకు విద్యార్థులు యింక పెట్టియేర్పాటును గావించలేదు సభ్యులకు యావత్తుసంగతులును విద్యార్థుల డిప్యూటీమను వివరముగ తెల్పినను, విద్యార్థులపై ప్రధానాచార్యు లవలంబించిన చర్యగురించి పాలకవర్గముందును, కళాశాల స్టూడెండును అభిప్రాయ భేదములు గలవని దెలియుచున్నది.

కళాశాల జమ్ఖానా మేనేజింగు కమిటీఖండనము

పునహా, డిశంబరు 4:—సహపాతులపై ప్రధానాచార్యుడు జూపిన కార్యమును ఖండించుటకు ఫెర్గసన్ కళాశాల బహిష్కర కార్య నిర్వాహక వర్గ సభ్యులు రాజీనీచ్చిరి. కాబట్టి జమ్ఖానా ప్రయత్నములన్నియు కట్టిపెట్టబడెను.

స్వామి శ్రద్ధానంద

బొంబాయి హిందూ మహాసభకు పయనమైరి

బెంగళూరు, డిసంబరు 4:— బెంగళూరులో ఒసంగిన సన్యాసమునకు జవాబుగా పంచవట్టి ని హిందూమతము నుండి తొలగిపోయింద చూడవచ్చునని సలహాజెప్పి స్వామి శ్రద్ధానందుడు లజపత్రాయి గా శిష్యుని వహించుచున్న బొంబాయి హిందూమహాసభకు నిష్క్రమించుచున్నాడు.

(అ. ప్రె)

భారత శాసనసభలు

జనవరి 20, ఫిబ్రవరి 8 తేదీలలో జరుగును

ఢిల్లీ, డిసెం 8:— భారత శాసనసభయొక్క మొదటి సభ జనవరి 20 తేదీననుక్రొత్తపేట్లు కొన్నియుయొక్క మొదటి సభ ఫిబ్రవరి 7 తేదీనను జరుగునట్లు గ వర్మ రు జె న ర లు ఏర్పాటుచేసెను.

(అ. ప్రె.)

మదరాసు శాసనసభ

డిశంబరు కార్యక్రమము

డిశంబరు 14వ తేదీన ప్రారంభము కానున్న శాసనసభ యందు చర్చింపవలసిన ఉద్యోగశీతర తీర్మానములు బిల్లులను కార్యదర్శి రా. బి. ఆర్. వి. కృష్ణయ్యగారు నిన్న సాయం కాలము బాలిట చేసి యొందిరి. ఎస్. సత్యమూర్తిగారు, ఆర్. శ్రీనివాసను గారు ప్రభుత్వకాళు ప్రతినిధులయెదుట బాలిట చేయుట డెను. సభ 6 రోజులు జరుగవచ్చును. అందు 3 దినములు ఉద్యోగశీతరుల మాచనల చర్చకు వినియోగింపబడును.

చట్టములు

ఏడు బిల్లులు చర్చింపబడనున్నవి. ఈదినవ వరుసను చర్చింపబడును:—

1920 సం॥ మదరాసు స్థానిక సంఘముల చట్టము, జిల్లా మునిసిపల్లు చట్టమును సవరించు బిల్లును జి. ఎ. ఫల్కనాగారు ప్రతిపాదించెదరు. చర్చ అంగీకరింప బడినచో సెలవు కమిటీకి ఒప్పగింపబడినది. రా. బి. ఎస్. కృష్ణరావుగారు గూడ స్థానిక సంఘముల చట్టము సవరించు బిల్లును ప్రతిపాదించెదరు.

సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు, మదరాసు నగరపాలక సంఘచట్టమును సవరించు బిల్లు ప్రతిపాదించెదరు.

సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు మదరాసు. హిందూ ధర్మాదాయముల చట్టమును సవరించు బిల్లు ప్రతిపాదించెదరు.

వీరయ్యనగారు స్థానిక సంఘముల చట్టమును సవరించు బిల్లు సూచించి అంగీకరింబడినచో సెలవు కమిటీ కంపగో రెదరు

సత్యమూర్తిగారు మదరాసు నగరపాలక సంఘచట్టమును సవరించు బిల్లు ప్రతిపాదించెదరు.

జి. రామేశ్వరరావుగారు, స్థానిక సంఘముల చట్టమును సవరింప గోరెదరు.

తీర్మానము

బాలిట ఫలితముగా 39 గురు సభ్యుల పేర్లువచ్చినవి. ప్రతిపక్షకు ఒక తీర్మానమును ప్రతిపాదించుదురు.

కె. సర్వారాయుడుగారు, టెక్స్టుబుక్ కమిటీ వారికి పుస్తకముల పంపుమండ వలెననియు, రాజకీయ కారణములచే పుస్తకము నిరాకరించరాదనియు విద్యార్థులు డైరెక్టునుకానింప గోరు తీర్మానమును ప్రతిపాదించెదరు.

తిరుచనాపల్లి నంట్ల పెద్దపట్టణములందు ఆరకు, నల్లయందు కల్లు గంజాయి బ్రాండ్డుకాణములను మునిసిపల్లు ఆవరణకు చెలపల నుంచవలెనని టి. ఎం. వారాయణస్వామి పిల్లెగారు గారు ప్రతిపాదించెదరు.

నిమ్మజాతిబాలురను అన్ని పాఠశాలలో ఉచితముగ గాని ప్లీనంతు తీతములు పుచ్చుకొనిగాని చేర్చుకొనునట్లు విద్యార్థులు నిబంధనలలో 92వ నిబంధన మార్చవలెనని ఆర్. వీరయ్యనగారు ప్రతిపాదించెదరు.

మర్నతులు ఎన్నిక ప్రచారమునకై సంచారము జేయరా దనియు, సాయనకు రూ 10000లకు ప్రయాణాభ్యులు మించ రాదనియు, జి. ఎ. పాలడానాగారు ప్రతిపాదించెదరు.

మద్యపానముల అక్రమవిక్రయము జరుగకుండ ఎక్స్ సైజు ఉద్యోగులకు సహాయముజేయు సహాయసంఘములను శ్రీ తా లూకాలోను నియమించ వలెనని సి. సి. వెంకటపతి రాజుగారు గోరెదరు. ఎస్. సత్యమూర్తిగారు, ప్రభుత్వమువారు ఎక్స్ సైజు విధానమును ప్రకటించి మద్యముల తయారు జేయుటను నిషే

5

గిండ్లకో సంత్రాన్ నిషేధము జరుగగల యేర్పాటుల సెలవరకూడించెదరు.

చర్యను విచారించి స్కూలులో ప్రభావోపాధ్యాయుని ఆ దరు. కి తొలగించిన మునిసిపల్లు ఆధ్యక్షుని

న్యాయశాఖను, కె. రెడ్డిగారు ప్రతిపాదించె దరు. సను చర్చను తిరిగి ఎ. రామన

కల్లు రుకాణములను వేలంపాడ్డు నేరుజేయవలె నిర్ణయించి గుత్త కీయవలెనని విల్లంగిరి శాంపారంభించె దించెదరు.

శాసనసభ్యత్వము అర్హతకు స్త్రీపురుష భేదము ఎం. కృష్ణకౌ నాయరుగారు ప్రతిపాదించెదరు.

మదరాసు మున్నగు ప్లలములందు రిఫర్మేటు స్కూల్స్ ను (బాల్య శిశువులకు) స్థాపించవలెనని రా. బి. ఎ. సి. రాజగారు ప్రతిపాదించెదరు.

అనుభవము గలవారికి జి. డి. ఎ. (లెక్కలపట్టము) పరీక్షకు హాజరుగుబకు అనుజ్ఞ నీయవలెనని ఆర్. శ్రీనివాస య్యంగారు శిఫార్సుజేయుదురు.

సహకారోద్యమము యొంతవర కభివృద్ధి జెందినదో ఆ లోచించి ప్రభుత్వ సంపర్కము తొలగించు మాచనల జేయుట కై ఉపసంఘమును నియమింపవలెనని టి. ఆదినారాయణ చె ట్టిగారు తీర్మానించెదరు.

స్థానిక సంఘముల ఎన్నికలలో అవినీతి తొలగించుటకై ఉపసంఘము సేర్పరచమని విశ్వనాథ దాసుగారు ప్రతిపాదించెదరు.

వివాహము మొదలగు శుభకార్యములందు, మమ్ములను మరువకుడు.

ఆశాభంగము గలుగదు! } చిన్న వస్తువు మొదలు పెద్దదివరకు మావద్ద స్టాకులోనున్నది!! { తృప్తికరముగా నుండును!!!

మావద్ద సాదా బంగారుఉంగరములు, పువ్వురాగములు, కేంపులు పొడిగిన ఉంగరములు, తోడులు, మాటీలు, వంకీలు, బిర్యాణములకు కావలసిన మోపులు, పలురకముల చేతిగాజులు, గొలుసులు, బేసరీలు, ముక్కుపుడకులు, నాగరలు, మల్లెమొగ్గలు, రోజాపువ్వులు, పెండ్లెంటులు, బహుమానపత్రములు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. సీమవెండికి, సవరంబంగారుకు, మేలైన పువ్వురాగములకు, కేంపులకు, పూచీ నిచ్చెదము. నగలవిషయములో ఏసహాయము కావలసినను చేసెదము. తృప్తికరముగాలేనిచో వైకము వాపనిచ్చెదము. ఒకదఫా మానవ్యకమును చూడగోరెదము.

ఉమ్మడిరామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

కాసు బంగారమునకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీ నిచ్చెదము.

మావద్ద పలురకముల లోలాకులు, దుద్దులు, అంటుపోగులు, చంపనరములు, పతకములు, మోపులు, బంగారుమెడచెయినులు, చెయిను అడ్డెగలు, వెంశి కాలు గొలుసులు, మిరియాలగొలుసులు, మెల్లతాడులు, టంబర్లు, కాఫీకెట్లు మొదలగునవి తయారుగానున్నవి. వితరములకు ఈదినవి విలాసములకు వ్రాయుడు.

కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అందు బ్రదరు.

ప్రాప్తేక్షుడు: డి ఆంధ్రజ్యోతి ల రి మాన్యుఫాక్చరింగు కంపెనీ హెడ్ క్వార్టర్సు: బెజవాడ. 1597 (4) బ్రాంచి: 51: చైనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.



యిదివరలో జార్జి ట్రాల్స్ లైను సబ్బును వాడకుండిన తప్పక వాడిచూడుడు. యిదివరలో దీనిని వాడినవారిని అడిగిన దీని సుగుణములు తెలియును. మరియు మీరొకసారి స్వయముగా వాడిన తప్పక ఆనందము తృప్తి కలుగుటయే గాక మీ స్నేహితుల కందరికిని సిఫార్సుచేయుదురు. సువాసనయందును యితర గుణములందును దీనికి సమానమైన దేదియు లేదు. ప్రతి పట్టణములో నుండు దుకాణములందు ఇది దొరకును. లేనిచో, ఈ దిగువ విలాస మునకు వ్రాసిన పంపబడును. ఉత్తరములు ఆంగ్ల భాషలో వ్రాయవలెను సోల్ ఏజంట్లు:—

ఎ. వి. ఆర్. ఎ. అడికప్ప చెట్టి, 52, బందరువీధి, మద్రాసు.

6

శ్రీ మైలవరం బాలభారతీ సమాజం వారి బందరు బుట్టయ్యారతి

7-12-25 తేది

శాకుంతలం నూర్యనారాయణరావుగారు సహి సంకీర్ణరావుగారు

యా. 2, 1 1/2, 1, అ. 8.

డాక్టర్. కె. పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

నోటీసు

బెంగాలు నాగపూర్ రైల్వే కో లిమిటెడ్

(ఇంగ్లండులో యింకార్పొరేటు చేయబడినది)

టీయినము, యిత్తడిబేరింగులు, రాగి బేరింగులు, తునుకలు, పోతపోయబడిన ఉక్కు తునుకలు, డబ్బు. ఐ. తునుకలు, ఆకురాయి ముక్కలు, యిత్తడి బాయిలరు గొట్టములు, యినము సాదా ఉక్కురేకులు, ఉక్కు స్పింగు తునుకలు, అనేక పైజులుగల పనికిరాని రైలుపట్టాలు మున్నగు వాటిని కలకత్తా బెంగాలు నాగపూర్ రైల్వేవారి వద్దనుండి కొనుటకు నీలు టెండర్లు బెటువారు కావలయును- అన్ని వివరములను పరిపూర్ణముగ తెలుపు టెండరుఫారములకై గార్దెను రీచ్ లో నున్న బి. యన్. రైల్వేకంపెనీ స్టోర్సు కంట్రోలరుచేర వ్రాసిన పుచితముగ బడయగలరు.

2. "తునుకలకై పంపబడిన టెండరు" అని వైన నుదహరింపబడిన నీలు కవర్ల ఏజంటు ఆఫీసును 1923 సం॥ డిసెంబరు 17 వ తేదీ మూడు గంటలలోగా చేరవలయును.

3. మధ్యాహ్నము 3 గంటలకుపైగా నంప బడు టెండర్లు అంగీకరింపబడవు.

4. ఆమోదింపబడిన టెండర్లు ప్రేడు ప్రతిక యందు ప్రకటింపబడును.

5. టెండర్ల నంపువారు టెండరు ఫారము లందలి ప్రతివిషయమును ముందుగ బాగుగ చదువ వలయును.

6. బి. యన్. రైల్వేయేజంటు కొన్నిగాని, లేక అన్ని టెండర్లగాని యేదియు కారణమును చెల్లించుకొననే ఆమోదింపకుండగలదు.

ఏజంటుయొక్క బై ఆర్డరుపై

జె. ఎ. సిమ్సన్, ట్రపు కంట్రోలరు, బి. యన్. రైల్వే.

చెల్లింగ్టన్ సినిమా

50 డిసెంబరునకకు మూత్రమే

5-12-25 శనివారమునుండి 7-12-25 సోమవారము వరకు

ప్రపంచమందు సుప్రసిద్ధమైన

శ్రీ విశ్వానము

అనుకూల ప్రదర్శించబడును. లేడిసు హోంజర్సులునందు క్రాకెన్సు బూడింగ్ లన్ కెల్లాంతుగారిచే వ్రాయబడిన సుప్రసిద్ధ "మెం కెన్" లోనిది. హోంజర్లు అవ్వలందు ప్రదర్శించబడిన ప్రతీకక ప్రతి శ్రీ పురుషునికైన తెలుపును.

మధుపూరులోటకేసు

విల్లునుగారి ప్లేటుమెంటు

కోర్టుపట్టు, డిసెం 3:—ప్రాసిక్యూషను కేసు నిన్న ముగిసినవిల్లునుగారి విల్లునుగారు తమ ప్లేటుమెంటు నీవిధముగా నిచ్చిరి:—ఇదివరకు 5,6 గురు సరిగా పనిచేయుటలేదని విని యుండుటచేతను (దాశరథి అందులోకోర్టు) వారికి జరిమానా విధించియుండుటచేతను వారెట్లు పనిచేయుచున్నారో చూచుటకై నేను జూను 30 తేది మంగళవార ముదయము 9 1/2 గంటలకు లోటకు బయలుదేరితిని. తూర్పునుండి పడమరకు వెళ్లి చూడగా దాశరథి సరిగా పనిచేయుచుండుటలేదు. అప్పుడు నేను దాశరథిని పిలువగా వాడు కొడవలిలేకుండనే నవ్వుచు రామనాథముతో మాట్లాడుచు నావద్దకు వచ్చెను. పని సరిగా చేయుటలేజేమని నేనడుగగా చేసి చూపుమనెను. అని నవ్వుచుండెను. అప్పుడు నేనొక్క చెంపపెట్టుపెట్టగా వాడు తిరిగి తూలుచుండెను. అప్పుడు నేనొక్క త్రోపుతోసి తమ్ముని అంటిని. దాశరథి లేచి నానంకమాచి వెనుకకు తిరిగి 4 అడుగులు వెళ్లి పడిపోయెను. సర్దార్ తిలబాబు తులానసర్దార్ నేనును మిగతా పనిని చూచుటకై వెళ్లిపోతిమి. తిరిగివచ్చునప్పటికి దాశరథి అచ్చటనే పడియుండెను. దాశరథిని లేపదీసి సంగలేమిటో అడుగమని సర్దారుతో చెప్పితిని. గుండెలో నొప్పిగా నున్నదని దాశరథిచెప్పెను. వెంటనే నేనిద్దరిని పిలిచి వానిని ఆస్పత్రికి తీసుకొనిపోవలసినదని చెప్పితిని. వారల్లే చేసిరి. తిలబాబు వెనుకనే కొంచెముదూరముగా వెళ్లుచుండెను. స్కాటుగారు కనబడగా నేనీ సంగతి వారితో వ్రుప్తముగాచెప్పితిని. నేను ఆస్పత్రికి వెళ్లి డాక్టరు బాబుకొరకు గబురంపగా అతడు 11 గంటలకు వచ్చెను. దాశరథి 11-45 నిమిషములకు చనిపోయెను. డాక్టరు గిబ్బన్ వచ్చెవరకు ఆ శవము నచ్చటనే యుంచవలసినదని నేను డాక్టరుతో చెప్పితిని. 2 గంటలకు నాకు ఆస్పత్రిలో నొక గోల వినబడి నేనచ్చటకు పోగా దాశరథిశవమును తీసుకొని పోవుటకు సిద్ధముగానున్న తూలిలను చూచితిని. డాక్టరు గిబ్బన్ వచ్చెవరకు నేను పిలుకాదని చెప్పితిని. దానినిద వారు నన్ను కొట్టి శవము వెళ్ళుకొనిపోయిరి. వెంటనే నేనీవార్తను మారులోగండి తానాకు తెలియజేసితిని. ప్రాసిక్యూషను కేసును చూడు వంతులు వచ్చునట్లు నానే విల్లునుగారి ప్లేటుమెంటు తెలుపుచున్నదని ఖాన్ బహుదూర్ హావీ అబ్దులా గారు తమ నాదనను ప్రారంభించిరి. దాశరథిని విల్లును గారు తన్నిరా తోసిరా అనునదియే విచారింప నలసి యున్నది.

ముద్దాయి దాశరథిని తన్ని నట్లును అందువలన వాడు చనిపోయినట్లును ప్రాసిక్యూషనుకేసులో తేలలేదని ముద్దాయి వకీలు చెప్పెను.

అందుపై ఐ. పి. సి. 852 నెక్సు క్రింద జడ్జి చార్జిని తయారు చేసెను.

ముద్దాయికి కోపమువచ్చి దాశరథిని చెంపదెబ్బ కొట్టి నాడు గావున కేసీలేదని ముద్దాయి వకీలు చెప్పెను.

జడ్జియొక్క చార్జి రేపు తెలియ జేయబడును.(అ.ప్రె.)

విల్లునుగారు 200 జరిమానా విధింపబడెను

కోర్టుపట్టు, డిసెం 4:—మధుపూరు లోటకేసులో నేను జూరీలో ముగ్గురు ముద్దాయి ఐ. పి. సి. 834 నెక్సు క్రింద దోషియని చెప్పిరి జడ్జి అంగీకరించి విల్లునుకు 200-జరిమానావిధించెను.

నిజమై దగ్గు లేక పడిశములకు

నిజమైన బెంబరేన్



కఠినముకాని దగ్గులకు, పడిశములకు శాంతమైన బెంబరేములు వాడుటవలన తప్పేమియులేదు. ఇందుచే నిజమైన దగ్గులకు, పడిశములకు శాంతముగ నుండుటకై నిజమైన బెంబరేమునే వాడవలెను.

చేంబరేన్ దగ్గునివారిని (1871 స్థాపితము) పసిపిల్లలకు, పెద్దవారికి తగినది. 50 సం॥ రమణులనుండి వాడి, గుణము సొందిన వారు దీనిని శిశువుల చేయుచున్నారు. మట్టి పదార్థము లిందు చేరటలేదు. ప్రతివీటిను విక్రయమునకు దొరకును.

పన్ను విచారణ సంఘము

బెంగుళూరునందుగల సభ్యులు నివేదికపై

సంతకముల చేసిరి

బెంగుళూరు, డిశంబరు 4:—బెంగుళూరునందుగల సభ్యులు పన్నువిచారణ సంఘ నివేదికపై నేడు సంతకముచేసిరి. సర్ జోగీంద్ర సింగు, బద్దవాను మహారాజాగార్లుగూడ సంతకము చేయుటకు నివేదిక కలకత్తా పంపబడుచున్నది.

మొంబాసా భారతీయులు

ఏషియాటిక్కు బిల్లు కనమ్మతిని డెలుపుట

ధిన్టీ, డిసెం 4:—మొంబాసాలోని భారతీయులు పం॥ లకొలదిచేరి యూనియను గవర్న మెంటువారి ఏషియాటిక్కు బిల్లుకు అసమ్మతిని డెలుపుచు తీర్మానమును గావించి రనియ దక్షిణాఫ్రికా ఇండియన్ కాంగ్రెసువారు హిందూదేశమునక తెచ్చిన రాయబారమునకు జయము కలుగవలెనని ఆసభవారి కోరికనియు మొంబాసా భారతీయ సంఘాధ్యక్షుడు తంజి చేసెను. (అ.ప్రె.)

సర్ దేవప్రసాద సర్వాధికారి

దక్షిణ ఆఫ్రికా డిప్యూటీమనుమిద బయలుదేరుచున్నారు

కలకత్తా, డిశంబరు 3:—నేడిచట నుండి ధిన్టీ వెడలుటకు సర్ దేవప్రసాదసర్వాధికారి బయలుదేరెను. ధిన్టీ నుండి బొంబాయి వెళ్లి, కారాపరా ఓడలో దక్షిణ ఆఫ్రికా వెడలుటకు 9-వ తేదిన బొంబాయిలో బయలుదేరెనరు.

శ్రీ పాండురంగ భాగవతకథా ప్రసంగసభ:

(బహ్యశ్రీ పండిత శటగోపాచారిగారు (శ్రీరంగం) ఆదివారం తేదీ 4 గం॥ తొండమండలం హైస్కూలులో (మింబిబి) సుగ్రీవపట్టాభిషేక కథాకాలక్షేపమును జరిపెనరు.

నందిహిలునేపను

ఈ నేపను చుట్టుప్రక్కల ప్లేరు వ్యాపించియుండుటచే మూయబడినట్లుగా మైసూరు ప్రభుత్వమువారు అక్టోబరుమాసములో ప్రకటించియుండిరి. ఇప్పుడు తెరువబడినట్లుగా ప్రకటించుచున్నారు.

గౌ॥ సర్ హ్యూమెక్సరునన్ గారు

పాట్నా, డిసెం 3:—దీహారు ఒరిస్సా ఎక్స్క్యూటివు కాన్సిలుసభ్యులు గౌ॥ సర్ హ్యూమెక్సరునన్ గారు వారిభార్యతోగూడ ఇంగ్లాండు బోవుటకై బొంబాయికి బయలుదేరిరి. వీరు 34 ఏండ్లురావ్ర్యములో పనిచేసిరి.

వీరిసోద. యల్. యల్. హమిదుగారు రేపిచ్చటికి వచ్చి చార్జిపుచ్చుకొందురు. ఆయనవాడు వీరు ప్రమాణమును గైకొనెదరు. (అ.ప్రె.)

పాట్నా, డిసెం 4:—గౌరవనీయులగు బి. యల్. యల్. హమిదుగారు నేటియందును నిచ్చుకొనిచ్చి వచ్చావా మున దీహారు ఒరిస్సా కాన్సిలుసభ్యులలో సభ్యులుగా చార్జి పుచ్చుకొనెను.

The Madras Times 1925-26.

చెన్నపురి పండ్లములు

గిండ్ల తిరిగివచ్చెను

మొదటి ఎక్ స్ట్రా మిటింగు

రెండవదినము

12-12-25 తేది శనివారము

మొదటి పండ్లము మధ్యాహ్నము

1 గం - 45 నిమిషములకు

హోకోర్టు వార్తలు

పార్థసారథిస్వామి కోవల దావా

స్వామిను గురించి చర్చ

“నామినేషనులా? ఎన్నికలా?”

తిరువల్లి క్లెజ్ పార్థసారథి స్వామి దేవస్థాన పరిపాలనకు ఒక స్క్రీము సేర్పరచు పరిసినదని గోరుచు రిక్తులలో గొంధరిచే దేవదేవ దావా ఈదినమున హోకోరునందు న్యాయమూర్తులు కమరస్వామి శాస్త్రి, మాగవన్ నాయకు, వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగార్లయెదుట తుది పరిష్కారమునకు వచ్చినపుడు, సూపరువైజింగు బోర్డునకు సభ్యుల సేర్పరచుటలో నామినేషను పద్ధతి నవలంబింపవలెనా లేక ఎన్నికల పద్ధతి నవలంబింపవలెనా యను విషయమునుగురించి దీర్ఘమగు చర్చ జరిగెను. ఇదిగాక వోటరుల అర్హతగురించియు, బోర్డు సభ్యుల అర్హతగురించియుగూడ చర్చ జరిగెను. ప్రస్తుత బ్రష్టిలక్షుపైన నొక సూపరువైజింగు బోర్డును నియమించు విషయమున సంకటము అంగీకరించిరి.

పి. వెంకటరమణ రావుగారు, దేవస్థానము వోటరులకేరవున వాదించుచు, సూపరువైజింగు బోర్డునకు సభ్యుల నియమించుటకు ఎన్నికల పద్ధతి నవలంబింపవలసినదని సూచించిరి.

పి. నరసింహాచారిగారు ధర్మకర్తలలో నొకరితరపున వాదించుచు, ఎన్నికల పద్ధతి వలన మంచి అర్హతలు గలవారు సభ్యులగుటకు పిలువబడవనియు, నామినేషను పద్ధతియైనయెడల మంచిశక్తి సామర్థ్యములు గలవారు సూపరువైజింగు బోర్డుసభ్యులగుటకు పిలువబడవనియు నుడివిరి.

ఎం. ఓ. పార్థసారథి అయ్యంగారు మూడవ ప్రతివాది తరపున హాజరయి నామినేషనులపద్ధతి నవలంబించునెడల-ఎన్నికలలో ఓడిపోయిన వారినిగూడ బోర్డుసభ్యులుగ నియమింపవచ్చునని నుడివిరి. (పకపకనవ్వు)

టి. ఆర్. రామచంద్ర అయ్యంగారు: కోర్టువారంత బుద్ధితక్కువపని కేసెదరని ఎందు కనుకొనవలెను.

వి రాధాకృష్ణయ్యగారు అధ్యక్షుల తరపునహాజరై, నామినేషనుల పద్ధతికి తామేమాత్రము సంగీకరింపమనిరి

పి. నరసింహాచారిగారు తన సూచనకు కారణముల డెలుపుచు, 1884 సం॥న హాచిన్సన్ దొరగారు స్క్రీము సేర్పరచినప్పటినుండియు దేవస్థానపు బ్రష్టిపదవులకు ఎన్నికలు జరుగుచుండెననియు, ఈఎన్నికలగురించి ఎల్లప్పుడును దావాలు వచ్చుచునేయుండెననియు పినికొర కపారముగభనము నృధా యగుచుండెననియు నుడివిరి. అంతియగాక సమగ్రలగు రిటైరుహోస్టలు మొదలగు వ్యవహారములు, ధనప్రయోగములకోర్కీ ఎన్నికలందు పోటీజేయుటకు ముందుకురాదు. నామినేషనుల సంవర్గమున నీ వృధావ్యయప్రయాస లుండవు. కోర్టువారో, అద్యక్షేటు జెనరలో, మరే ఇతరాధికారియో ఈనియోజనముల నొనర్పవచ్చును

న్యాయ వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు:—నామినేషను. విషయమున నాయనుభవముగూడ నదియే. కాని ఇది మెజారిటీ, మైనారిటీ కాలముగదా. (నవ్వు)

తిరుమలాచారిగారు:—కొందరు బ్రష్టిలక్షతరపున హాజరై కోర్టువారొక పర్యెనెంటు సూపరువైజింగుబోర్డును నియమించి, అందు ఖాళీలు వచ్చినపుడు ఎన్నికలచే పూర్తిచేయవలెననియు సూచించిరి.

న్యాయ కమరస్వామిశాస్త్రి:—నామినేషనులు జేయుట మంచిచే గావచ్చును. కాని ప్రజాప్రాతినిధ్యము గావలెనని పోరాడు ఈదినములలో నామినేషనులకు తావిచ్చుటెట్లు? (నవ్వు)

ఎం. ఓ. పార్థసారథి అయ్యంగారు:—మొట్ట మొదటి బోర్డునకు మాత్రము నామినేషనుల జేసినను తరువాత ఎన్నికలే జరుగవలెననిరి.

టి. ఎం. కస్తూరిగారు:—సూపరువైజింగు బోర్డునందు వడగలెలను కొన్ని స్థానములకు నామినేషను జేయవలసినదని గోరిరి.

న్యాయ కమరస్వామిశాస్త్రిగారు:—మీరు నిమ్మ బాతుల వారు గాదే! (పకపక నవ్వు) నామినేషను లేమిటి!

తరువాత నన్ని పక్షములవారికిని అంగీకారముగ మండునట్టి, 7 గురు సభ్యులను సూపరువైజింగుబోర్డుగ సేర్పరచుటకు నిర్ణయించిరి. ఈ బోర్డు సభ్యులు 7 వ తేదీరముల కాల మీ పదవులందుండురు. మొదటి బోర్డు

నందు నామినేషను జేయబడిన సభ్యులలో రెండేసి సంవత్సరముల కిర్మరు చొప్పున తమపదవుల ఖాళీ కేసెదరు అట్లు ఖాళీయైన స్థానములకెల్ల ఎన్నికలు జరుగును.

వోటరుల అర్హతలు

తరువాత వోటరుల అర్హతల గురించి చర్చజరిగెను చిత్తుస్క్రీము నందు తిరువల్లి క్లెజ్లో నివసించు వైద్యులలో 21 వత్సరములకు తక్కువగాని పురుషులందరను వోటరులుగ జేరుటకు హక్కుగలదని సూచింపబడెను.

పి. ఎఫ్. వెంకటాచారిగారు:—ను పరువైజింగు బోర్డునకు వడగలెలుగూడ ఎన్నుకొనబడుటకు హక్కు నొసగవలదనిన దనిగోరిరి.

న్యాయ కమరస్వామి శాస్త్రిగారు:—అట్లుజేయుట తొడుగుకొనిన కోటులో నల్లని వేసుకొనినట్లుండును (పకపక నవ్వు) ఆనూచ సంగీకరించినయెడల వారు కొట్టుకొనుట దప్పదేవాలయ వ్యవహారములు సాగవు.

వోటరులగువారు వ్రాయుటను నేర్చి యుండువతెనను సూచనకు పి. వి. నరసింహాచారిగారు అంగీకరింపలేదు.

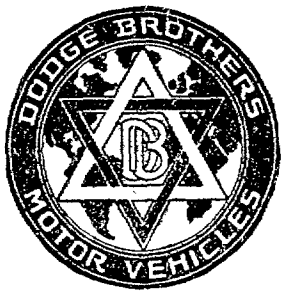
టి. ఆర్. రామచంద్ర అయ్యంగారు:—పైసూచనకు తన ఆసక్తుని డెలుపుచు, దేవాలయమున గావలసినది భక్తిగాని, వ్రాయగలిగి యుండుట గావని నుడివిరి. విద్యావంతులలో నూటికి 75 వంతులు, దేవాలయమునకే బోరు. దేవాలయమునకు బోవువారును, దేవక్షేత్రగలవారు విద్యార్హులకే అందుచే చదువను వ్రాయను చెలియవలె మాత్రమున వారి హక్కును నిరాకరింపరాదు. భారతదేశమునందు రాజకీయ సాంఘిక సంస్థలం దెచ్చుటను వోటరుల కిట్టి అర్హతను నిర్ణయింపలేదా అట్టి సందర్భమున ఈయొక్క తిరువల్లి క్లెజ్లో మాత్రకే ఎందు కీయర్హత సేర్పరచవలెనో తెలియకున్నది.

దావా విచారణ ఇంకను జరుగుచున్నది. ఇంతలో న్యాయమూర్తులు ఫలహారములకు లేచిరి.

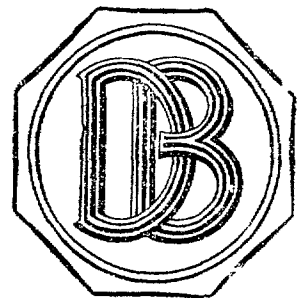
చుండుకునూనె సినా 1-కి 0-6-0

ఈ నూనెను రాచిన మండు, పొట్టురాలుట, జిలగోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకుహాని గలుగక చక్కగ బెరుగ గవు.

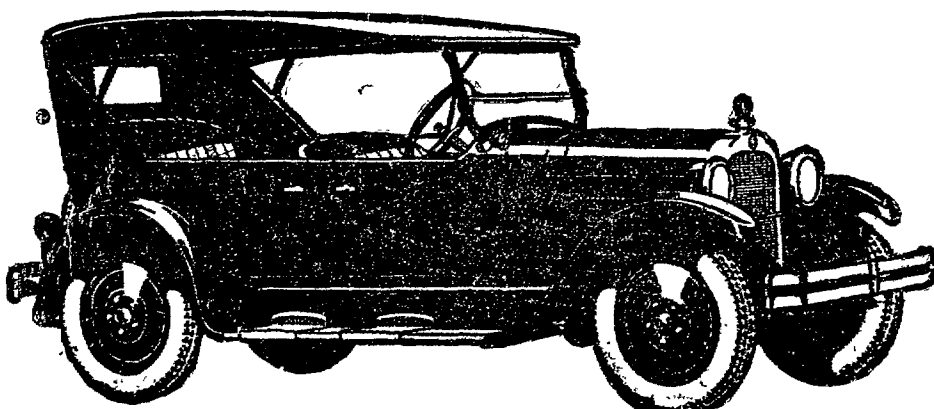
మృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.



DODGE BROTHERS TOURING CAR



Leadership



స్పెషల్ టూరింగుకారు రు 5000

టూరింగుకారు రు 4750

మక్రానునందు 100 కి 5 చొప్పున

నగదు తగ్గించి యివ్వబడును.

SOLE DISTRIBUTORS:

Addison & Co Ltd.,

BANGALORE, MADRAS, TRICHINOPOLY, and MADURA.

DEALERS IN EVERY DISTRICT

స్వరాజ్యపక్ష నాయకుల రాజీ

కాంగ్రెసు అయ్యేవరకు ప్రచారము నాప నంగీకరించుట

(ప్రీ ప్రెస్.)

బొంబాయి, డిసెంబరు 4:—

స్వరాజ్యపక్ష నాయకులు సమావేశమై సమాధానము జేసుకొనిరి. కాన్పురు కాంగ్రెసు పరకును మాట్లాడవద్దనుకొనిరి. కాలక్రమేణ స్వరాజ్యపక్షమునందు వివిధ శాఖలమధ్య శాశ్వతముగ సుహృద్భావ మేర్పడునటుల నేర్పాటుజేసికొనిరి. సమాధాన మీడియం విధముగ నుండెను. “కాన్పురులో త్వరలోనే కాంగ్రెసు జరుగనున్నది గావున (1) కాన్పురు కాంగ్రెసు సమావేశ మయ్యేవరకును స్వరాజ్యపక్ష కార్యవిధానమును గూర్చిన ప్రచారముగాని వివాదముగాని ఉభయ పక్షములును మానివేయుటకును (2) కాన్పురు కాంగ్రెసైనవిధవ కాన్పురులో నీడము నిర్ణయించిన ప్రకారము బద్ధులై శాసనసభల యెన్నికల కుండవలసిన కార్యవిధానమును నిర్ణయించుటకును కాలము వచ్చువరకును నీ పక్షమునందలి సభ్యులు తమతమ యభిప్రాయములను స్వతంత్రముగ దెలుపుటకును ఉద్ద్యోగముల నంగీకరించు విషయముగాని అట్టి మరియేవిషయముగాని యికముందు పార్టీ యెన్నికల కార్యవిధానమును నిర్ణయించు నుద్దేశముతో జరుపునభలందు దేవచ్చు ననియు నంగీకరించబడెను.

నాయకుల సమావేశము

బొంబాయి, డిసెంబరు 4:—

స్వరాజ్యపక్ష క్రొత్తినాయకులకును, రెస్పాన్సివు సహకారవాదులకును సమావేశము ఉదయం 11 గంటలమొదలు మధ్యాహ్నమువరకును జరుగుచు నేయుండెను. ఈసమయమున పండిత మోతీలాలు, డి. సి. గోస్వామి (కలకత్తా) సోజీ నాయకుడు, లాలా లజపత్తాయీ, యం. ఆర్. జయకరు, యస్. సి. కెల్కర్, రంగస్వామి అయ్యంగారు, యస్. శ్రీని వాసయ్యంగారు, అభయంకరు, డాక్టరు మాండీ, డాక్టరు వాల్కర్, జమ్నాదాసు-మెహతా, డి. వి. గోకేల, ఆనీగార లుండిరి. కార్యక్రమములను రహస్యముగనే జరిగెను. కాని సాయంత్రమున కేదోవిధముగ పరిష్కారము జరుగననుకొనని పట్టికి సమాధానపత్రములు సంతకముగనుటకు సిద్ధముగనుండగా క్రొత్తపక్షములు వచ్చెను. మరల నీవిషయము చర్చకువచ్చెను. అది జరుగుచున్నది. ఉభయపక్షములును రెండువోట్ల బహిరంగ సభలను ప్రత్యేకముగ నేర్పాటుజేసిరి. అప్పుడు సమాధానపత్ర తములు దేవబడును.

సభ లాగుట

బొంబాయి, డిసెంబరు 4:—

సాయంత్రము 6 గంటలకు స్వరాజ్యపక్ష క్రొత్తినాయకులును పండిత మోతీలాలు నెహ్రూయన్న జమ్నాదాసు మెహతాగారి అగ్రతమ గెయిటీనాటకాలలో ఉపన్యసింప వలసియుండగా నది ఆగిపోయెను. జమ్నాదాసు మెహతాగారు ఆ హోదానకు వచ్చి స్వరాజ్యపక్షమునందు దుభయపక్షములకును సమన్వయము గుడిచె ననియు, ఆప్రకార మభయపక్షములను కాన్పురు కాంగ్రెసయ్యేవరకును తమతమ పక్షముల ప్రచారము నాపుటకు సమ్మతించె ననియు దెప్పిరి.

సమాధానవివరములు

బొంబాయి, డిసెంబరు 4:—

క్రొత్తినాయకుల సంగీకరించువిషయమై వచ్చినతగా దాలకు సరిపుచ్చుకొనుటకు సమావేశమైన రెస్పాన్సివు సహకార వాదులయొక్కయు, స్వరాజ్యపక్ష క్రొత్తినాయకులయొక్కయు సమావేశము ముగియఁ పోయినందున ఆర్. డి. తాతాబంగ లాలో ఈమధ్యాహ్నము జరిగెను. పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు రచుట డి. సి. గోస్వామిగారితో బసజేసి యు న్నారు. సోజీనాయకుడు, లాలా లజపత్తాయీగారితోగాక, సభయందు మోతీలాలు నెహ్రూ, గోస్వామి, యస్. శ్రీని వాసయ్యంగారు, ఏ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, జమ్నాదాసు మెహతా, యస్. సి. కెల్కర్, యం. ఆర్. జయకరు, అభయంకరు, డాక్టరు మాండీగారులుండిరి. సభలోనికి పత్రికా విలేఖరులనురానియలేదు. సభయైనవిధవ పత్రికలకిక్రిందిప్రకటన మీయబడెను. “కాన్పురులో కాంగ్రెసు కొద్దిలోనే జరుగనున్నది. గావున అంతవ రకు సుభయపక్షములును స్వరాజ్యపక్ష కార్యవిధానమును గూర్చి వివాదప్రచారములను జరుప రాదనియు, కాన్పురు కాంగ్రెసైనవిధవ అచట పార్టీనిర్ణయించినప్రకారము శాసన సభల యెన్నికల విధానమును నిర్ణయించు కాలములోపుల సభ్యు లందరును స్వతంత్రముగ తమతమ యభిప్రాయములను దెలుప వచ్చుననియు, ప్రభుత్వోద్ద్యోగముల నంగీకరించు విషయము మాన్పుననియు స్వరాజ్యపక్ష కార్యవిధానమును నిర్ణయించుట పార్టీ సమావేశము జరుగునపుడు నిర్ణయించవచ్చుననియు నిర్ణయము గావించబడెను.

స్పీకు కమిటీలో రాజీ నిచ్చుటలేదు

సభయైనవిధవ పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారిని స్పీకు కమిటీలో సభ్యులనును రాజీ నిచ్చు విషయమై వచుతులు వ్యాపించియుండెనని యడుగగా అందు సత్య మేమియు లేద నియు, తాను గాని పక్షేలు గారు గాని తమ తమ స్థానముల నుండి రాజీనామాలు దెప్పి నుద్దేశం లేదనియు జెప్పిరి. ఈ సమాధానము గుఱుగుటలన పండిట్గారు మహారాష్ట్రములో రెండవసారి సంచారము జేయవలసినది మానివేసి సరా సరి అలహాబాదుకు బోవునున్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

సమాధానముపై నాయకుల

అభిప్రాయము

బొంబాయి, డిసెంబరు 5:—

నిన్నటి సమాధాన సభాఫలితములు రాజకీయపక్షముల వారందరకును తృప్తిగఱుగనుండెను. కాన్పురు కాంగ్రెసులో నభయపక్షములవారికిని తుదకు సమాధానము బాగుగా కుదు రుట కిది మొదటిమైపులి అందరును దలంచిరి. సమావేశమునకు వచ్చిన సభ్యు లందరుగూడ సంకృప్తినిదెప్పిరి. కాని పండిత నెహ్రూ ‘పైయు ఆఫ్ ఇండియా’ కిట్లు దెప్పెను ‘నేనునుత్ర ము యిదివరకే స్థితిలోనుండినో యిచ్చునును అట్లేయున్నాను. అది చెప్పి యీవిషయము కాన్పురు పార్టీసభ డిసెంబరు 25 కేదీని జరుగనప్పడు వచ్చునని చెప్పిరి.

జయకరుగారు

తమపక్షమువారు పార్టీలోనుండి పోకుండనే పార్టీ కార్యవిధానమునుగూర్చి తమ యభిప్రాయములను దెలుపుటకును సంపాదించుకొనుటకై పోట్లాడుచుండిరినియు యీ ప్రతి పత్తిలన నా హ మ గ్ వారికి జేమా రెవ ని యు జ య క రు గారు జెప్పిరి. కాన్పురులో పార్టీ యెట్లు నిర్ణయించునో దేవకార్యవిధానమును నిర్ణయించునో వారు వేచిచూడవలయును.

శ్రీనివాసయ్యంగారు

ఈసమాధానమువలన పార్టీ దృఢపడగలదనియు, ముఖ్య ము విభేదములన్నియును గాఢముగ దేశభక్తి ముందు అనిగి పోయి మాయమగునని శ్రీనివాసయ్యంగారు తలచిరి. ఈసమా ధానమువలన ముఖ్యముగ ఫలితము క్రొత్తగా జిన్నాగారు దెట్టి కిచ్చెచ్చుచున్న ఇండి పెండెంటు కెంటరు పక్షము ప్రస్తుతమునకు ఆగిపోయినదని అభిప్రాయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి రాష్ట్రీయ హిందూ

మహాసభ

లాలా లజపత్తాయీగారు అధ్యక్షుడుగ నుందురు. బొంబాయి, డిసెం 4:— రేపు ప్రారంభింపనున్న హిందూమహాసభ సమావేశమున కధ్యక్షులగు లాలాలజపత్తాయీ గారు నేడు 11 గంటలకువచ్చిరి. ఆహ్వానసంఘమువారు వారికి సత్కారము నొసంగిరి. వారే గాక స్వరాజ్యపక్షసమాధాన సమావేశమునకైవచ్చిన యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, ఏ. రంగ స్వామిఅయ్యంగారుగూడ స్వాగతమొసంగిరి. ఈసభ ముగియఁ పోయిలో జరుగను. (ఆ. ప్రె.)

స్వరాజ్యపక్షము శాసనసభలు

కార్యవిధానమునందలి పరిణామము

ప్రొఫెసరు జితేంద్రలాలు బెనర్జీగారి యుపన్యాసము

కరాచీ, డిసెం 4:— శాసనసభలందు స్వరాజ్యపక్ష కార్యవిధానమునుగూర్చి క్రిందటిరాత్రి కాకిత్తినా హాలులో స ర్వుజరిగినపుడు సభ క్రిక్కిరిసిపోయెను. ఆర్. కే. సిన్హాగారు అగ్రతమ వహించిరి. కలకత్తానుండి వచ్చిన ప్రొఫెసరు జితేం ద్రలాల్ బెనర్జీగారు ప్రధానోపన్యాసకులుగ నుండిరి.

ప్రొఫెసరు బెనర్జీగారు దీక్షోపన్యాసము గావించుచు స్వరాజ్య పక్షమువారు ప్రభుమును ప్రభుత్వమును స్తంభింప జేయవలసిన మద్దేశ్యముతో నుండిరి చెప్పిరి. తరువాత శాసన సభలందు అనవరత నిరంతర ప్రతిష్టంభములద్వారా ప్రభుత్వ మును స్తంభింప చేసెదమనిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారి చరణంగ పు ఆల అంతయును వెనుకకు బోవుటతో సరిపోయెను. స్వరా జ్య పక్షమువారికి రెండు సంవత్సరము లెట్లు చేసి చూచెదరో యని పరీక్షించుటకు వ్యవధి నిచ్చిరి. వారి కెంతయవకాశ మిది. నను నిరుపయోగ మయ్యెను.

హిందూ మహమ్మదీయ సమన్వయము స్వరాజ్యమునకును సంబంధ మేమని ఆయన అడిగెను. నేడు మహమ్మదీయులు జనక ద్వారి. కావున అధికారవ్యవస్థతోను మహమ్మదీయులతో గూడ వారు మాట్లాడవలసియుండెను. ప్రస్తుతము దేశములో స్వరాజ్య పక్షము ప్రాముఖ్యము పొందుచుండుటవలననే వ రిచరూప జయము లగుర్చి మాట్లాడుటయు, ఆ పక్షమున కతే నీ ముఖ్య ము నిచ్చుటయు సంభవించెను.

అసహాయోద్ద్యమమే స్వరాజ్యము నిచ్చును

స్వరాజ్య పక్ష విధానమువలన స్వరాజ్య పెప్పుట ను రారు. కాని అసహాయోద్ద్యమమువలన చది వచ్చునని ఆయ న దలంచెను. శాసనసభలందు స్వరాజ్యపక్షమువారే యధిక సంఖ్య కులుగ నున్నారనుకొన్నను సివిలియనులయొక్కయు క్షామాల యొక్కయు జీతములను వోటుజేయకుండ నుండురా? స్వరాజ్య పక్షమువారు అధిక సంఖ్యాకులుగ నున్న మధ్యరాష్ట్రములందు ప్రభుత్వపు పనియంతయును జరిగిపోవుచు నేయున్నది గా రన టు ద్వంద్వవిధానమును ద్వంద్వము జేసినను మొత్తంపపులు వద్దన్ననుమధ్యరాష్ట్రముల ప్రభుత్వము జరుగుచునేయును. నే ను దానుగారు వారిని శాసనసభలో నిగ్రహము లెక్కరెండ సుంద నలసినదిగ హెచ్చరించెను. నిగ్రహమువలన వారికెప్పుడు లు గట్టెక్కవు. సత్వర లాభములను లెక్కజేయరాదని ఆయన జెప్పెను. ముందుసంవత్సరములకి పుట్టునున్నవారి లాభమును వారు చూడవలయును. ఎన్ని సంవత్సరములలో సంరక్షణజేసి యేడ్చినగాని స్వాతంత్ర్యపతాకమును వ్రేలాడ గట్టజాలరు. స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకు త్యాగము ముఖ్యము. నీవిధ మున జూచినను స్వరాజ్యపక్షమువారవజయము గాంచిరి.

ప్రొఫెసరు బెనర్జీగారు పర్యవసించుచు దానుగారు కొన్ని సంవత్సరములక్రింద, శాసనసభలందు స్వల్పసంఖ్యాకులుగనున్న యెడల ఆసానములకు రాజీనామా నీయులై పని చేయ నొచ్చినట్లు జెప్పిరి. గాంధీగారు స్వరాజ్యపక్ష కార్యవిధానము నంగీకరించి అసహాయోద్ద్యమమును చలించిరి ఆయనవ్యభాళి ప్రాయమై యుండెను. ప్రొఫెసరు బెనర్జీగారు ముగించుచు స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసనసభలోనికి బోయినయెడల అధికారవ్యవస్థన కది నరకముజేసి నవారిశివతములు దుఃఖములు లుగ జేయవలెను. వారి ఆవర్యము ఆవరతప్రతిష్టంభము దప్ప మరేమియు నుండరాదు.

వీరి యుపన్యాస మైనవిధవ గుర్తుగాను వి. అవ్వారిగా రును, కే. పున్నయ్యగారును, ప్యామి గోవిందాచంద గారును, ఆర్. కే. సిన్హాగారును ఉపన్యసించిరి. (ఆ. ప్రె.)

అఖిల భారత హిందూమహాసభ

ధిల్లీ యందు సమావేశమగును

ధిల్లీ, డిసెంబరు 4:—ధిల్లీ యందు జరిగినరేపు అఖిల భారత హిందూమహాసభ సమావేశమున కధ్యక్షుల బొంబాయి టకు కొన్ని రాష్ట్రములు అగ్రతమముగ నుండిరి. వారిలో మేరుల బంపు చున్నది. భాయి మహాసభ, హిందూమహాసభ, లాలాజై రామదాసు కలకత్తాలో గాన్ధీగారు యంత వరకును బంపబడెను. ఇంకను ఇంకొకటి ధిల్లీ ను నామిచే నును లంఘనలసి యున్నది.



మహావేదము

గుట్టపు పంచెములు:-- నేడు వర్షముగా నుండుట చే గిండిలో జరుగవలసిన గుట్టపు పంచెములు నిలచిపోయెను.

కృష్ణగాననభ:-- కారదాహులలో 81 వీరరాఘవ ముదలిపి, తిరువళ్ళీశ్వరయందు శ్రీమతి సి. సరస్వతిభాయి గారు ప్రావీణమానసంత్రుణం కథాకాలక్షేపము, శేపు సాయం కాలము 4 గ. జరిపెదరు.

సీమటపా:-- పోట్లలు ఎక్రెస్సు రైలు నిన్న సాయంకాలము 4గం. బొంబాయిలో బయలు దేరినది. సీమ టపా జనరలు పోస్టాఫీసువద్ద శేపురయము 7గం. బటావాదా చేయబడును. తపాలపెట్టెలు గలవారికి నేడు సాయంకాలము 5గం. బటావాదయగును.

వాతావరణము:-- నిన్న సాయంకాలమునుండి మ దరాసులో వర్షము పడుచుండినను సముద్రములో వాతావరణ ము అనుకూలముగనున్నట్లు స్త్రీమదల నుండి వార్తలు దెలియవ న్నున్నవి. హార్బరులో అనుకూల వాతావరణపు జండా కట్ట బడెను. నిన్నటికన్న నేడు బెరామిటరు కొలత కొంచె మెక్కువగ నేయున్నది. (ఆ. ప్రె.)

వంటజేయు నపుడు ప్రమాదము:-- పెరంబూ రులో 17 ఏండ్ల స్త్రీ అన్ని ప్రమాదముచే ఒడలుకాలి చనిపో యెను. పుష్పవతమ్మయన నీమె రైలు పనినాని భార్య. గురు వారమునాడు వంటచేయుచోపుడు నిప్పుముట్టించుటకై పొయ్యి లో కిరణనాయిలు పోసి వెలగించునదికి చీరకు మంట తగిలి కా లిపోయెను. ఆమె కేకలు విని యితరులువచ్చి బట్ట తీసివైచి రాయపురం ఆస్పత్రిలో వేసిరి. కాని జీవింపలేదు.

మదరాసు ఆర్యమక్కలు-రామస్వామి ముద ల్యారుగారి ఉపన్యాసము:-- ఈసభవారి 27 వ వార్షి కోన్సము 6 వ తేదిన 5 గ. తిరువత్తురు హోలోడు, చాకలి పేటయందు ఉత్తర మదరాసు స్కూలు హాలులో జరుగును. డి. కే. పి. జి. త్యాగరాయచెట్టిగారి పటము స్థాపించబడును. ఎ. రామస్వామి ముదల్యారుగారు ఉపన్యసించెదరు. గౌ. ఎం. రత్న స్వామిగారికి అధినందన పత్ర మొసంగబడును. గౌ. పాన గలు రాజాగారు అధ్యక్షులుగ నుండురు:--

రాకపోకలు:-- ఆరోగ్యశాల డైరక్టరు రసెలుగారు, మే. జ. పాస్సనీగారు, రైల్వే పోలీసు నూపరైంటు రైటు గారు, కష్టయ్య కలక్టరు స్త్రీవర్తగారు, ట్రాము కంపెనీ డైరక్ట రు స్ట్రీసుగారు, రామ్మారురాజాగారు, ఫారస్టు కన్సర్వేటరు ఫైరుమనుగారు నేడుదయము వచ్చిరి.

మదరాసు రైల్వే ఆడిటరు ఫింతుగారు అలహాబాదునకు, ద. ఇ. రైల్వేసబంటు రోధరాగారు పొదమూరునకు, ఎల్. ఆర్. క్రష్ణమ్యగారు రాజమండ్రికి నిన్నరాత్రి బోయిరి. గౌ. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు సోమవారము వత్తురు.

దా. లక్ష్మీపతిగారు నడినూడెం నుండి నేడుదయము వచ్చిరి.

సి. ఎస్. హైస్కూలువిద్యార్థులసంఘము:-- ఈ సంఘమువారు గౌ. వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద శుక్రవారమునాడు సభజేసిరి. రాజమండ్రి హైస్కూలును శాస్త్రోపాధ్యాయులను రామచంద్రరావుగారు "సంధ్యావందనం, యోగాభ్యాసము" గూర్చి ఉపన్యసించిరి. అనుదినము సంధ్యవార్తయండిన గలుగుమేలు దెలియజేసిరి. శుంద్యవార్తనపుడు సరియగువార్తను ననుసరించిన శరీరము ఆత్మయు పవిత్రములగును. శాస్త్రోపాధ్యాయ మంజీ ధరించినచో ఆరోగ్యముచేకూరును. ఆరోగ్యముగనుండవలెనన్న అది అవశ్యకము. అని ఉపన్యాసములు దెలిపిరి. అద్యక్షుడు ప్రస్తుత యువకుల షీలదశకు విచారించి, అభివృద్ధిసాధనముల జేయవలె ననిరి. విద్యార్థు ఆరోగ్యాభివృద్ధికై ఉదయం 10 గ. లోపున సాయంకాలము 2 గంటలవారత బడిపెట్టుమండవలెను. అతిగా గడియలు మార్చుటకు అధికారులను గోరి తగు యేర్పాటుల జేయింతుననిరి. హైస్కూలుప్రధానోపాధ్యాయు లగు ఎ. కె. కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు, యిప్పడట్లు మార్చుటకేమి అభ్యంత రములేవనియు, మైసూరులోని విద్యార్థులు వారితరదండ్రు లు గోరినచో తా. నట్లు మార్చుచేయగల ననియు జెప్పిరి.

వ్యాయామసంఘవార్షికోత్సవము:-- జార్జి టౌను బాడమింటను క్లబువారు నిన్న సాయంకాలము సా. వి వెంటటాచెలంబెట్టిగారి అధ్యక్షత క్రింద వార్షికోత్సవము జరి పిరి. సంఘము యొక్క వార్షిక నివేదిక చదివిన పిదప సి. ఎస్. శ్రీనివాసచారిగారు ఎం. ఎ. దేహపరిశ్రమ వ్యాయామముల గూర్చి ఉపన్యసించి విద్యార్థులందు పాల్గొనవలసిన అవశ్యక తను గూర్చి ఉపన్యసించిరి. పిమ్మట సభ్యుడొకడు వెంటటా చెలం బెట్టిగారు కార్పొరేషను అధ్యక్షు లైనందు కల్గి నందించెను. అధ్యక్షుడు ప్రస్తుత మిచ్చుచు సంఘమువారి పనిని మెచ్చుకొనెను. విదేశపు ఆటలలో బాటు జేయ ఆరోగ్యపరి శ్రమలను గూడ జేయు చుండువలెనని హెచ్చరించి విద్యార్థుల యిట్టి వ్యాయామములందు పాల్గొని తమశరీరముల దృఢముగ నుండుకొన్నచో వారికే గాక ముందు తరమునకు గూడ చాల మేలు కలుగుననిరి. ఆరోగ్య పంతులగు శిశువులు జన్మించును. శిశుమరణము లట్టే యుండవు. ప్రస్తుత విద్యా విధానము విద్యా ర్థులు దేహపరిశ్రమలయం దెక్కువ పాల్గొనుటకు పిలుగ లేదు. కాన విద్యావిధానమును మార్చి విద్యార్థుల కష్టమును త గ్గించ వలసియుండును. ఈసగరిలో విద్యార్థుల ఆటలకై తగినస్థలము లేదు. ఎప్పుడో ఆటల స్థలము మిలిటరీవారి స్వాధీనమునందు న్నుది. వారినుండి నివిలు వారికి వచ్చుటకు చాల కాల ము పట్టును. తగిన స్థలము యేర్పాటు జేయుటకు యేర్పాటులు జరు గుచున్నవి. మదరాసు కలెక్టరుగారి విషయమున శ్రద్ధవహించుచున్నారని అధ్యక్షుడు దెలిపెను.

ఇండియన్ బ్యాంకు	
నవంబరు మాసాంతమునరికి ఆస్తి ఆస్తు వివరము:--	
ఆస్తు	
చెల్లింపబడిన పెట్టుబడి	రు 1279280-0-0
నిలువనిధి	686000-0-0
డిపాజిటులు	9680982-7-11
బిల్లు చేరుకాంట్లా	117984-12-7
ఇతరములు	386749-4-8
మొత్తము	12100896-9-2
ఆస్తి	
ఆవరై జాకాబడిన మూలనము	9870295-11-6
బ్యాంకు భవనములు	108998-15-3
డెబుట్టాకు	42180-5-2
రానున్న బిల్లు	117984-12-7
ఇతరములు	120878-4-3
బ్యాంకుదలవద్ద నగదు	1848058-8-5
మొత్తం	12100896-9-2

What to take for Dyspepsia

అజీర్తికి యేమి తీసుకొనవలెను

అజీర్ణము, ఉదరసంబంధమైన వ్యాధులకు బైసురేటెడ్ మెగ్నీసియాకు "Bisurated Magnesia" సమానమైన ని వారికి మరేదెరువలేదు. భోజనానంతరము నొప్పి, ఆయాసము, వానము, జబ్బుగానుండుట, అకలి మందగించుట మొదలగునవి అన్నియు జీర్ణకోశమునకు సంబంధించిన అవయవములు అపాయ కరమైన పులుసుచే బాధించబడుచున్నవనియు, ఆహారము పులి యుటకు కఠినవ్యాధులు ఒకటివెంబడినొకటి ప్రారంభమగుటను నూచిందును. ఒక మోతాదు బైసురేటెడ్ మెగ్నీసియా "Bisurated Magnesia" పుచ్చుకొనిన తక్షణమే పులుపు సంబంధమైన వ్యాధులన్నియు తక్షణమే నివర్తియగుటయేగాక, ఆకలిని మంచిసిలిలో నుండును. మంచి ఆరోగ్యమును గలిగించు ను. మీరు భోజనముచేసి కుభుముగానుండుటకును, మీకు భోజ నమువలన మంచి ఆరోగ్యము గలుగుటకును బైసురేటెడ్ మెగ్నీ సియాను "Bisurated Magnesia" వాడుడు. మీరు జేసి వైకే అశించెదరో అది తప్పక గలుగును. ఉదరసంబంధమైన వ్యాధులకు సరసమైన ఔషధము. ప్రపంచమందు అంతటను అందరి కెప్పుడుచే బైసురేటెడ్ మెగ్నీసియా "Bisurated Magnesia" విక్రయించబడుచున్నది. అయితే కొనుగోనప్పుడు బుడ్డిపైన చుట్టబడియుండు నీలము కాగితముపైన "Bismag" అను వర్తక గుర్తుయొందుటను గమనించి మాడుడు.

శ్రీయుత ఆవటవల్లి నారాయణ రావుగారు (ఎం. ఎస్. సి.)

బర్మా దొరతనమువారు మరల శాసన సంఘ సభ్యునిగా నియమించుట

ఇటీవల జరిగిన ఎన్నికలలో నారాయణరావుగారు నెగ్గ జాలక పోవుటలన ప్రజలకు వారిపట్లసానుభూతి మెండైనది. బర్మాలలో కార్మికసమస్యలనుగూర్చి శ్రద్ధగా పని చేసిన భార తీయులలో నారాయణరావుగారి మొదటివారు కంట్లాక్టు రులు చేయు అక్రమములను వెల్లడించుటలన నారాయణరావు గారికి చాల చిక్కులుగూడ తటస్థించెను. నారాయణరావు గారు శాసనసభలోను దేశములోను చేసిన పనిని చాల ప్రశం సించుచు దేశీయ పత్రికలును ఆంగ్లో-యిండియను పత్రికలును గూడ దీర్ఘ వ్యాసములను ప్రకటించెను. డేరీ నారాయణ రావుగారిని ఎన్నుకొనకపోవుట గొప్పసారబాటు. దానివలన చాలనష్టము కలుగును. నారాయణరావుగారు నిష్కపటి ఉ న్నదున్నటుల తెలిపెదవారు. ఆయనకు ధనికులును బీదలును గూడ సమానులే. వ్యాయమే ఆయనకు ప్రధానము" అని రంగూను డెయిలీన్యూసు వ్రాసెను.

"నారాయణరావుగారి నిష్కపట్యమును నిర్మలస్వభా వమును ఆయన శాసన సభలోను దేశమునందు చేసిన సేవను బట్టిచూడ ప్రజాప్రతినిధిగా ఎన్నుకొనబడుట కాయన అ గ్గ తగలవాడనుట కెట్టి సందేహమును లేదు. కార్మికులపక్షమున నిలిచి ఆయన శాసనసభయందు పోరాడెను. రంగూను నగర మున కార్మికుల నుద్ధించి ఆయన సర్వోత్తముల భారపోసెను. ఆయన నెగ్గజాలకపోవుటలన కార్మికులకును భారతీయులకును గూడ అధికమున నష్టము కలిగినది" అని రంగూను మెయిలు వ్రాసెను.

"నారాయణరావుగారు విక్రీలి మర్యాదగలవారు. శా సనసభలో శక్తివంఛన లేకుండ పనిచేసిరి. అన్నిపక్షములవారి వలననుగూడ గౌరవంపబడిరి. ఆయనను ఎన్నుకొనకపోవుట చాలపొరబాటు. కార్మికులనుద్ధించుటకు భారతీయులలో శ్రద్ధ గా పని చేసినవారు నారాయణరావుగారికే.

వీరిని మరల ఎన్నుకొనకపోవుటలన ప్రజలకందరికిని చాల విచారము కలిగినదిగాని శ్రీ బర్మాగవర్నరుగారు వీరిని శాసనసభలో కార్మిక ప్రతినిధిగా నియమించుటలన ప్రజలంద రును గవర్నరుకు కృతజ్ఞులుగానున్నారు. నారాయణరావుగారి స్వార్థత్యాగమును సామర్థ్యమును దీక్షను గవర్నరుగారు సరిగా గ్రహించి వారిని మరల శాసనసంఘసభ్యుని గావించుట చాల ప్రశంసనీయును. (ఒక విలేఖరి తంతివార్త)

వకీలును సస్పెండు చేయుట
అలహాబాదు, డిసెంబరు 5:-- అలహాబాదు హైకోర్టు లో వ్యాయమార్తులు వాల్సు లిండ్సేబాయిసుగార్లు బాదాను నివాసియు నవీలును అగు మహమ్మదు ఫజలాల్ గారిని ఒక సం వత్సరము వరకు బాదానులో తిరిగి అనుమతి యిచ్చేవరకు వకీ లు గా పని చేయ కూడదని సస్పెండు చేసిరి. వీరినే రమే-మనగా-నవాబు మేకుఅల్లాహ్ గుఫూర్ సైన్సత్ మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో వకీలుగా పనిచేయుచు ఒకసంవత్సరమునుండియు మేజిస్ట్రేటుగారికి సల హాజిప్పి తీర్పులను తమ యిష్టము వచ్చినట్లు చేయుచును పలు కుబడిని సంపాదించి ఫజలాల్ గారు వ్యాయమార్తమున క్రమ మార్గములోనికి దింపిరి, (ఆ. ప్రె.)

గుంటూరు డి. ము. కోర్టులో
అ న లు 54/25
వాది:--చింతపల్లి కృష్ణశాస్త్రి
ప్రతివాదు:--1. నాగావర్షు, నాగభూషణం
2 యీ సత్యనారాయణ.
సాక్షి కృష్ణాజిల్లా నందిగ్రామ.
యీ సెంటులో వాదపేరటికి 1 వ ప్రతివాది వ్రాసి యిచ్చినది 29-4-19 వ ప్రోకోటునుబట్టి రు 340-0-0 లకు 1, 2 ప్రతివాదులల్ల రాబట్టుకొనుటకు దావా దాఖలచేసియు న్నారు కోర్టుద్వారా యెన్ని పర్యాయములు నోటీసులు చేసి నను ముట్టక తిరిగి వచ్చుచున్నందు, కోర్టువారు ది 15-12-25 వాయదావేసియున్నారు గనుక సదరు వాయదాకు హాజరుఅయి ఆక్షేపణలు తెల్పుకోవలెను. లేనియడల పరోక్షమున తీక్యా నించబడునని తెలియచేయడమయినది.
డి. వెంకటేశ్వరరావు.
వాదితరపున స్టేడరు.

ప్రభుత్వము ముమ్మారోడిపోవుట

అహారపదార్థములందు కల్పితము నిరోధించు చట్టము ఆమోదించబడెను

బెంగాలు శాసనసభా కార్యక్రమము

కలకత్తా, డిశంబరు 4:—నేడు జరిగిన బెంగాలు శాసన సభాసమావేశముందు ప్రభుత్వము ముమ్మారోడిపబడెను తీర్మానములపై విశేషము చర్చజరుగలేదు. చర్చ మిక్కిలి శీలముగ నుండెను. సభయందు సభ్యులు మెండుగలేరు. వోటుల నిచ్చుటకు లాచియందు వారు నిరీక్షించుచుండిరి. బెంగాలు మునిసిపలు చట్టమును ప్రవేశ పెట్టుటకు నాడియా మహారాజా గారు సభ సెలవును గోరిరి. కాని మహారాజాగారి కోరికనిరాకరింపబడెను. 36 గురు సభ్యులనుకూలముగను, 60 మంది సభ్యులు ప్రతి కూలముగ ను వోటుల నిచ్చిరి. తదనంతరము మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షునిచే ప్రాసిన్డ్రమను కుత్తుర చేయబడిన వారలపై అభియోగమును జరుపుటకు అధికారము నొసంగునట్టి ఆహారపదార్థములందు కల్పితములను నిరోధించు చట్టము సభయందు ఆమోదించబడెను. ప్రస్తుతము అన్నము నందుగల పిల్లెటు జిల్లాను బెంగాలు రాష్ట్రములో గలుపుటకు యిండియా ప్రభుత్వ మెట్టిచర్యను గావించవలదని గోరుచు నొకతీర్మానమును సర్ హ్యూస్టన్ ఛెన్ సన్ను గారు ప్రతిపాదించిరి. అధికారములచే వలదని గోరుచుండిరి సర్ స్పెన్సర్ సన్ను గారు నుడివిరి. తీర్మానమునకు అనుకూలముగ 48 వోటులు ప్రతిపూలముగ 64 వోటులు జేయబడెను. బల్లిగంజివ ద్ద హుగ్లీ నదిపై వంతెన నిర్మించుటకు తనపాలు ధనము యిండియా ప్రభుత్వము నీయవలసివదని గోరుచు డోనాల్డు గారు తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి. హుగ్లీనదిపై వంతెన నిర్మించుటకు రెండు సంవత్సరములక్రితము శాంక్షను కాబడెననియు, కాని యుద్ధముచే నది నిర్మింపబడలేదనియు, హారావంతెనకును బల్లిగంజివంతెనకును సంబంధము లేదనియు ప్రతిపాదకుడు నుడివెను. కాని తీర్మానము ఓడిపోయెను. మంగళవారమువరకును శాసనసభా సమావేశము నిర్విశేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

డమాస్కుసు సహాయసంఘము

చందాల వసూలు చేయుటకు సంఘోద్యోగులు ఎన్నిక జరుగును

డిల్లీ, డిశం 4:—డిశంబరు 8-వ తేదీన హాకీమ్ ఆజ్మల్ ఖానుగారి గృహముందు డమాస్కుసునందు ఫ్రెంచివారి క్రూరకృత్యములచే బాధనొందు చున్న వారలకు సహాయముచేయునిమిత్త మేర్పాట్లు గావించుటకు సమావేశము జరుగును. ఆప్పుడు డమాస్కుసు సహాయక సంఘోద్యోగులెన్నుకొనబడెదరు. ధన సహాయము చేయుటకు సామ్య సమూహులునుగరించి విచారించబడును.

స్త్రీలు శాసనసభ్యుల నెన్నుకొనుటకు హక్కు నీయవలయును

లాల్ బాబ్ రాజ్ గారి తీర్మానము పంజాబు శాసనసభ కార్యక్రమము

లాహోరు, డిశంబరు 4:—పంజాబు శాసనసభయందలి అసభి కార్యసభ్యులు వారివారిజిల్లాలందు గల జైలుకమిటీలందు అసభి కార్యకర్తలను (హానాజీమీలు విడిచివేర్చు) నియమింపబడవలయునని ప్రతిపాదించబడిన అసభి కార్యసభ్యుని తీర్మానము పై మాడుగుంటలనేపు చర్చ జరిగిన పరమ తీర్మానమెల్లరిచేత సంగీకరింపబడెను.

పంజాబు శాసన సభ్యుల నెన్నుకొనుటకు హక్కుగలవా రెల్లరును లింతవిధము లేకుండ ఎన్నుకొనుటకు వీలు గలుగు నట్లు పంజాబు శాసనసభ ఎన్నికనిబంధనలను సవరణ గావించ నియునని లాల్ బాబ్ రాజ్ గారిక తీర్మానమును శాసన సభయందు ప్రతిపాదించిరి. స్త్రీల హక్కులను గుర్తించుటకు కాలము పరిపక్వముగ నున్నదనియు, లింగవిభేదము రాజకీయ హక్కుల చెలాయించుటకు ప్రతిబంధకముగ నుండరాదనియు, పూర్వాచారపరాయణత్వమును సాంప్రదాయములును అను దొంగమాటలచే స్త్రీల స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము చేయరా దనియు ప్రతిపాదకు డుపన్యసించెను. బోధరాజ్ గారింక నుపన్యసించుచుండగనే మధ్యాహ్నమువరకును సమావేశము నిష్పీ చేయబడెను.

బర్తామంత్రులు

రాజీనామా నొసంగుట

క్రొత్తమంత్రులు నియమింపబడుట

రంగూను, డిశంబరు 4:—నేడు ప్రభుత్వసభలో గాంధీ యు. మాంగ్లికారును గాంధీ యు. పూగారును తనమంత్రులవలె లకు రాజీనామాల నొసంగిరి. గవర్నరు రాజీనామాల సంగీకరించుచు వాట చేసినవేలము కొనియాడెను.

విద్యాంగమంత్రులు కాన్సిలుకార్యదర్శియు నైన హెచ్. సి. ఖాగా రొసంగిన రాజీనామానుకూడ గవర్నరంగీకరించెను. (ఆ. ప్రె.)

రంగూను డిశంబరు 4:—సానిక స్వపరిపాలన, విద్య, ప్రభుత్వసభ్యులమంత్రులు మాంగ్లికారును పాల్వెట్టి న్యాయ సాయ మంత్రు గాంధీ యు. పూ గారును రాజీనామా నొసంగినందున గవర్నరు డాక్టరు బాయినుగారిని యల్. హామెన్ గారి

ని మంత్రులనుగా నియమించెను. డాక్టరు బాయినుగారిదివరలో రంగూను కార్పొరేషను అధ్యక్షులుగానుండిరి. బాయినుగారిపూర్వద్యక్షులు. బాయినుగారు ప్రభుత్వములో డాక్టరుగా పనిచేయుచు జాతీయవాదులలోనికి ఎన్నుకొనబడిరి. కాని యిప్పు డాపక్షములో సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చెను. యెన్ గారు స్వతంత్రవాదులు. శాసనసభలో చీనా వాణిజ్య సంఘప్రతినిధులుగా నుండిరి. (ఆ. ప్రె.)

పంజాబుగవర్నరు వర్యటనము

లాహోరు, డిశం 4:—గవర్నరుమహాడు గవర్నరు ఫజిల్ గావుతువెల్లి ఆస్పత్రిని ఇతర ప్రభుత్వముందరములనుచూచి జెయిలుదారులును కలుసుకొని చాలమంది వట్టావాడులకు నర్తనమొనగెను. మధ్యాహ్నము ముక్తానరుకువెల్లి దారిలో ఆస్పత్రిని హైస్కూలును చూచి కొత్తగా కొలియి లేర్పరప బోవుచున్న నీటియంత్రము లవర్ధకువెల్లిరి. అచ్చట గవర్నరుగారిచే తెలిపింప క పూర్వము మున్యసి సీ పలు కమిటీవా రొకసన్నానప్రత మొసంగిరి. ఈ యుదయమున గవర్నరు సపరివారు డైలాహోరుకు వచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

SLOAN'S LINIMENT

వాడుడు

అన్ని నొప్పులు, బాధలు నివర్తించును

పక్షవాతము, నాడీనొప్పి, బెగులులు, గాయములు, వీపునొప్పి, మాంసపుకండలకు, నరములకు సంబంధించిన నొప్పులు, మొదలగు వాటిలో మీరు చేసిచే బాధపడుచుండినను స్లోన్స్ లైమెంటు ఎంతత్వరలో బాధను నివర్తించునది పరీక్షించి చూడుడు. ఒకదఫా చేసినచే నొప్పినితీసివేసి, సుఖము నిచ్చును. ఇది నేరుగా నొప్పిగల స్థలమునందు ప్రవేశించి, నరములకు ఉష్ణమును కలిగించును. నొప్పితోకూడినవాపు, వాపు, కఠినత్వము మొదలగునవి ఉన్నప్పుడు మీరు బాగుగా తెలియును. బాధక్రమముగా తగ్గి, తరువాత పూర్తిగా తొలుగును.

స్లోన్స్ లైమెంటును వాడిన మీరు రుద్దవలసినది లేదు. ఇది ప్రవేశించి తక్షణమే బాధను నివర్తించును. మీరు ఈ దిగువతెలుపబడిన వాటిచే బాధపడుచున్నను తక్షణమే దీనిని వాడుడు.

పక్షవాతము
వీపునొప్పి

బెగులులు, గాయములు మాంసకండ్లకు, నరములకు సంబంధించిన వ్యాధులు.

డాక్టరు స్లోనుగారి
పటమును

గమనించి తీయును

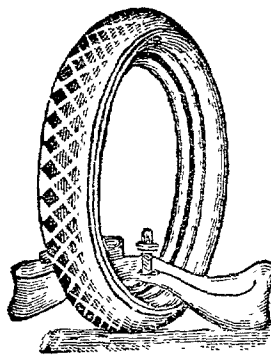
అందరు కెమిస్టులవద్దను, అన్ని దుకాణములందును దొరుకును.



మోటారుబండ్లు, బస్సులు,

సాంత వారలకు

క్రొత్తటయిర్లు, ట్యూబులు (Tyres & tubes) కొనుటకు త్వరపడకుము.



టయిర్లు, ట్యూబులు, బర్బుల్స్, పంచర్లు అయిన గాని మేము క్రొత్తవిగా తయారుచేసి, గ్యారంటీతో పంపుదుము.

వల్కనైజింగ్ (Vulcanizing) చార్జి మిగుల సరసముగ చేయబడును. వెంటనే వల్కనైజింగ్ చార్జి వివరములజాబితా పంపబడును.

ఎడిస్సన్ అండు కో.,

నెం 174, బ్రాడ్వే, వద్రాసు.

కమలాక్షి

(విచిత్ర కథ)

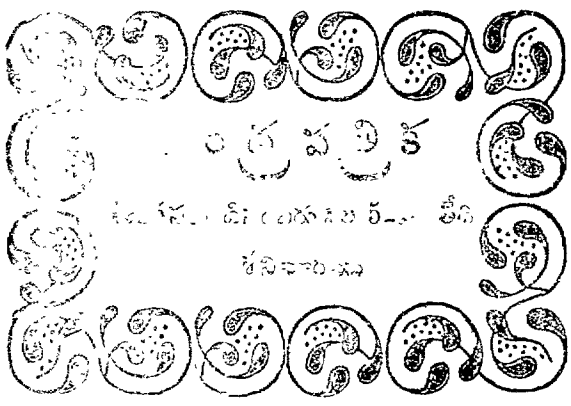
గ్రంథకర్త:—నల్లూరు వెంకటగిరి మహారాజాకాలేజీ ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ, రాయసం వెంకటశివుడుగారు ఎం. ఏ., ఎల్. టి.

సాంఘికనవల—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంస్థలు, పిల్లల యాటపాటలు, వ్రతాచారవ్యవహారములు, గుణశీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

120 పేజీలు, కెడెస్ట్రీయముకాగితము. మంచి అచ్చు. 0-8-0.

మేనేజరు.

7, తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు.



సమాధానము కుదురులు

నిన్నటి దినము బొంబాయి నగరమున జరిగిన స్వరాజ్యపక్ష నాయక సమావేశమునందు అనుకూల సమాధానము గుదిరినందు కెంతయు సంతసించెదము. ప్రస్తుత సమయమున దేశమందంతటను కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు ప్రయత్నము జరుగవలసియుండ, అనవసర వాగ్వివాదములతో ప్రాద్దుభోవుట జూడ, విచారము గలుగక మానదు. స్వరాజ్య పక్షమున ఏకగ్రీవ గిరిగిరినందులకు ప్రత్యక్షులకు మితిలేని సంతసము గలుగుచున్నది. కాంగ్రెసు పలుకుబడియంత రించుట, ఏరికి పరమ సంతోషము. ఇట్టి యవకాశమును తొలగించి ఉభయపక్ష నాయకులును దూర దృష్టితో బ్రవర్తించిరి. కాన్పూరు కాంగ్రెసుసభ జరుగునరకు, ఉభయపక్షములలో నెవరును స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమమును గూర్చి చర్చగాని ప్రచారముగాని జరుప గూడదు. కాంగ్రెసు సభ జరిగిన పిమ్మట శాసన సభల ఎన్నికల నిమిత్తము కార్యక్రమమును నిర్ణయించు వరకు వ్యక్తులు తమ యభిప్రాయములను దెలుప వచ్చునట. ఎన్నికల కార్యక్రమమును నిర్ణయించు సభలలో, ఉద్యోగ పదవి స్వీకారమును గూర్చి చర్చింప వచ్చును. వీనితో మొదటి వరకు నాటేపింప వీలు లేదు. ప్రస్తుత స్థితిలో ఆదియే యుత్తమ మని దోచును. ఒకరు ఉద్యోగములు కావలయుననియు, మరియొక రక్కర లేదనియు దెలుపుట పలన, స్వరాజ్య పక్షమునకు మిగుల నష్టము గలదు.

కాన్పూరు కాంగ్రెసుసభ త్వరలో జరుగ నుండుటచే యీలోపుగ నలుడగిన ప్రచార మేమియులేదు. ఇంతియగాక, కాంగ్రెసునందలి స్వరాజ్యబహిష్కారపక్షముల మధ్య రాజీగుదిరె నని సంతసించక ముందే, స్వరాజ్య పక్షమునందంతర్విభేదము లేర్పడుటచే, ప్రజలు చీకాకు బండుచున్నారు. దారితెన్నగానక పరితపించుచున్నారు. సందర్భవయమున తమ ప్రధాన నిర్ణయమును వదులుకొని నిరర్థక సంస్కరణములను చేపట్టవలయు నని కొందరు కోరుటచే, దేశ మితవరకు జూపిననిరోధము వ్యర్థమగును. అందుచే శాసనమువలన కొంతమేలుండును. ఈలోపుగ కాంగ్రెసు సభ్యులందఱును నూలువడుకుటకును కర్షణను ప్రోత్సహించరచుటకును తమ కాలమును వినియోగించుచో, బొంబాయి సమావేశమువారిచ్చిన విశ్రాంతి సార్థకమగును. కాన్పూరు కాంగ్రెసుసభలో నీ విషయమును బాగుగ చర్చించి నిర్ణయము గావించుట యుక్తముగ నుండును. అటుల చేయక, కాంగ్రెసుసభకు

పిమ్మట మరల వివాదములను కొనసాగించుట భావ్యముగ దోషదు. దేశ దురదృష్టమే మో తెలియదు గాని గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధానంతరము పరిస్థితు లేక విధముననే నడుచుచున్నవి. గయాకాంగ్రెసు నిర్ణయమును ఛక్కరించి ప్రతికూలప్రచారమును స్వరాజ్య పక్షనాయకులు గావించినపుడు చేయునజేమియు లేక బహిష్కారపక్షమువారును స్వరాజ్య పక్షము వారును రాజీపడవలసి వచ్చెను. కాంగ్రెసు నిర్ణయములను మార్చవలసి వచ్చెను. ఉభయపక్షముల వారును ప్రచారమును మానుటకుబదులు, బహిష్కారపక్షమువారు ప్రచారము సలుప వీలులే కుండుటయు స్వరాజ్యపక్షమువారు తీవ్రప్రచారము సలుపుటయు తటస్థించెను. బహిష్కార పక్ష మిట్టి పరిస్థితులలో కడు నిగ్రహముతో మెలగవలసి వచ్చెను. అప్పటికన్నను ప్రస్తుత సమాధానము కొంత వడి మేలుగనున్నది. ఉభయపక్షముల వారు ప్రచారము సలుపగూడదు గాన ఎవరికిని ఎక్కుడులాభముండ జాలదు. కొంతకాలమునరకు వివాదములంతగ విచుపించ కున్నను కాన్పూరు కాంగ్రెసునందు స్థిర నిర్ణయము గావించినగాని ప్రయోజనముండదు. కాంగ్రెసు సభ యాజమాన్యము క్రిందనే రాజకీయ కార్యక్రమ మంతయు జరుగుచో భావి పరిణామ మనుకూలముగ నుండగలదు. కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠయు హెచ్చును. స్వరాజ్యపక్షము యిచ్చవచ్చినటుల సంచరించుటకు ఓలుడదు. పాట్నా కాంగ్రెసు సంఘ తీర్మానముల ప్రకారము కాంగ్రెసునందలి రాజకీయ కార్యక్రమము స్వరాజ్యపక్షమునకు వప్పగింప బడెను. స్వరాజ్యపక్షము వెనుకటివలె బలముగ చున్నచో, భీతి కవకాశముండెడిదిగాదు. నేడు చీలిక గలుగుటయు వ్యక్తుల యభిప్రాయములకు ప్రాముఖ్య మేర్పడుటయు తటస్థించుటచే, స్వరాజ్య పక్షము కాంగ్రెసు తరపున వ్యవహరింప గలుగునా యని సందేహము పొడముచున్నది. అందుచే కాన్పూరు కాంగ్రెసునందు నిర్ణయముగావించునపుడు పూర్వ పర సందర్భములను బాగుగ యోచింప వలయును. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసభ దేశమున కిదివరకే సరియగు మార్గము జూపినది. దాని నవలంబించుచో, కాంగ్రెసు సభ యొక్కటియే ప్రాముఖ్యముగ నుండును. ఏ కారణముచే నయినను, ఉద్యోగపద స్వీకార వాంఛనుండి స్వరాజ్య పక్ష నాయకులు బయల్పడ లేనిచో, శాసన సభలను బహిష్కరించుటయే యుత్తమ మగును. అందుచే కాన్పూరు కాంగ్రెసు సభ పరిష్కరింప వలసిన సమస్య సామాన్య మయినది గాదు. పాట్నా తీర్మానములను స్థిరపరచుటతో వ్యవహారము ముగియునని ఇంతవరకు తలంప బడుచుండెను. కేల్కూరు ప్రభృతులు దెచ్చి పెట్టిన నూతన పరిస్థితులవలన, రాజకీయ సమస్య మరల తీవ్రమయినది. కాన, కాంగ్రెసు నాయకు లందఱును యావచ్చక్తిని వినియోగించి దేశ గౌరవమును కాంగ్రెసు గౌరవమును గూడ నిలువ బెట్టవలయును. బొంబాయిలో గుదిరిన సమాధానము స్థిర నిర్ణయమునకు మార్గముజూపి, ఐకమత్యమును కాపాడు గాక యని కోరెదము. దేశబంధు దాసు గారిని కోల్పోయినను, పండితమోతీలాల్ నెహ్రూ

గారు అకుంత దీక్షతో స్వరాజ్యపక్ష నౌక నొంటరిగ నడుపుచున్నారు. వారి ప్రయత్నములకు సభ్యులెల్లరు తోడ్పడుటకు మారుగ, నిరోధము గలిగించుటమిక్కిలి యనుచితము. ఇకముందట్టి ప్రయత్నము విరమింపబడు గాకయని గోరెదము.

సినేటరు రీడుగారు: హిందూదేశము

ఆస్ట్రేలియా కామెన్స్ పార్లమెంటునందు సినేటరుగ రీడుగారు చెప్పచురికిపుడు విచ్చేసియున్నారు. వీరు ఆస్ట్రేలియాలో ముచ్చటించుచు హిందూదేశము గూర్చి దెలిపిన సంగతుల నించుక గమనింపవచ్చును. ఆస్ట్రేలియాలో రంగు భేద మంత తీవ్రముగ లేదనియు, ఆర్థికపు యిబ్బందులవలననే భారతీయులపట్ల వ్యత్యాసము జూపబడెననియు మున్నగు సంగతులను వీరు దెలిపిరి. తెల్లవారు దెలిపెడి మామూలు వాదమిదియే గాన, ఆవిషయమునుగూర్చి తర్కింప నవసరము లేదు. హిందూదేశముగూర్చి ఆస్ట్రేలియావా రాలోచింపరని, రీడుగారు సూచించిరి. ఇందు వితపమియు లేదు. హిందూదేశము ప్రాముఖ్యము వహించుటకు అవకాశమే లేనపుడు, ఆస్ట్రేలియాగాని మరియే యితర దేశముగాని ఏల యోచించును? హిందూదేశము తన హక్కులను పూర్తిగ సంపాదించువరకు, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యము సంపూర్ణతను గాంచలేదని రీడుగారు ఖండితముగ బలుకుచున్నారు. ప్రాచ్యఖండమున శాంతిని నెలకొల్పుటకు ఇండియా ఆస్ట్రేలియాలు బలపడవలయు ననియు, సామ్రాజ్యమున కివి కావలి గాయవలయుననియు, రీడుగారు తలచుచున్నారు. హిందూదేశమున కొక ప్రత్యేక సందేశము గలదని రీడుగారు నమ్ముచున్నారు. దానిని నిర్వహించుటకు హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమును బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు వెంటనే గుర్తింపవలయు నని వీరి యుద్దేశ్యము. భారతీయుల కిపుడు ముఖ్యముగ గానలసినది ఐకమత్యమని వీరు దెలిపిన విషయము అతిశయోక్తిగాదు. ఇంతకాలము నుండియు స్వరాజ్యసిద్ధి నాటంకపరచినది ఐకమత్య విహీనత దప్ప వేరుగాదు. ఏతీరుననయినను జాతీయ సంయోగమును భద్రపరచుట ఎల్లర పరమధర్మము. సినేటరు రీడుగారు దెలిపిన హితవును మనస్సునందిడుకొని దాని నాచరణలో బెట్టుటమేలు. విదేశ ప్రముఖులుగూడ హిందూదేశమునకు స్వరాజ్య మిచ్చుట యవసరమని హెచ్చరించుచున్నారు. అధినివేశ రాజ్యముల స్వాతంత్ర్యమును గుర్తించుటకు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి కెట్టి సంకోచము లేకుండెను. అర్హతా నర్హతలతో బని లేకుండెను. హిందూదేశ విషయమున మాత్రము అన్నియు అభ్యంతరములే యగుచున్నవి.

జాన్ స్టెన్ గారు: బెంగాలు అడ్మినిస్ట్రేషన్

పార్లమెంటు నందలి లే బరు పక్ష సభ్యులగు జాన్ స్టెన్ గారు కలకత్తాలో నిచ్చిన సంపూర్ణోపన్యాసమును వేరొకచోట ప్రచురించితిమి. ఎట్టి విచారణయును లేక బెంగాలు అడ్మినిస్ట్రేషన్ క్రింద నూరు మందికి బైగ నిర్బంధింప బడిరను సంగతియే వీరికి దెలియదట. ఇట్టి అజ్ఞానము లేబరుపక్ష సభ్యులలో గూడ వ్యాపించి యుండుట విచిత్రము.

ఇట్లు ప్రవాస మంపుటకు కారణ మేమియో, జాన్మనుగారికి కనుమీడిన బ్రతిమ వారెనను జెప్పజాలక బోయిరి. తుదకోకరు అనత్యపు. ఆరో వణలను భారతీయ నాయకులపై నారోపించగ, నేను గుప్తాగారి ఎదుట నీ సంగతులను రుజువుచేయ వలయునని జాన్మనుగారు గోరిరి. సమావేశ సమయమున కతడు తప్పించుకొనెను. ఇట్టి విధానము అభాగరికమును, క్రూరము నని, జాన్మనుగారు గంభీరముగ వక్కాణించిరి. బెంగాలు ఆర్డినెన్సు శ్రద్ధగుటకును, నిర్బంధితు లందరును విడుదల యగుటకును కృషి నలుపునట్లు లేబరు పక్షమువారిని జాన్మనుగారు ప్రోద్బుధ పరచెదమనిరి. నిరంకుశ పరిపాలనము చౌకయనియు, ప్రజా పరిపాలనము వ్యయకరమనియు చెలిపెడి యభిప్రాయమును జాన్మనుగారు నిరాకరించుచున్నారు. హిందూ దేశమునకు స్వయం నిర్ణయాధి కారమును వెంటనే సమర్పించ వలయునని వీరు గట్టిగ బలికిరి. లేబరు పక్షమువా రధికారమునకు రాగనే, హిందూదేశమునకు అధినివేశ రాజ్య స్వాతంత్ర్య మిచ్చెదరని, జాన్మనుగారు వాగ్దానము జేయుచున్నారు. ఇది ఎంతవరకు సాధకమగునో చూడవలయును.

కూలీ మరణపు కేసు

కూలీమరణమునకు సంబంధించిన మరియొక కేసు రెండువందల రూపాయల జరిమానాతో ముగిసెను. ముద్దయి విల్సను అనుయారపియను. విల్సనుగారిచ్చిన స్టేటుమెంటు ప్రకారమే, కూలీవాని మరణమున కితడు కారకుడని తెలియగలదు. కూలీవాడు పని తిన్నగజేయక, నవ్వుతుండె నట. అంతట విల్సనుగారు వానిని చెంపపై కొట్టి రట. అంతటితో కూలీ క్రిందపడిపోయెనట. ఆపిమ్మట విల్సనుగారు రొక త్రోపుతోసిరట. లేచి పనిజేయవలయునని గోరిరట. కూలీవాడు లేచి కొంచెము దూరము నడచి మరల క్రిందపడిపోయెనట. పది గంటలకీ పనిజరిగెను. పండ్రెండు గంటలలోపల కూలీవాడు చనిపోయెను. ముద్దయి చెప్పిన యాకథవలన నేమని గ్రహింపవలయునో జెప్ప నక్కరలేదు. ఇంత ఘోరకృత్యమును జరిమానాతో వదలిపెట్టుట కడు విచిత్రము. కూలీవాని మరణమునకు అతని శరీర దౌర్బల్యమే కారణమని సమాధానము జెప్పవచ్చును. కాని యిట్టి సమాధానములు మామూలుగటచే విశ్వాసము గలిగింపజాలవు. తెల్లవారు ముద్దయిలుగనున్న కేసులను విచారించవలసి వచ్చినపుడు న్యాయ చట్టము తారుమారగుట సామాన్యమయినది.

ప్రాన్సు : ఆర్థికచట్టము

ప్రాన్సునందు నూతనముగ నేర్పడిన బ్రయండు ప్రభుత్వము సయితము సంపూర్ణ విశ్వాసమును ప్రారంభింపలేదు. ప్రభుత్వమువారు ప్రతిపాదించిన ఆర్థిక చట్టమునకు 257 వోట్లు అనుకూలముగను, 229 వోట్లు ప్రతికూలముగను చేకూరెను. ప్రభుత్వమువారిపక్షమున స్వల్పసంఖ్యాకులే యధికముగ నుండిరి. ఇట్టి సందిగ్ధస్థితిలో బ్రయండు ప్రభుత్వ మెంతకాలము నిలుచునో జెప్ప విలులేదు. ప్రభుత్వము నెదుర్కొనిన సమస్య ఆర్థికసమస్యయే. ప్రాన్సుదేశము దుర్భరస్థితినుండి బయల్పడు

టెంటులు? బ్రయండుగా రయినను ధనముమీద ప్రత్యేకపు పన్నును విధించుటకు సాహసించక బోయిరి. ధనికులతో విరోధము బెట్టుకొనుట భర్తృభము గద. నోట్లను ఇంకను పౌచ్చుగ ముద్రించుటకు ఆర్థికచట్టము సమ్మతించుచున్నది. ప్రస్తుతపు పన్ను లింకను వృద్ధి జేయబడెను. బాంకు లీయదగిన అడ్వాన్సులమొత్తము పౌచ్చు జేయబడెను. పాతబాకీలను వెంటనే పనులుజేయుటకును, క్రొత్తపన్నులను నాలుమాసములలో పనులుజేయుటకును నిశ్చయింపబడెను. ఆర్థికచట్ట మెంతవరకు పయోగపడునో చూడవలయును.

సిరియా

క్రొత్త కమిషనరుగ డిజోవినులుగారి ధోరణి భావ్యభివృద్ధికి అనుకూలముగ దోషదు. యుద్ధము వలయువారికి యుద్ధమును, శాంతి వలయువారికి శాంతిని ఇచ్చెదమని వీరు వెలిబుచ్చిరి. ఇట్టివాక్యములు సిరియా పరిస్థితులను చక్కబరచునా యని నుదేహము గలుగుచున్నది. సిరియా రాయబార మొకటి కమిషనరుగారిని సందర్శించెనట. రాయబారులు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గోరిరి. మాండేటును రద్దుజేసి ప్రాన్సు సిరియాలమధ్య సంధి జరుగవలయునని వేడిరి. సిరియాను నానారాష్ట్ర సంఘమున జేర్చవలయునని యడిగిరి. కమిషనరుగారు సిరియా ప్రముఖుల విన్నపములను నిరాకరించుచు ప్రెంచివారు మాండేటును వదులుకొనరనియు రాయబారమునకు వచ్చినవారి చర్య మరింత విషమస్థితికి కారణమగుననియు మందలించిరి. ఇట్టి దృక్పథము సిరియాప్రజలను సమాధాన పరచుటకు తోడ్పడునని పోచదు. నానారాష్ట్ర సంఘముయినను వెంటనే జోక్యము కలుగజేసికొనుట మేలు.

పార్లమెంటుసభ: ప్రెస్సు రిపోర్టులు

కామన్సు సభ వాణిజ్య రక్షణమును గూర్చి చర్చించునపుడు, సభ్యులుగానివా రందరును వెడలిపోవలయునని లేబరు సభ్యుడు గోరగ, అందరను బైటికి పంపించిరి. రిపోర్టులు గూడ వెడలిపోవలసి వచ్చెను. యుద్ధ సమయమునం దిట్టి రహస్యపద్ధతి యవలంబింపబడినను పిమ్మట నెన్నడును యవలంబింపబడలేదు. రిపోర్టులను గూడ రాసీయనిచో, పార్లమెంటు సభవారి రిపోర్టులు సంపూర్ణముగ నుండజాలవు. ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుతంపదలచిన విషయములు మాత్రమే బయల్పడును. పార్లమెంటునం దేమి జరుగుచున్నదో గ్రహించుటకు ప్రజలకు హక్కుగలదు. ప్రజలనుండి విషయములను దాచి పెట్టుట కవసరము గనుపించదు. పార్లమెంటుసభ సాత్వికదాయములు సయితము రానురాను సంకుచితమగుట విచిత్రము.

బెంగాలు ప్రభుత్వావజయము

బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు నిన్న జరిగిన శాసనసభలో ముమ్మారోడిపోయిరి. బెంగాలు మ్యునిసిపలుచట్టము, ఆహారపు కల్తీ చట్టము, సిల్హెటు ట్రాన్సుఫరు తీర్మానము, యామాటిని ప్రభుత్వమువారు ప్రతిపాదించగ, శాసనసభవారు నిరాకరించిరి. బెంగాలు శాసనసభ జూపుచున్న నిరోధమార్గము ఇతర సభలకు మార్గదర్శకముగ నుండగలదు.

వల్లెండు సరిహద్దు

ప్రస్తుతపు సరిహద్దును మార్చని పరతుమీద వల్లెండు తగాదా పరిష్కరింపబడెను. ఒడంబడికపై సన్నిపక్షముల వారు సంతకము జేసిరి. సరిహద్దును మార్చిన యథా, గొప్ప కలనర ముదయించెడిది. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు పరిస్థితులను కనిపెట్టి జాగరూకతతో మెలగిరి. సరిహద్దు విచారణసంఘమును ప్రేరేపింప నొచ్చి అసలు వ్యవహారమును చేసగొట్టిన మార్నింగు పోస్టుపత్రిక చర్య తుంతవ్యముగాజాలదు. ఆంగ్లో విరిషు ఒడంబడిక ననుసరించి, వల్లెండు చెల్లింపవలసిన పబ్లికు ఋణము, యుద్ధపు వెన్సులు మున్నగు భారముల నుండి శ్రీశ్రీలు ప్రభుత్వము వారిని విముక్తులగావించిరి. ఇక ముందూ, వల్లెండు అల్పస్వర తగాదా లంతరించి సక్రమాభివృద్ధి జరుగుననియు, మనోమాలిన్య మంతరించిన పిమ్మట ఉభయ భాగములును ఏకమై సంయుక్త వల్లెండుగ మారుననియు నమ్మెదము.

కొన్నూరు దేశీయమహాసభ

ప్రేక్షకుల రుసుము 10 రూపాయలు

సభామందిరము సిద్ధమైనది

కొన్నూరు, డిసెం 4:—కాంగ్రెసుకు రాదలమకొనిన కార్మికులను, అసలైన యేకేంటలను, రాజకీయ కారణములచే శిక్షనొందిన వారికిని తక్కువరేట్లు నిర్ణయింపబడినవి. ప్రేక్షకుల రుసుము 10 రూపాయలు నిర్ణయింపబడెను. డేరా యెత్తబడెను. ఇవటకాంగ్రెసులో పనిజేయుచున్న వారందరును తిలకునగరులోనే యున్నారు. ఆఫీసులన్నియును యిచ్చటికి మార్చబడినవి. కాంగ్రెసుగాక యితరసభలకుగాను ప్రత్యేకమందిరము నిర్మింపబడినది.

అఖిలభారత హిందూస్థాని సేవాదళసభ డిసెంబరు 25న లేదీ నిర్ణయింపబడెను. కాంగ్రెసువారుములో సిక్కు ధార్మిక సభ జరుగును. సిక్కు మతగ్రంథములనుండి ముఖ్యమగు భాగములను చదివెదరు. ఉచితముగ భోజనములుగూడ బెట్టబడును. ఇందులకు భారతదేశమంతటనుండియు విరాళములను కొన్నూరుకు ఆహ్వానసంఘకార్యదర్శికి బంప ప్రార్థితులు. (అ. ప్రె.)

కొన్నూరు జిల్లాబోర్డు యెన్నికలు

స్వరాజ్యపక్షసభ్యుని విజయము

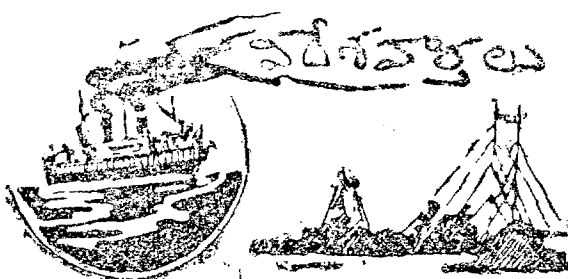
కొన్నూరు, డిసెం 4:—జిల్లాబోర్డుయెన్నికల ఫలితములు కొన్ని తెలిసినవి. శాసనసభ్యులును జిల్లాబోర్డుఅధ్యక్షులు నగు పండిత బలభద్రతిలక్ రిగారు పెద్దజమీందారులు ఓడిపోయిరి. ట్రూరు స్వరాజ్యపక్షసభ్యుడు భోగీలాలుగారు ఆయనకు ప్రత్యర్థిగనుండిరి. వోట్లు సంపాదించు వారు పురప్రముఖులనాయకత్వమున ప్రతిరాత్రియును దివిటీలు భుష్మకొని బయలుదేరి తమ తమపక్షములకు మార్చుచున్నారు. చుట్టు ప్రక్కలను పట్టణములోనున్న హడావిడి వలస లాటెలు పుచ్చుకొని తిరుగుట న్యాయవిరుద్ధమని ప్రకటింపబడెను. (అ. ప్రె.)

అఖిల భారత కాంగ్రెసు కమిటీ

సభ్యుల ఎన్నికలు

ధిల్లీ కాంగ్రెసువాదుల కలపరము

ధిల్లీ, డిసెంబరు 4:—జిల్లాసంఘములు అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీ సభ్యుల నెన్నుకొను విషయమై ధిల్లీ కాంగ్రెసువాదులందు కొంత గండరగోళము కలుగుచున్నది. ఖండనమునుండనము గావించుటకు పెక్కుసమావేశములు జరిగెను. అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీ సభ్యుల నెన్నుకొనుటకు పాపలా నిద్రాసభ్యుల కవకాళ విఘ్నజేసిన పదంత్రిగలదు.



విదేశీ వాతావరణము

బర్మందు సరిహద్దు తగాదా

పరిష్కారము కుదిరెను

రాజీనామా వివరములు

లండన్, డిశంబరు 8:— బర్మా 11 తేదీనుండి 1923 మే 12 తేదీవరకు దురన్యాయముగ కలగజేయుచున్న ఆసికి పరిష్కారమును నూటికి ఇంకొక 10 చొప్పున హెచ్చుగ నిర్ణయించుచున్న ప్రతిష్టా ప్రభుత్వము కాశాసములను జేయ నంగీకరించుచున్నది. ఆ పరిష్కారమును నూటికి 5 చొప్పున బాంకును ఇచ్చుటకు ఏర్పాటుజేయుచున్నారు. ఈ తర విధిని విషయమై అధికారమును పార్లమెంటుకు మార్చిరి. ప్రతిష్టా ప్రభుత్వమును ఈ తర విధిని ప్రభుత్వమును సమావేశమై పై యధికారమును గూర్చి సంబంధించినంతవరకు చర్చించెదరు. ఈ ఒడంబడిక బ్రిటిషు ప్రభుత్వముల సమృద్ధిని బహుమతిగా అభివృద్ధిగాని అధికారహాసమును దాల్చును.

ఒడంబడిక వివరములు

1921 డిశంబరు 6 తేదీన జేయబడిన ఆంగ్లో బర్మందు ఒడంబడిక సరిహద్దు సంఘమువారికిచ్చిన యధికారమును విరివిగా 2 డెంబడిక రద్దుజేయుచున్నది. ప్రభుత్వమునకు వ్యత్యయము ఈ తర విధిని విషయమై 1920 బర్మందు ప్రభుత్వ చట్టము ప్రకారమే నిర్ణయించబడును.

యన్ టైడ్ కింగ్డమ్ ఇన్వలసిన్ బుయమునకు తమ వారు ఇచ్చుచున్న విధిని బర్మందుకు తేవడం తప్పించిరి. యన్ టైడ్ కింగ్డమ్ గూడ ఇన్వలసిన్ జేసెదరి. 1919 జనవరి 21 తేదీ నుండి ప్రతిష్టా ప్రభుత్వము ఆస్తినితమ దురదృష్టముతో పాడు జేసెదరువలన గల్గిన నష్టమునకు పరిహారము నడతం ప్రభుత్వమువారి భరించెదమనెరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి భాగ్యము ప్రతిష్టా ప్రభుత్వమువారి భరించెదమనెరి. ఇదివరకు పరిహారముగ బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికిచ్చిన మొత్తమును ప్రతిష్టా ప్రభుత్వమువారు వాడుకజేసెదరు.

సర్ జేమ్స్ క్రయిగుగారి ఆశ

లండన్, డిశంబరు 8:— విరివి సరిహద్దును గూర్చి సంబంధమున్న మూడుపక్షములవారికిని ఒడంబడిక కుదిరెను. సంతకముజేసినవారందరు గూర్హద్దావము లతోడనే మరలిరి. బర్మందు అంతటను అన్ని తెగలవారికిని ఎక్కువ స్నేహము అలవడుననియు కాశాసమైత్రి ఏర్పడుననియు క్రయిగుగారు ఆశించుచున్నారు.

పత్రికాభిప్రాయములు

లండన్, డిశంబరు 8:— విరివి సరిహద్దును గూర్చి పత్రికలలో భిన్నాభిప్రాయము లున్నవి. కొందరు పూర్తిగా ఒప్పుకొనెరి. కొందరు పూర్తిగా ఖండించిరి. బ్రిటిషు ప్రజలపై 25000000 పానుల పన్నుల భారమును మోపుట పాడిగాదనుచున్నారు.

అల్పసంఖ్య అంగీకరించదనుట

డబ్లిన్ లో ఒకవంక సంతకము మోకవంక అల్పసంఖ్య అంగీకరించదను ఆకాశంగమును డబ్లిన్ లో ప్రజల మనమున కొట్టుపాటుంచుటకు జేయుననుచున్నది. బ్రిటిషువారు సిన ఫీజులకు లొంగిపోయిన కొన్ని సత్యక లనుచున్నవి.

కాశాసమైత్రి సందేశము

విరివి ప్రభుత్వపత్రికకు కాశాసమైత్రి గూర్చి వ్రాయుచున్నారు:— జేడు మనము కాంతినిజములను నాటివారము. మైత్రితో సంతకముజేసిన ఒడంబడికను సంపాదించితిమి. కాశాసమైత్రి మాత్రమును ఈ ఒడంబడిక జూపుచున్నది. దానిని బిల్లుప్రకటించును స్వీకరించవలెనని గోరుచున్నారము.

ఇండియా కమ్యూనిస్టు మహాసభ

యం. సింగార్యేలుగా రధ్యక్షులుగ నెన్నుకొబడిరి

కాన్పూర్, డిశంబరు 8:— కల్యాణాగారు రాజుల సందున కమ్యూనిస్టు మహాసభకు యం. సింగార్యేలుగా రధ్యక్షులుగ నెన్నుకొబడిరి. (అ. ప్రె.)

కామన్వెన్యతలో కలకలము

పత్రికాసంకల్పితులను వెదలగొట్టుట

కార్యకపక్షమువారి ఆశ్చర్యము

లీడ్స్, డిశం 8:— వర్తకసంఘాధ్యక్షులకు సర్ ఫిల్మ్ కన్స్ట్రక్షన్ గారు ఎగుమతి సుంకములనుగూర్చి తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టిరి. చర్యలలో గాని ఉన్న లో గాని పూర్తిగాని కొంతవరకుగాని జేసిన చేతితోడుకొను సందులపై రిపంత్మరములవరకు సుంకములను నూటికి 83 1/3 చొప్పున విధించవలెనని తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టిరి.

ఈపత్రికను మొత్తముమీద చాలమందిచనియు ముఖ్యమైనవనియు చర్యలలో గాని నూటలో గాని జేసిన చేతిసందులకు ఎక్కువ గిరాకి గలవనెరి. దిగుమతులు విస్తారముగ నున్నవనెరి.

1920 లో ఈపత్రికను నూటికి 84 చొప్పున దేశములో ఉపయోగించు సరకును తయారుచేయుచు మందెను. నూటికి 16 చొప్పుననే దిగుమతులు అయివని. నేడు ఈపత్రికను నూటికి 11 చొప్పుననే తయారుజేయుచున్నది. నూటికి 88 చొప్పున దిగుమతులే జరుగుచున్నవి. ఈసంవత్సరము 1700000 డబ్బుల జతలు దిగుమతి అయినవి. 1924 లో 954000 జతలు దిగుమతి అయినవి.

బ్రిటిషువారి రాజసలు ఖరీదుకంటె తక్కువకు ఈచేతి మేజోర్లను దిగుమతి జేయుచున్నారు.

1918 లో 9800 పనివాండ్లు పూర్తిగా పనిచేయుచుండిరి. 1904 లో వారమునకు 40 గంటల పనిచేయుచున్నారు. 7000 పనివాండ్లు మాత్రమే పనిచేయుచున్నారు.

ఇటలీ, జర్మనీ, బెల్జియం, ఫ్రాంసులో వేతనములు తక్కువగననుచు. దీనికితోడు పశ్చిమ గంటలుగూడ ఎక్కువనే జేయుచున్నారు. కట్టుల కత్తెలను ఒప్పించి తక్కిన సామాన్యమైన పన్నును 83 1/3 నుండి నూటికి 5 డెంటికి తగ్గించుటకు కార్యకపక్షము ప్రయత్నించుచున్నారు.

పత్రికాసంకల్పితులను రానియలేదు

చర్య జరుగుచున్న పత్రికాసంకల్పితులను బయటకు బంపివేసిరి. యన్ టైడ్ కింగ్డమ్ పార్లమెంటు చర్యలముగ తలుపులువేసికొని సమావేశమగుట ఇదియే ప్రథమము.

ప్రతిపక్షము ఈచర్యనంటి సాధ్యమైనంత వరకు బహిర్యము జేయవలెనని రాత్రినుండి ప్రయత్నించుచుండ ఇట్లు వ్యతిరేకముగ జరుగుట ఆశ్చర్యముగననుచు.

కట్టుల పన్నువిషయమై తీర్మానము నెగ్గెను. చేతి మేజోర్ల పన్ను తీర్మానముగూడ అంగీకరించబడెను.

గాజిలో దిగుమతులు బెట్టి మ్యాంటిలపై పన్నువేరటకు తీర్మానించిరి.

వైచి ఆర్థిక చట్టము

పార్లమెంటు ఆమోదించుట

బ్రియండుగారి గంభీరవాన్యాసము

లండన్, డిశంబరు 8:— వైచి పార్లమెంటువారు ఆర్థికచట్టమును ఆమోదించిరి. 7000000000 నోట్సు హెచ్చుజేయుటకు అంగీకరించిరి. నూటికి 20 చొప్పున ఆదాయపుపన్నును హెచ్చించుటకు ఒప్పుకొనెరి. వాణిజ్యమునకు సంబంధించిన లాభములపై నూటికి 25 చొప్పున పన్ను వేసెదరు. గనులపై పన్నును కట్టింపుజేసెదరు. ఆస్తిమీద పన్నును, వ్యవసాయపు లాభముల పన్నును నూటికి 28 చొప్పున హెచ్చించెదరు. భూస్వాములను కొందరిని పన్ను తేవడం తప్పించెదరు రాత్రిమంటయం బద్ధాహ్వానమున పార్లమెంటు చర్చించుచు నేయుండెను. ఈకాగలమునకు 6000000000 ప్రాంతంల సీయవలెనెరి. అంగీకరించిరి. ఇదివరలో వసూలు కాజలము ప్రాంతపన్నులను తక్షణము వసూలుజేసెదరు. క్రొత్త పన్నులను 6 కలలో వసూలుజేసెదరు. పరోక్షపు పన్నులలో హెచ్చుపన్నులను జేయుట కంగీకరించెదరు. తనా నూటికి 10 చొప్పున ఆపరాధముతో వసూలుజేసెదరు.

పాపిల్లికొండ కమ్యూనిస్టులు ఆర్థికచట్టమును విమర్శించి రాజుని ఓటుజేసిరి. విదేశీయులకు చెల్లిన విక్రయించినపుడు ఆ మొత్తమును నూటికి 20 చొప్పున పన్ను వేయుటకు నిశ్చయించిరి.

యన్ టైడ్ ప్రేట్సు

బ్రిటిషువారి యవలసిని యన్ టైడ్ బుయము

లీడ్స్, డిశంబరు 8:— యన్ టైడ్ ప్రేట్సు ఇటలీ ఇన్వలసిన్ బుయమును తీర్చుటకు జేసిన ఏర్పాటులనే బ్రిటిషు బుయమును తీర్చుటకుగూడ జేసినవో బ్రిటిషువారి యవలసిని 16000000 డోలరులకు బదులు 110000000 డోలరులనే ఇన్వలసిని యవలసిని కామన్వెన్యతలో నుడిచిరి.

ఇండియను సివిలు సర్వీసు చట్టము

కామన్వెన్యతలో ద్వితీయ ప్రవేశము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, డిశంబరు 4:— కామన్వెన్యతలో ఇండియను సివిలు సర్వీసు చట్టమును రెండవ పర్యాయము ప్రవేశపెట్టిరి. దీనిని త్రోసివేయవలెనని స్కరుగా రుపపాదించిరి. సకలత్వా లాగారు దానిని అనువదించిరి. సకలత్వాలాగారు యువస్వకీం చుచుండ చర్యను ఆపుజేసిరి. పని విస్తారముగ నుండుటచే వచ్చే వారముగూడ ఈబిల్లునుగూర్చి చర్య సాగను. ఈబిల్లును ప్రవేశపెట్టినపుడు విల్లును ప్రభువు ప్రభువుల సభలో ఏటలు మొదలుజేసిరి. లెక్కకొనాడే ప్రభు విచ్చిన యువస్వామమును ఏకలుపు బెట్టెను. 'లీకమీషను' సిఫార్సుల నంగీకరించిన దివ్యముగ నుండుననిరి. బ్రిటనునుండి బ్రిటనుకు రాకపోకలకు శిబిరము ఆఫీసరుల పయనపు బత్తెములను నిరాకరించుటకు భారతకాశాసనసభవారి కున్నదని తలంచుచున్నాడనెరి. 'లీకమీషను' సిఫార్సులనుసరించుటచే సివిలు సర్వీసు లో ఎక్కువ మంది జేరిరి. మొన్నటి సివిలు సర్వీసు పరీక్షలను బట్టిజూడ పూర్వపు ప్రావీణ్యమునకు లోటులేదని దెలియుచున్నది. ఆసావర్థమునే నిలబెట్టగలనెరి. 800, 000000 ప్రజలను బాధించు ఈచట్టమును కుక్రవారమునాడు ఆఖరు సమయమున ప్రవేశపెట్టుటచే త్రోసివేయవలెనని స్కరుగారు పపాదించిరి. ఇండియాకు డొమినియను ప్రతిపక్షిని నిచ్చిననే మన బాధ్యతలు నిర్వహించినవారమగుదుము. ఇదియే మార్గము ప్రపంచములో కడుగమరతతో పనిచేయుచున్న వారిలో సివిలు సర్వీసుకాఖ వారొకరిని కొనియాడిరి. చేసినవనికి సరిగా సామ్యు ఇచ్చెవమును కార్యకపక్షము వారెవరును నిరోధముజూపరనిరి. కాని ఆబాధ్యత ఇంగ్లండుమీదనే యున్నది. ఇండియా కెంత మాత్రములేదు. అందుచే ఈవ్యయమునంతను బ్రిటిషు కోశాగారమునుండి భరించవలెనెరి. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు కట్టిపెట్టరాదనిరి.

పసిపికు కార్మికసభ

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

మెంబర్స్, డిశం 4:— 1926 నవంబరులో హనోల లా చర్చర పసిపికు కార్మికసభ గూడును. మొదట ఆరుకొన్న ప్రకారము సిడ్నీలోగూడెను. కనడా, డక్షిణఆఫ్రికా, సింగపూరు, ఇండియా, యన్ టైడ్ ప్రేట్సు, ఫిలిప్పైన్సు హావాయి, చీనా, జపాను ప్రతినిధులు సభకు ఆహ్వానించబడిరి.

రూటరు కంపెనీ

క్రొత్త ఏర్పాటులు

సర్ రోడరిక్ గారు అగ్యక్షులుగను మ్యానేజింగు డైరెక్టరుగ నుండురు. చాలమంది వార్తాపత్రికల ప్రతినిధులు బోర్డుసభ్యులుగ నుండురు. రూటరు కార్మికసభగా మారెదగాని ఏజెన్సీలోగాని మార్కెట్టియు యుండును. 60 సంవత్సరములనుండి సాగించినటులే నిష్పాక్షికముగ సామ్రాజ్య విదేశాంగ వ్యవహారములందు ప్రవర్తించెదరు. యన్ టైడ్ ప్రేట్సు నుండి అమెరికాలో బెట్టిన విధానములను సాగించెదరు రూటరు ఏజెన్సీలో వార్తాపత్రికలను భాగములుగ జేర్చవలెనని సర్ రోడరిక్ జోన్సుగారు 10 సంవత్సరములనుండి ప్రయత్నించుచున్నారు. నేటి కది చేపూరెను.

పత్రికాసంఘము లేరపున అగ్యక్షులకు అధ్యక్షులంగు గారు విదేశీవార్తల పాడుగామం ప్రచారము నెట్టింపెరి

మొయిలు సీనుడు

బొంబాయి, డిశంబరు 4:— నేటి యువయం 10 గంటలకు "చీనా" అను పి అంతు ఒ. మొయిలు సీనుడు చాలమంది ప్రయాణికులతో బొంబాయిచేరెను. వారిలో డబ్లి విజలు దంపతులు, బ్రిగేడిరు జెనరలు యెయిల్, సర్. ఆర్. టే. ఫర్, జె. డెవిడంపతులు, గా. ఎ. హెచ్. టి, గా. ఎ. హెచ్. టి, పి. హెచ్. వి. గా. గుండెరి. కడపటివారు పా. గుండెరి. అంతర్జాతీయ తెలిగ్రాపు సభకు ఇండియాకు ప్రతినిధి. (అ. ప్రె.)

ధర రు 2-12-0

బెంగాలు యిన్సూరెన్సు అండ్ రియల్ పాపరిటీ కో, లిమిటెడ్.

(ప్రధాన కార్యాలయము - కలకత్తా)

మానవ ప్రపంచమున అన్నిటిలోనూ వారలకును తగిన విధములు గల స్థితియు గలిగియు ప్రధాన సందాయము యిన్సూరెన్సుకంపెనీ.

దరఖాస్తుపై వివరములపత్రము

చాలతక్కువ ప్రీమియములు, నమ్మక మైన ధరలు, అనుకూలముగ కమిషను పైనను జీతమునకును జిల్లా యేజీస్ట్రేటును ప్రత్యేకపు యేజీస్ట్రేటును వరఖాస్తులంపుకొనును. (2498)

బార్నలీ చక్రాను ఫీస్ యేజీస్ట్రేటు, కీల్వకు, మద్రాసు. (మద్రాసు రాజధాని.)

ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ జీవ భీమా కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1922-1924 గత మూడు సంవత్సరములుగ కంపెనీ వ్యవహరించినందులకు ఫలములు:

లాభములు రూ 51,00,000

జీవ భీమాలపై రూ

1000-టికి సంవత్సర మొకటింటికి

రూ 22½ చొప్పునను

యెండామెంటు భీమాలపై రూ

1000-టికి సంవత్సర మొకటింటికి

రూ 18 చొప్పునను

అధికమైన బోనసులు.

అభ్యుదయాభిముఖమునం దుండు ప్రజాభిమానమును కంపెనీ బడసినందులకు నిరూపణము.

నూతన భీమాలు { 1923 - రూ 1,74,00,000
1924 - రూ 2,37,00,000

ఈ సంఖ్య లింక సధిక మగుచున్నది.

ఆదాయకరముగ జీవ భీమాలయందు

ధన ముంచుట కిదియేతరుణము.

వివరముల కీక్రింది విలాసములకు వ్రాయుడు:-

బ్రాంచి సెక్రటరీ

ఓరియంటల్ భీమా కట్టడములు

తపాల పెట్టె 8, మదరాసు

బెంగుళూరు బ్రాంచి:

నెం 3, సౌత్ వెరేడు, బెంగుళూరు
టివండ్రం బ్రాంచి: ట్రివండ్రం.

ఆంధ్ర దేశమునందు

తక్షణమే 5000 మంది తెలవిగల
విక్రయదారులు కావలెను

జన్మసంపాదించుటకు ఇష్టమునవారి కిది మంచి తరుణము. ఇదియలో అనుభవ ముండవలసినది లేదు. రూ 5 నుండి 50 లవరకు ప్రతిపక్షము లాభమును గడించవచ్చును. స్త్రీలు సారము చేయవచ్చును. మీరెవరితోనూ మాటాడవలెదు. నేడే ఒక ఆజ్ఞా

వాతావరణ నిధి

1925 వ సం॥ డిసెంబరు 5-వ తేది శనివారము

మాఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో సగటు వర్షపాతము	అక్టోబరు నెల 1-వ తేదీనుండి నవంబరు 30-వ తేదీ వరకు సగటు వర్షపాతము	
గోపాలకం	79.9	68.8	...	26.65	44.96
విశాఖపట్టణము	79.5	69.4	...	12.29	87.09
కాకినాడ	79.5	67.7	...	18.88	89.99
మచిలీపట్టణము	82.1	69.5	...	18.96	41.59
కర్నూలు	88.0	67.6	...	7.17	26.01
బళ్లారి	86.2	68.2	...	4.44	20.51
కడప	79.0	71.4	0.23	9.20	31.28
నెల్లూరు	80.1	72.8	2.16	80.77	87.98
వద్రాసు	85.0	74.2	2.14	87.40	50.74
కడపూరు	88.9	73.7	0.59	81.56	52.94
నీలము	81.9	71.6	0.03	4.98	39.80
కోయంబట్టూరు	81.3	71.1	0.06	11.81	22.39
తిరుచునాపల్లి	88.5	74.1	...	11.89	38.18
నాగపట్టణము	82.0	71.5	0.31	85.80	54.36
మధుర	87.2	74.9	...	15.18	88.52
పాంబల్	81.8	74.1	0.26	26.64	27.00
తిరునల్వేలి	0.02	27.99	28.84
తిరువేండ్రము	88.7	76.3	...	28.14	64.51
కొచ్చిక్	85.6	75.7	00.1	25.97	114.51
కాలికట్టు	89.8	75.1	...	20.80	117.16
మంగళూరు	91.7	73.7	...	12.55	125.68
బెంగుళూరు	82.5	66.7	...	8.16	36.87
మేకాగ	76.0	63.0	...	18.12	125.46
కొడెకనాటి	59.4	50.2	0.07	84.84	62.18

సర్కారులు:- ఆకాశము మేఘచ్ఛాయనముగ లేదు. మచిలీపట్నములో రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కణ:- కడపలో మేఘములు దట్టముగ నున్నవి. కృష్ణానదీ తీర నిర్జలముగానే యున్నవనమైనను. కడపలో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. ఇతరు పగటివేడిమి 4½ డిగ్రీలు తక్కువ. కర్నూలులో రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:- కడపూరులో 0.31 ఇంచు వర్షము 0.18 ఇంచు. నెల్లూరులో చినుకులు పడెను. మేఘములు తిన్నారము గనే యున్నవి. వద్రాసులో ఆర్ద్రత ఎక్కువ పగటివేడిమి 2½ డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 3 నుండి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

వచ్చే 24 గంటలలో అంతమా ద్వైతము నుండదు.

యస్. ఆర్. హెచ్ సామూరు

వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

వర పాతము

నిన్ను, డిసెంబరు 4:- బంగళా సూత్రముయొక్క క్షేత్ర తిమాల కొనయందు స్వల్పముగ వాతావరణవర్షిణి అధికముగ నున్నది. మదరాసునకు నైరుతిదిశయందు అచ్యుతపుట స్వల్పముగ వానగరిసెను. ఉత్తరబర్మా, పశ్చిమాఫ్ఘానిస్థాన్ కొంత ముగ వర్షించెను.

తిరువేండ్రము ½, నాగపట్టణము 1 అంగుళము వాన గరిసెను.

నూతన:- విశేషము మార్పు కనిపించదు. (అ.ప్రె.)

త్వరపడుడి! కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే! త్వరపడుడి!

బుద్ధ నాటకము

హృదయతృప్తి జలించుచేయు కరుణారస ప్రవాహము
జగద్విఖ్యాతులగు వివేకానందలవారి

పరాభక్తి యోగము

చక్కని చిత్రపటములతో సహా
ప్రతి ౧ కి 0-12-0

డబ్బు 8-0-0

కోటరాజు సత్యనారాయణ,

గాధిపేట, గుంటూరు.

చిత్రసేనోపాఖ్యానము

(నూతననాటకము) రసవంతము. ప్రదర్శనమునకు మిక్కిలి అనుకూలము. బాలుకు, స్త్రీలకు, పఠ నియము నెల 12లగాలు. బొమ్మగుప్పలు ప్రత్యేకం.

డి. వెంకటరమణయ్య, బి. ఏ.

28, కారణేశ్వరగుడివీధి, సైదాపేట, మద్రాస్.

ఆశ్చర్యము జ్యోతిషము అత్యాశ్చర్యము

హనుమాన్ ఆరూఢము

ధర్మన్యాయంబున 5 ప్రశ్నలు వ్రాసింపిన ఎడల సరి యగు భవిష్యత్తు ఫలములను దెలిపెదము. జననకాల వివరము లేక ప్రశ్న వ్రాయుకాలమైనను కంపవలెను. 4 ప్రశ్నలకు రూ. 1-0-0, పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0. జయవకీరణి తాయకు 1 కి రూ. 2-0-0 ముఖ్యకార్యములకు స్పెషలు తాయకు 1 కి రూ. 50-0-0 తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

అంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము

చిత్తూరుజిల్లా తిరుత్తణి,

స్టీల్స్ నెట్ వెటి 22.3

ఇది 1862 సం॥ రము నందు కనిపెట్టబడి, యింకను దీని గుణము వృద్ధియగుచున్నది. ప్రపంచమునందు ఏదీయు దీనిని మించుటకు పీలులేదు. యిప్పుడే గవర్న మెంటు కలెక్టరాట్టరు గారైన రామన్ మిసన్ గారి వర్తమండి ఒక యోగ్యతాపత్రక వచ్చినది. "నా గడ్డమునందు గజ్జియుండి, తినివేయుచుండెను. తక్షణమే మీ జొషధమును వాడితిని. గజ్జి పోయినది. మృతి గాయండిన ఫలమునందు మరల వెంట్రుకలు ములనుచున్నవి."

బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1-0-0.

టోకు ధరలకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Collingwood & Co., Mount Road, Madras

పరిశోధింపవలసిన సమయము 8

ది ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా కంపెనీ ప్రారంభించి యిప్పు డికి రమారమి 28 సం॥రములైనవి. దీని పరిశీల్లు చాల మంచి స్థితిలోనున్నవి. విశేషముగ వాటి జరుగునట్టి మదింపునందు గడచిన 5 సార్లును గొప్పలాభమే తేలినది. దినదినమునకు మంచి స్థితిలోనికి వచ్చుచున్నది. ఈ కంపెనీలో మీకు ఒక పాతిసి గలనా? పూర్తిగివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

The Branch Secretaries,
The Empire of India Life Assurance
Co. Ltd.,
POST BOX No. 37, MADRAS.

వసంతకుసుమాకరం

క్షయలకు, అతిమాత్రములకు, శుక్ల మేహములకు ప్రసిద్ధి గాంచిన దివ్యవృక్షము. 20 మాత్రలు సీసా రూ 5-6 0 లు.

శ్రేష్ఠాంతకము తులం 1-కి రూ 10.

క్షయ, శ్వాసకాస మొదలగు అన్ని వర్ణములకు పనిచేయును. గుణములేదని రుజువుచేయువారికి సామ్యు వాపసుచేయబడును.

మాండగల పలు ఔషధముల కేటాగు ఉచితము.
చెన్నుభొట్ల సత్యనారాయణమూర్తి,
(అయ్యర్స్ వైద్యులు) శ్రీ ఆంధ్రప్రదేశ్ నికేతనము,
పితాపురము, గోదావరిజిల్లా.

మలయచందనము

సెగరోగమునకు కుతారము

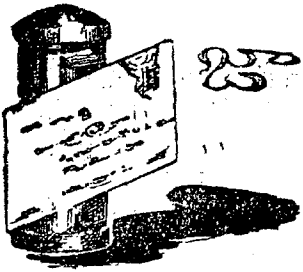
పక్ష్యము లేదు. పినికారితో పనిలేదు. మూడుపూట లలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూలముగను. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. వల డబ్బా 2-4-0. దీనికనుపానము చందనతెలము ఔన్న 8-0-0 రెండును ఫ్యాకింగునగై రా ఖర్చుతో 6-0-0.

గంధర్వ ఫార్మసీ రామచంద్రపురం గోదావరిజిల్లా.

వేలకు మందు వెల సీసా 1-కి రూ. 0-4-0

ఈ నూనెను తలపరాచిన కేలు ఈమె నశించును. చర్మ మునకు వెంట్రుకలకుహాని యుండక వెంట్రుకలు పెరుగును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి



జాబులు.

ఆంధ్ర స్వరాజ్య పార్టీ సభ

ఆంధ్ర స్వరాజ్య పార్టీ సభ నెల్లూరులో 17 వ డిసెంబరు తారీఖున మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు జరుగునని ప్రచారించవలసి వచ్చిన శ్రీ ఆంధ్ర స్వరాజ్య పార్టీ కార్యదర్శి పంతులుగారు నాచేర వ్రాసినారు.

4-12-25

దు. గోపాలకృష్ణయ్య.

గోసంరక్షణ సంఘము - గుంటూరు

ధర్మము

శ్రీయత కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావుగారు కారణ నికేతన భవన శంఖస్థాపన జేయ విచ్చేసిన దినమున గోసంరక్షణ కాలయమును జూడవిచ్చేసి ఈ దినము ప్రచారించిన ఉద్దేశమును వ్రాసిరి. శ్రీవారలు ఆందు కటికవారల పాలిటినుండి సంరక్షింపబడిన 20 గోవులను తిలకించి సంరక్షణ కాలయమునకు ఏబదిరూపాయలు ధర్మము చేసిరి. ధర్మాత్ములైన నాగేశ్వరరావుగారికి వందన శోభలు లభించుచున్నాను. ఇటులనే ఇతర ప్రముఖులందరిని ధర్మము లిచ్చి యెక్కువ వృద్ధిలోకి తేగలదులకు ప్రార్థించుచున్నాను.

గుంటూరు } సూర్యదేవర సంజీవరాయణం, 4-12-25 } ప్రధాన కార్యదర్శి.

* * * * *

ఈసంఘముపై దేశోద్ధారకుని అభిప్రాయము

భారతసంపదలకు మూలాధారము గోవులసంపద. ఆసంపద క్షీణించినకొలదియను ప్రజలకు ఆయురారోగ్యములు క్షీణించుచున్నవి. దేశమునందు పిల్లలకు పాలు లేవు. పెదలకన్న వస్త్రములు లేవు. పిల్లలకు పాలకును పెద్దలకన్న వస్త్రములకును పరదేశము లాధారములైనవి. గోవులను కటిక వానికి విక్రయించుట కృతేష్ఠులక నున్నది. అట్టి గోసంపదను సంరక్షించుట పరమధర్మముగనున్నది. గుంటూరునందు గోరక్షణమును జేయుటకు చేయుచున్న ప్రయత్నములు భారత ధర్మాభ్యుదయమునకు శుభచిహ్నముగ నున్నది. హిందూధర్మ పరాయణులందరును వీరి ప్రయత్నములకు దోడ్పడి గోహింసను నిరూపము జేయుటకును గోసంరక్షణమును జేయుటకును దోడ్పడుదురుగాత.

గుంటూరు.

కా. నాగేశ్వరరావు.

ఆదిహిందువులు

సికిందరాబాదులో నున్న ఆదిహిందూజాత్యున్నతసభ వారు తమ సంఘోద్ధరణమునకై నైజాము రాజ్యమునందు పని జేయుచున్నారు. సికిందరాబాదు చేరువను కాబడి గూడము గ్రామమునందు కొందరు ఆదిహిందువులుసంస్కరణయందు తాను హముగలవారై సికిందరాబాదునుండి ప్రచారకుల నాహ్మింపగా అరిగ రామస్వామిగారు కార్యదర్శి మరి 50 మంది వెడలిరి. వారు సభ ప్రారంభించు సమయమున పోలీసువారు వచ్చి అనుజ్ఞ లేదని నిషేధించసాగిరి. అంత వారందరు కొత్తలువద్దకు పోసాగిరి. ఇంతలో కొత్తలు (పోలీసు కమిషనరు) వెంకటరెడ్డిగారు ఎదురుపడి సభ కనుజ్ఞనిచ్చిరి. పిమ్మట సభ జరిగెను. గ్రామములో తమ ప్రచారకుల సభకు నిషేధమువచ్చెనని సికిందరాబాదులోనున్న యితర ప్రచారకులకు తెలిసిన వెంటనే బాజీ కృష్ణరావుగారు మున్నగువారు బయలుదేరి వచ్చుచుండగా మొదటివారు సభను జరిపి తిరిగివచ్చుచుండిరి.

(ఒక విలేఖరి)

ఆంధ్రనైషధ సారము

నెల రు 0-12-0

శ్రీనాథునిపై మధము ననుసరించి వచనరూపమున వ్రాయబడినది

సుగుణమణి

మనోహరమగు చక్కని నవల నెల రు 0-8-0

పాండరీక మాహాత్మ్యము

పాండరంగమాహాత్మ్యంతర్గతము నెల ,, 0-8-0
గ్రంథముల కొట్టు 1-8-0 పాస్టుచార్జీలు ప్రత్యేకము.
అత్తలూరి సూర్యనారాయణ, ఈమని. (గుంటూరుజిల్లా.

శ్రీ సత్యనామభక్త సంఘము

ద్వితీయమహాసభ

శ్రీ సత్యనామభక్త సంఘము చేయవలసిన చేయుచున్న శ్రీ రామసేవవిషయము ఎల్లరకు తెలిసియే యుండవచ్చు నని నమ్ముచున్నాను. భజనసమాజములు చేయుచున్న అపచారములు నాన్న సంఘశాఖల గ్రామాదులందు ఏర్పరచి నుజ్జానచంద్రిక మాసపత్రిక ద్వారా, జాబుల ద్వారా, భజన, భక్తి, జాన విషయములు బోధించుచూ, ఉచితజ్ఞాన విషయక ప్రచురణ పత్రికలు మహాత్మ్యములందు, రైళ్లు, పల్లెలందు పంపుతూ, శ్రీరామ స్మరణ ఎల్లప్పుడు చేయుదని బోధించి, శ్రీరామ నామములు వ్రాయించుతూ కొంత యుడతాభక్తిని కలుగ జేయుచున్నది. ధర్మావరణము అను ప్రకారము ప్రధానాశ్రమమైన తుమ్మపూడిలో ఒక ధర్మ వైద్యశాల ఏర్పరచి చుట్టు గల గ్రామాదుల వారికి ఉచితముగా చికిత్స చేయు చున్నది. సంఘ 2వ ఉద్దేశ్యము పశుసంరక్షణకాలయములను స్థాపించుట యను ప్రకారము గోసంరక్షణశాఖ ఏర్పరచి తదుపరి వృద్ధిలోకి వచ్చి గుంటూరుకు మార్చబడిన గోసంరక్షణ కాలయము ఎక్కువ వృద్ధిలో నున్నది. పతనాలయము లేని తుమ్మపూడి గ్రామములో 30 దిన వార మాస పత్రికలతో శ్రీరామభాయి నారోజవతనాలయ ఘాస్థాపించితిమి. చదువురానివారలకు సభ్యుల ద్వారా జ్ఞాన విషయములు బోధించుచున్నది. శ్రీ సత్యనామభక్త సంఘము చేసిన సేవ పలువురభక్తుల సహాయమున రాజమహేంద్రవరమున బ్రహ్మశ్రీ చిరమర్తి లక్ష్మీవరసింహంపంతులుగారి అధ్యక్షతన బహుజన్యప్రథముగా బరువబడినది. ప్రతిసంవత్సరము 'మే' మాసమున మహాసభ జరుపవలసియుండినను తగిన సహాయము లేక జరుప లేకయుండినను శ్రీరామపదనేప ఎల్లప్పుడు చేయు నుద్దేశ్యముతో ద్వితీయ మహాసభ డిసెంబరు 19, 20, రెడీలకు సరియగు శని ఆదివారములు రెండు దినములలో మహాసభ జరుపనిశ్చయించినారము. శ్రీరామభక్తాగ్రగణ్యులైన ఆంధ్ర వాల్మీకి వాసుదాసు వావిలి కొలమ వెంకట గుబ్బారావుగారు (రిటైర్డ్ టెలుగు పండితులు ఆఫ్ ఘద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ) అధ్యక్షులుగానుండ అంగీకరించియున్నారు. మహాసభ యన పలువురభక్తాగ్రగణ్యులనుండి భక్తి, జ్ఞానవిషయములు ఉపన్యాస, చర్చల ద్వారా తెలిసి కొనుట యనబడును. భక్తులు విచ్చేసి యుపసన్నిహితురు.

మహాసభ యన్న గొప్పకార్యము. పలువురసహాయ మత్యవసరము. కావున భక్తమహాసభకు, గుంటూరు పౌరులను, సంఘ సభ్యులను భక్తులను తగినసహాయముచేయ ప్రార్థించుచున్నాను. ఎల్లరు మహాసభకు విచ్చేసి భక్తులనుండి జ్ఞానవాక్యముల విని ఆచరించి ముక్తిపడవి పొందవలెంద ప్రార్థించుచున్నాను.

సూర్యదేవర సంజీవరాయణం,

అధ్యక్షుడు.

ఆంధ్రులకే

శ్రీ శే. రెంటాల వెంకటసుబ్బారావు గారిచే వ్రాయబడి, పాశ్చాత్యాంగ్ల పండితుల నేకులవద్ద మెప్పువడిసిన "Othello" Unveiled & "Hamlet" Unveiled అను సుమారు 700 పేజీల గ్రంథములు, అసలు ధర 15 రూపాయి లయినప్పటికి, మావద్దవున్న కొంచెముస్థాకు అయిపోవు వరకు ప్రతి కిరూలకు యిచ్చుచున్నాము. ఈ పుస్తకములు తిరిగి అచ్చు పడనేరవు.

విక్టోరియా డిపో,

మెలాపూరు - మదరాసు.

ఆయుర్వేద భూషణ నోరి రామశాస్త్రిలవారి

శ్రీ ఫలామృత తైలము

మెదటికి, కండ్లకు చలువచేయు తిలంబు తైలము
6 బౌన్సుల సీసా 1 కి ధర రు 1-4-0
ఆయుర్వేద నిలయము, బెజవాడ.

బారువ

మదరాసు విద్యాశాఖమంత్రిగారి రాక

30-11-25 తేది సోమవారము సాయంకాలము 4-30

గుంటలకు విద్యాశాఖమంత్రిగారు ఆనరబుల్ సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారు బాగున గ్రామము దయచేసిరి. బరంపురం తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యాయసంఘమువారు యూనియన్ బోర్డు సంఘమువారు పలువురు పురప్రముఖులును వారిని బ్యాండు వాయిద్యములతో ఎదుర్కొని బోర్డుహౌస్ ఎలిమెంటరీస్కూలు నకు ఉత్సవముతో తోడుకొని వచ్చిరి. విద్యాశాఖమంత్రిగారికి శ్రీ జగన్నాథ పాతీఖండంగా మహాశయో. ముల్కదారువారి గృహమందు టీపార్టీ జరిగెను. తరువాత స్కూలు భవనమున కార్యక్రమము ప్రారంభమాయెను. బాలికా పాఠశాల బాలికలచే దైవప్రార్థన జరుపబడెను. ఉపాధ్యాయ సంఘము తరపున మ. రా. శ్రీ మల్లాది సాంబమూర్తి పంతులుగారు సల్వాన పత్రమును చదివి మంత్రిగారికి సమర్పించిరి. యూనియన్ బోర్డు వారి తరపున మ. రా. శ్రీ తిత్తి బలరామయ్యనాయుడుగారు సన్మాన పత్రమును చదివి సమర్పించిరి. శ్రీ మాన్ సత్య నారాయణ పాతీఖండంగా మహాశయో గారు పంచాయితీ కోర్టువారి తరపున సన్మానపత్రమును చదివినవర్పించిరి. రాష్ట్ర పల్లి సత్య నారాయణ గారి చే మంత్రిగారి పై పవ్యములు యింపుగా చదువబడెను. మంత్రిగారు ఉపాధ్యాయసంఘమువారు చేసిన సన్మానమునకు సంతసించిరి. సన్మాన పత్రమునకు తన అనుకూలసమాధానముల నిచ్చిరి. స్కూలు భవనమున టీపార్టీ జరుపబడెను. ఆనాటిసభకు సుమారు నూరుమంది ఉపాధ్యాయులు పలువురు తన ముఖములు హాజరైరి. పి. వి. నారాయణరావు పాత్రులుగారు బి. ఎ. బి. ఎల్., బి. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు బి. ఎ. ఎల్. టి. డివి తహసీలుదారు వారు సోంపేట పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు, సోంపేట యూనియన్ బోర్డు ప్రెసిడెంటు స్కూల్ డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరు యింకను పలువురు గ్రామ పెద్దలు డాక్టరు మొదలగు వారు ముల్కదార్లు హాజరైరి. ఆనాడు సభకు హాజరైనవారికి శ్రీమాన్ జగన్నాథ పాతీఖండంగా మహాశయో ఉపాధ్యాయ సంఘ రాజహింసకులు భోజన సదుపాయమును చేయించినారు. విద్యాశాఖమంత్రిగారు ప్రాథమిక ఉపాధ్యాయుల వేతనముల అభివృద్ధి చేయుట గూర్చి తగినంత ప్రయత్నము చేయుచుమని నెలవిచ్చిరి. ఉపాధ్యాయుల యొక్క బీదత్తిని హోట్టించి కీరు గౌరవముగా జీవించుటకు తగినంతసిటికి తెప్పించగలందులకు సంఘమువారు ప్రార్థించిరి మల్లాది సాంబమూర్తి పంతులుగారు, టి. బలరామయ్య నాయుడుగారు సభకు వయచేసిన మంత్రిగారికిని పెద్దలకును వంద నము లభించిరి. సభయగి నెను.

రాష్ట్ర పల్లి సత్యనారాయణ.



ONLY A FEW
World Renowned
"C" (regd)
Time Piece-guaranteed for two years—with one fountain pen free Price
Rs. 2/12.
SWAN HOUSE, P. B. 508, P. T. MADRAS.

బాగుగా నిద్రపోవచ్చును

భోజనము సిద్ధముగానుండును

పంటచేయునప్పుడు మీరు దగ్గర నుండవలసరము లేదు.

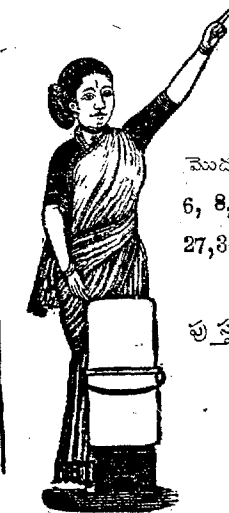
రుక్మణికుక్కరు సామానులతో పొయ్యిమీద వుంచి, నిద్రపోయినను పంటపూర్తి అయియుండును. కష్టము, తొందర, సంకటము మొదలగునవి ఏమియు నుండవు. 1, 2, 4, 6, 8, నుండి అగు సెట్టు రు 13, 18, 22, 27, 33 లకు దొరకును.

చార్జి ప్రత్యేకము. వివరములు తెలుపు పుస్తకము యినాం. ఏజంట్లు కావలెను.

రుక్మణికుక్కరు,

19 పడవటి మాదాగుడిపిడి,

రాయపురము, మద్రాస్



మనోరమ్యమయిన ఆరంభనాటకము—చెన్న పురి ఎన్స్లవేజ్ థియేటరులో
శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము వారు—వలూరు
గౌరవనీయులగు ప్రధానమంత్రి శ్రీ పానగల్ రాజాగారి సమక్షమున

శకుంతల అనునాటకమును తెలుగున ప్రదర్శింతురు.

1925-వ సంవత్సరము డిసెంబరు నెల 12-వ తేది శనివారము రాత్రి 9-30 ఘంటలకు

ఎడవల్లి సూర్యనారాయణరావుగారు—దువ్వంతుడు.

కె. రత్నయ్యగారు—శకుంతల.

1925-వ సం॥ డిసెంబరు నెల 13 తేది ఆదివారం సాయంత్రం 5-30 ఘంటలకు

వర విక్రయము అత్యద్భుతమయిన సాంఘికనాటకము

మోతే నారాయణరావు జమిందార్, ప్రొప్రయిటరు.

చిరునామా మార్పును గమనింపుడు.

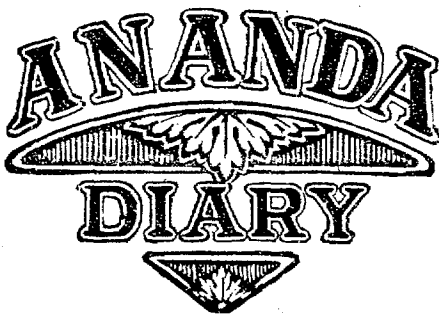
పుస్తకములు తయారైనవి.

వర్తకలకు మంచిమిషన్ యివ్వబడును.

విద్యాధికులచేత ప్రశంసగనినవి. పత్రికారాజములచేత ప్రసిద్ధి కెక్కినవి. సర్వజనాదర
ణీయముగ పాడబడుచున్నవి. స్వరలిపితో కలిపి ముద్రింపబడుచున్నవి.

ఫెదర్వెట్ కాగితము. చక్కని అచ్చు, మంచిబైండు, పుస్తకము వెల రు. 1.

సందూరి వెంకటసుబ్బారావు 71 లయోలాహాష్టలు కేట్రెలుపోస్తు మద్రాసు.



తయారుగావున్నవి!

ఆనందా డైరీలు

1926

ఆనందా "పాపుల్" డైరీలు 6½" X 4½" సైజు
చక్కనిబైండు, మూతలోను పెంసలులోను వున్నవి. ఆనందా
"జెం" డైరీలు 2½" X 3½" సైజు చక్కనిబైండు, మూత
లోను పెంసలులోను వున్నవి. ఆనందా "జెం" డైరీలు డిటో
డిటో సాదా బైండులోను వున్నవి.

వెంకటేశ్వరు అందు కంపెనీ, లోన్ స్క్వేర్ మద్రాస్.

బంటినాశముతోటా తుపాకి సుప్రసిద్ధముగ
కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది.

ధరలు
సరసము.

క్యాటలాగు
ఉచితము.

నానావిధములగు రివోల్వర్లు
ఆంధ్ర లేక ఐదుతోటాలు యెక్కువవి.
[స్టాపితము ౧౮౬౩ సం.]

నాము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరకును. చిన్నవి జేబులో పెట్టుకోగలిగినవికాడ దొరకును. (8068)
యం. వి. రామానుజం శెట్టి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

"హిస్ మాస్టర్స్ వాయిస్" గ్రామఫోనులు

ధర రూ 75 అంతకు హెచ్చుధరలలో గలవు. తెలుగు, అరవము, సంస్కృతము, కన్నడము, హిందూస్తాని మొదలగు భాషలలోను, ఇతరభాషలలోను రికార్డులు ఎవ్వడును మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి.

వ్రాసిన క్యాటలాగు ఇనాముగా పంపబడును.

Homer & Co,
175, Broadway, Madras.

బ్రహ్మ సూత్రార్థ చంద్రిక

తెలుగువచనము

రెండవసంపుటములు ప్రతి 1-కి రూ. 12.
తైత్తిరీయోపనిషత్తు, సభిక " 8.
ద్వాదశోపనిషత్తులు, సంస్కృతమునకు సరియైనతెలుగు 8.
అప్పకవియము, నూతనముద్రితము రావుసాహెబు గిడుగు వేంకటరామమూర్తి పంతులుగారిచే పరిష్కృతము పరిష్కర్తలశీతో నున్నది. ప్రతి 1 కి రూ. 11

వాదిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రిలు

అందు నన్ను,

292, ఎన్స్లవేజ్, మద్రాసు.

క్షీరబలా తైలము

ఇది మలబారుదేశమున ప్రఖ్యాతిని పొందినది. శ్రీ ముక్త్యాల రాజావారు బహుభవము వ్యయించి చేయించినారు. వాతరోగములకు ప్రజ్ఞాయుగము. సరములకు బలమును గలిగించి, శరీరదార్ధ్యమును పెంపొందించును. చచ్చుబడిన శరీరము గలవారలకు, సకలశక్తిని గోల్పోయినవారలకు చాలామంచిది. వాతరోగం లనేకమంది దీనినించి విముక్తులైనారు. సంస్కారాధిక్యమున మూడు విధములుగా తయారయినది. ఏది కావలసినవారు దానిని తెప్పించుకోవచ్చును. నాడు విధము మందుతో నుండును.

7 సార్లు ఆవర్తితము 4 అవున్సులు	2-0-0
21 " " "	4-0-0
101 " " " 1 అవున్సు రు 3/- 4 అవున్సులు రు 12-0-0	

ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల. (కృష్ణాజిల్లా)

వృత్తాంతలేఖలు

భారత చిత్రకళా ప్రదర్శనము (స్వకీయవిలేఖరి)

ఇతర వివరములు

కాకినాడ, డిసెంబరు 2:—నిన్నను ఆంధ్ర చిత్రకళా సంఘపు భారతచిత్రకళా ప్రదర్శనము బహిర్గతము చేయు సమయమున శ్రీయుత న్యాయపతి సుబ్బారావు పంతులుగారి యభివందన మైనవిషయ కార్యదర్శియగు శ్రీయుత కొమ్మిరెడ్డి కేశవరామమూర్తి నాయుడుగారు పితాపురముమహారాజాగారిని బహిర్గతము చేయవలసినదని కోరుచు నీ క్రింది విషయములను ఇంగీషున చెప్పిరి.

"హి. ఎ. గవర్నరు సంచారము రద్దుచేయబడుటవలన పితాపురమునండి కాకినాడకు ప్రదర్శనమును మార్చవలసినవచ్చుట మీ రెఱింగియుండురు. పితాపురములో టెనుహాలునందు ప్రదర్శనమును బహిర్గతము చేయుటకు టెనుహాలును గవర్నరు బహిర్గతము చేయనిదే వీలులేకపోయినది. ప్రదర్శనమును కొంత కాలము ఆపివేయుదమంటే, చిత్రకారులకు వారివారి పటములను ఒకవారములో పంపివేయవలసియున్నది. చిత్రకారులు తమ పటములను కలకత్తా, లక్నో, కాన్పూరు, అడియారు మున్నగు ప్రదేశముల జరుగు కళాప్రదర్శనములకు పంపించుకొనవలసియుండుటచేత వానిని ఇక్కడ చాలకాలము ఉంచుకొన వీలులేదు. ప్రదర్శనము పితాపురములో జరుగుననియు గవర్నరు బహిర్గతముచేయవలసియు అందువల్ల తమపటములు విలువగాంచుననియు నుద్దేశముతో భారతదేశమునందలి గొప్ప చిత్రకారులందఱును తమ లేఖనములను పంపియుండిరి. దురదృష్టవశముచే ప్రతిహాలమైనది. గవర్నరుగారు రారని స్థిరముగా తెలియుటతోనే ప్రదర్శనము ఆపుటకు వీలులేదని పితాపురం మహారాజాగారిని తెరువవలసినదని కోరియుండగా సంకోచించుచు తుదకు అంగీకరించిరి. తలవనియ్యాడుస్థితినుండి మమ్ములకు కాపాడిరి. మహారాజాగారికి మాయెడలగల ఆత్మ్యంత్రప్రేమకును సానుభూతికిని వారికి వందనము లర్పింపవలసియున్నది.

సంఘచరిత్ర: రామారావుగారి దిగంతకీర్తి కొన్ని సంవత్సరములనుండి ఆంధ్రులయందు నూతనోజ్జ్వలము కల్లుచున్నది. అందు కళావిషయమై కూడ ఉత్సాహము బయల్దేరి యున్నవలెన చిత్రకారులు ఈ మధ్య స్వర్ణయుగమైన శ్రీయుత దామెర్ల రామారావుగారి నాయకత్వమున బయల్దేరి యాయాంధ్రకళాసంఘమును 1922 సంవత్సరములలో స్థాపించిరి. ప్రభుప్రదర్శనము రాజమహేంద్రవరములో మహారాజాగారి భవనమునందు 1923 సంవత్సరములో జరిగెను. దానిని ప్రసిద్ధికెక్కిన వంగదేశ చిత్రకారులు భవననిర్మాతరయిన గుర్రకుమారచాధురీగారు బహిర్గతముచేసిరి. ద్వితీయప్రదర్శనము గతసంవత్సరమున ఈకాకినాడలో జరుపబడి డాక్టరు కజిన్నగారిచే బహిర్గతము చేయబడెను. నేటిది తృతీయప్రదర్శనము. ఇప్పుడే దానిని ఈసంఘమునకు ముఖ్యపోషణకర్తయగు శ్రీ మహారాజుగారు బహిర్గతము చేసెదరు.

ఆంధ్రకళ ప్రత్యేకవిభేదమును పొందియున్నది. వంగదేశపు కళాచిహ్నములు కొన్ని దీనికి ఉండుచు వానితోపాటు ఆకారము (బొట్టలైక్) సరిగా ఏమాత్రము తప్పకుండ నుండును. రంగులు చెర్చుటలోను ఆటెక్నిక్లోను ఒకవిధమైన సహజభర్మము నొందియున్నది. ఎన్నడును మరపునకురాని ఆ రామారావుగారి లేఖనములు చూచినయెడల అం దీవిశేషములు కన్పింపగలవు. ఆంధ్రకళయొక్క కీర్తిని ఐరోపాఖండమునకు గూడ ప్రాకింపజేసెను. పాక్ష్యశిమములు ఆయనపేరుతో ప్రతిధ్వనించుచుండ నూతనసృష్టి కల్పించు నావేశమునందు అద్భుతములు తమలేఖనముల ప్రకటింపుచుండ 27 ఏండ్ల అల్పవయస్సునందే ఆయన మనలను విడిచి దివికేగెను.

ఈచిత్రకళాసంఘము ఆంధ్రదేశరాజులు జమిందార్లు ఆదరణమున నున్నది. ముఖ్యముగా పితాపురంమహారాజాగారి యాదరమువడసినది. వారందరిభవనసహాయముచే సంఘమున కొక భవననిర్మాణము కల్పనని రోచుచున్నాము. అంతేకాకుండ, చిత్రమగు చిత్రచిత్రకారులు ఆంధ్రకళాభివృద్ధికి పనిచేయుటకు వారికి పోషణ కలిగింపుమనని తలంచుచున్నాము. గొప్పతెలివి తేటలు సమర్థతలు గల్గిన ఆంధ్రచిత్రకారు లనేకులు చీరలు కలరు. వారిని ఉద్ధరించుటకు గొప్పసహాయ మవసరము. ఔదార్య

పంతు లగు రాజపాపముల అట్టి బీదచిత్రకారునిరక్షణకు వచ్చి అతని జీవితోద్దేశమును నెరవేర్చునట్లుచేసి అతను దేశముల కిచ్చు శుభార్థము తెలుపునట్లు చేయుదురగాక!

సంఘాద్దేశములలో నొకటి యువకులైన చిత్రకారులను కొందరిని అజంతా ఎల్లోరావంటి చిత్రకళ గల ప్రదేశములకు పంపి అచ్చట నున్న ప్రాచీనకళాధనమును నేకరించి ఉన్న తాదర్శములచే ప్రబోధింపబడి లేఖనసృష్టి నభివృద్ధిపరచవలెనని. చెందవది. ప్రజలకు చిత్రకళయందు అభిరుచి కలిగించుటకు ఒక చిత్రకళాపత్రికను ప్రచురింపవలె నని అందువల్ల కళవలని ప్రయోజనములు జాత్యభివృద్ధియగుటయు తెలియనను. కావున మాయభివృద్ధి సిద్ధి కై ధనవంతులు వదాన్యులు మహా జాతి విశేష సహాయము చేయుదురగాక!

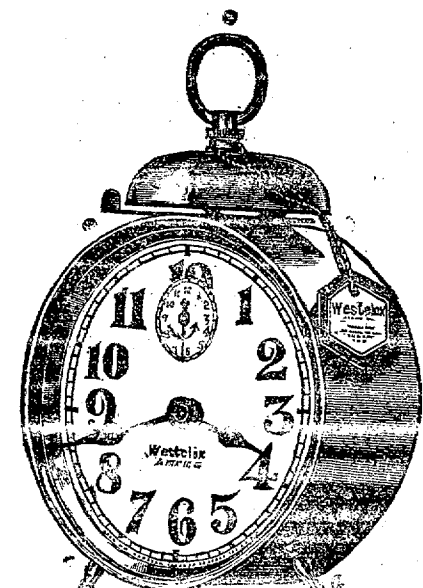
మిమ్ముల పితాపురం మహారాజాగారు ఇంగ్లీషున ఈపద్య సింఘము నిట్లు చెప్పిరి.

“ఈ ప్రదర్శనమును నన్ను బహిర్గతము చేయవలసినదని కోరి నాకీగౌరవము నొసంగినందులకు మీకువందనము లాచరింప వలసియున్నది. ప్రప్రథమముననే నేనొక్క విషయము చెప్పవలసియున్నది. గవర్నరుగారు యీ ప్రదర్శనమును బహిర్గతముచేసి మనకానందము కలుగజేయలేనందునకు మనకు, ముఖ్యముగా నాకు, మిక్కిలి గొప్ప ఆకాంక్షయు గలిగించిరి. ఈ యశుభవార్త పితాపురములో నాకు తెలిసినప్పడు మీకార్య దర్శి కేశవరామమూర్తిగారు చచ్చట నుండుటతలపట్టినది. ఆయన తీవ్రమైన ఆకాంక్షయు నొందినట్లు గుర్తించితిని. ఈ ప్రదర్శన మును తెరువవలసినదని నన్ను కోరుటకు రాగా అంగీకరింపక తప్పినదికాదు. చేయని చెప్పటకు నిశ్చయముగా నాకు గుండె చాలినదికాదు. నేను చిత్రకారుడను కాను; చిత్రకళా విమర్శకుడనుగాను; అందుచేత నాకిచ్చట తావు లేదని నాకు తెలియు ను అయినప్పటికిని అంగీకరింపక తప్పినది కాదు. ఒకవిషయ ములో నేను ప్రతిహతుడనుగానుంటిని. నన్ను ప్రటముల నుంచి చెడ్డలను గుర్తించుటకు జడ్జిగా నుండమని కోరబడితిని. (నవ్వు) వేళాకోళమును కొంటినిగాని నిజముగానే కేశవ రామమూర్తి గారు కోరియుండిరి. నన్నే యేర్పరచినట్లుయితే మరల యీ ప్రదర్శనము చేయబోరని చెప్పియుంటిని. (నవ్వు)

క్రిందటి సంవత్సర ప్రదర్శనము కలకత్తా ప్రదర్శనము కంటె బాగా నున్నదని ఒక చిత్రకళావిమర్శకురాలగు నొక వంగదేశ స్త్రీయును, చెన్నపట్టణ ప్రదర్శనముకంటె బాగా నున్నదని డాక్టరు కజిన్సుగారును చెప్పియుండగా యీసంవత్సర ప్రదర్శనమునకు చాల గొప్ప కళయును అధిక సంఖ్యగల వటములును వచ్చియుండుటచేత మిగుల చక్కగానుండునని భావించును. జయప్రదముగా యీ ప్రదర్శనము సాగునాయని కోరుచు సంతోషపూర్వకముగా దీనిని బహిర్గతము చేయుచున్నాను. (కరతాళధ్వనులు.)

న్యూపతి గుబ్బారావు పంతులుగారి వందనార్పణములైన పిదప ప్రదర్శనము తెరువబడెను.

గుడ్ మార్నింగ్ అలారం టైమ్ పీసు



యు. కె. టైమ్ పీసు ఆఫ్ అమెరికాలోనున్న వెస్టు క్రాస్టు బిగ్ బెన్ క ర్యాగారును నందు యిది తయారు చేయబడినది. చూచుటకు, చాల అందముగానుండును. మిక్కిలి గట్టిగా తయారు చేయబడినది.

తెల్లని డయలు, అలెవిచూ సంఖ్యలు, 6 1/4" అం. ఎత్తుగలది. అలారము అవసరములేకపోయిన త్రిప్పివేయవచ్చును; ఒక సంవత్సరం పూచీ ప్రత్రముతో సహా సరఫరాచేయబడును. ధర 1 కి రు. 6-12-0 లు మాత్రమే. కాదురు అండె యూనస్ బ్రదర్స్, 1888 సం॥ నుండి గడియారముల వ్యాపారము చేయువారు. గవర్నమెంటు, వైల్డ్ సన్లెయిట్లు, రటన్ బజారు, మదరాసు.

Khader & Yousuf Bros.
Govt. & Rly Suppliers, MADRAS

ఈ ఆహారము నీబిడ్డల కత్యవసరము. ఇది చాల ప్రసిద్ధి జెందినది. ఎల్ ననగా నాలుగు దేశముల రాజుల బిడ్డల యీ ఆహారము తినియే పెరిగిరి. అదిగాక చిన్న బిడ్డల శరీరాలయము లన్నిటిలోను దీనిని వాడుచున్నారు. గ్లాక్సో ఆహారమును తిని పెరిగిన బిడ్డలందరు చాల ఆరోగ్యముగాను ఖులాసాగాను ఉందురు. ఏమి కారణము? బిడ్డకు బలమును పుష్టిని యిచ్చుటకై కావలసినవస్తువు లన్నియు నీఆహారములో నున్నవి. ఇది పరిశుభ్రమైనది. ఎట్టి అపాయమును గలిగింపదు. దీనిని తినిన బిడ్డలకు ప్రేగుల సంబంధమైన వ్యాధులు, త్వయ మున్నగు వ్యాధులు రావు. మామూలు పాలవలన నట్టి వ్యాధులకు బిడ్డలు పాలగుచున్నారు. డాక్టరుల నడుగుడు.

	“THE VITAMIN MILK FOOD”	
ఇటలీ రాజుగారి అదరణను బడసినది.	శ్రేష్ఠమైన పాల ఆహారము చిక్కిన బిడ్డలకు బలమునిచ్చును. (2)	స్వీయసు రాజుగారి అదరణను బడసినది.

గ్లాక్సోచే నాలుగు రాజులకుంబయుల బిడ్డలు మిక్కిలి జయప్రదముగా పెంచబడిరి
టాకుగా సరఫరాచేయువారు ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగు అండు కో., లిమిటెడ్.
(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.) తపాలపెట్టె నెం. 40 మద్రాసు 8818

తెనాలి (న్యూయి లేఖరినుండి)

తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుని యెన్నికలు
తెనాలి కాలూకా బోర్డులో అధ్యక్షుని యెన్నికలు జరిగి మ. రా. శ్రీ కొసరాజు రామయ్య చాదరిగారు ఏక గ్రీవముగా తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుడుగా నెన్నుకొనబడిరి. వీరి పరిపాలనలో ప్రజలయందు విశ్వాసము నృద్ధిజేయుటకు సర్కారువారు ప్రయత్నించుచుండురు. ఇటీవల తాలూకా బోర్డు పరిశీతులు చాలా విషయశీతికి వచ్చినను ముందు శాంత మగా జరుగ గలవని నమ్ముచున్నాను.

తెనాలి మ్యునిసిపాలిటీ

యిటీవల వైశ్యమయ్యెన్నికలలో మ. రా. శ్రీ భూపతి సూర్యనారాయణ నాయుడుగారు వైస్ చైర్మనుగా నెన్నుకొనబడిరి. లోగడ తెనాలి మ్యునిసిపాలిటీలో 4-వ వార్డులో జరిగిన కాన్సిల్లర్ల యెన్నికలసందర్భములో బాపట్ల సబ్ కోర్టులో దావాలు వేయబడెను. అందులో 9 వ వార్డు ఎన్నికసందర్భములో జరిగిన దావా తీర్పుచేయుటలో లోగడ జరిగిన యెన్నికకు ఖర్చులతో సహా రద్దుపరచబడెను. పిటిషనరు మ. రా. శ్రీ ఆత్మోట రఘుపతిరావుగారు రు. 25000 డెంటు. మ. రా. శ్రీ నిల్లలమర్రి ఆంజనేయులుపంతులుగారు. శ్రీ ఆంజనేయులుగారు ఇదివరకు మ్యునిసిపలు చైర్మనుగా నుండిరి. ప్రస్తుతము జరిగిన యెన్నికలలో త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరిగారు యెన్నుకొనబడిరి. ఆంజనేయులుగారు తమ సభ్యత్వపదవికి రాజీనామానిచ్చిరి. వారికి 9 వ వార్డులో నెన్నికలు జరుగును.

మ్యునిసిపల్ సభ్యులసంఖ్య యిదిగఱకు తెనాలి మ్యునిసిపలు సభలో 16 వరు సభ్యులు గలరు. నూతనజనాభాను బట్టి సభ్యులసంఖ్య 20 నుండి పెంచువలసి యున్నను ఇంత వరకు అట్టి అభివృద్ధి చేయబడకుండుట శోచనీయము. నూతనముగా నెన్నుకొనబడిన చైర్మనుగారైనను ఈవిషయమును గమనించి మ్యునిసిపలు సభ్యులసంఖ్య పెంచుచేసెవరని కోరుచున్నాము.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నా కరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుత గ్రంథము రు. 3-0-0
ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు. 2. భస్మప్రకాశిక రు. 1.
శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి
ప్రిన్సిపాల్ అండు సిరియర్ డాక్టరు, బెజవాడ.

SHINE INK WORKS Ltd., BEZWADA.

షైన్ యింకు వర్క్సు లిమిటెడ్ బెజవాడ

(1913 సం॥రం ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్టు ప్రకారము రిజిస్టరు చేయబడినది.)

భారతదేశపు సాభాగ్యము దేశీయ పరిశ్రమల యభ్యున్నతిపై నాధారపడియున్నది. మనకు కావలసిన వస్తువులన్నియు మనదేశమునందే సిద్ధపరచి మనభనము విదేశములకు బోకుండునట్లు చేసినగాని మనకు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము లభింపజాలదు.

మనదేశములోని యపరితమగు ధనము, అప్పు సిరాలు, ఫౌంటెన్ సిరాలు, వ్రాతసిరాలు మొదలగు సిరాలకై విదేశముల కర్పింపఁబడుచున్నది. దీనినినివారించుటకు మనదేశములో సరియగు సిరాకంపెనీలులేవు. ఇట్టిలోపమును దీర్చుటకై కంపెనీ స్థాపింపఁబడినది.

ఈకంపెనీ యభివృద్ధికై చాలనుంది ప్రయత్నము లోడ్చుచున్నాడు. దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాకేవలరావు పంతులుగారు యీకంపెనీ డైరెక్టర్లలో నొకరుగానున్నారు. జిల్లా బోర్డులు, తాలూకాబోర్డులు యితరస్థానిక సంస్థలన్నియు క్రమముగ షైన్ యింకును వాడుట కంగీకరించుచున్నవి. ఇదివరకే షైన్ యింకుకు మంచివ్యాపకముకలదు. కానకంపెనీకి మంచి భాగ్యముగలదు.

ఈ కంపెనీ మూల్యము 20 వేల రూపాయలు. భాగము 1 కి పదిరూపాయలు చొప్పున రెండువేల భాగములుగ విభజింపఁ బడినది. భాగములసామ్య దరఖాస్తుతో రు. 5-0-0 అల్లాటమెంటు కాగానే రు. 5-0-0 లును యివ్వవలెను. నిరుపేదలు నైతము భాగములుకొనుటకు లిలుగ నుండునట్లు స్వల్పభీను నిర్ణయింపబడినది. భాగములు షైన్ యింకు తోము లాభమును సాంఘటయేగాక దేశీయపరిశ్రమకు చేయూర నొసగి దేశభ్యుదయమునకు లోడ్చుచున్నట్లు భాగములు. తక్షణమే దరఖాస్తుపూర్వము షైన్ యింకు తెప్పించుకొను శి.

అత్యద్భుతమైన జ్యోతిషము!

ఓమ్

అశ్చర్యకరమైన జ్యోతిషము!!

ఒకసారి పరిశీలించి మా నమ్మకమును కనుగొనుడు. ఇతర జ్యోతిషము లన్నిటికంటెను అమోఘమైన, మిక్కిలి సుప్రసిద్ధమైన

హనుమాన్ అస్త్రలాజికల్ బీరో వారిచే

జ్యోతిషము అత్యద్భుతముగా చెప్పబడును.

మీరుకోరిన ప్రశ్నలను ఒకకవరులో పెట్టి శీలుచేసి పంపుడు.

మీ ప్రశ్నలకు సరియైన బదులువ్రాసి మీశీలు కవరు విప్పక తిరిగి సదరు కవరుతో పంపివేయబడును.

ఎప్పుడును మీరు పుట్టినతేది, కాలము లేక మీరు ఉత్తరము వ్రాయుకాలము, మీ పేరు, మీ ప్రస్తుతమున్న మొదలగునవి మీరు తెలుపవలెను.

దొంగతనము, సర్కారు మొదలగువాటికి సంబంధించిన ప్రశ్నలకు పరిశోధనచేయు ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయబడవు. [పంపెదము

శ్రీ హనుమద్దేవుడు నవగ్రహములు మొదలగు వారికృపచే, నవగ్రహబాధలు తొలగుటకును, మీరు తలపెట్టిన కార్యము లన్నియు జయముగాంచుటకు తాపిజా తయారుచేసి

ముఖ్యగమనింపు:— పైన తెలుపబడిన విషయములు మీరు మరచక తెలిపిన, మేము మీ ప్రశ్నలకు సరియైన బదులు పూచీగా వ్రాసెదము.

మీ ప్రశ్నలకు బదులు సరిగాలేదని తెలుపువారికి పైకము వాపసుచేయబడును.

కట్టుములు

1-5 ప్రశ్నలకు రూ 1—0—0. తరువాత ప్రతి ప్రశ్నకు రూ 0—4—0. ఒక సంవత్సర ఫలము వ్రాయుటకు రూ 2—0—0. ద్వాదశభావములు లేక మీ జీవితకాలమందు జరుగు ముఖ్యవిషయములు వ్రాయుటకు రూ 15—0—0. విదేశములకు రెండింతలు ధర.

కొన్ని యోగ్యతాపత్రములు ఈ దిగువనున్నవి. అందులో తెలుపబడిన విషయములను చక్కగా గమనింప ప్రార్థితులు.

ప్రతిధరలు

మీరు తెలిసినదంతయు నిజముగా జరిగినది. మీరు నాకు తెలిపినది యాదిగను వివరించియున్నాను. 4 వ తేది ధర 8 వ తేదికంటెను అధికము. 5 వ తేది ధర 4 వ తేది మాదిరియే యుండును. 6 వ తేది 4, 5 తేదులకంటె అధికముగా నుండును. 7 వ తేదిన 6 వ తేదికంటె తక్కువగా నుండును. 8 వ తేది ధర 7 వ తేదికంటె అధికముగా నుండును. 10, 11 వ తేదులందు చాల హెచ్చుగా నుండును. ప్రైవేటుయను లన్నియు చాల తృప్తిగా జరిగినవి. కనుక దయచేసి తాము ప్రతిదినము దీనినిమాత్రము తప్పక తెలుపుచుండ ప్రార్థితులు.

తంతులో తెలిపిన విషయము లన్నిటికిని మీరు వందనములు. అందులో మీరు తెలిపినవిషయము లన్నియు నిజముగా జరిగినవి.

ఆర్. ఎన్. అయ్యర్,

నాగపూరు (సి. పి) 8-11-1924.

దైవకృపలన మీరు తెలిపిన ప్రతిధరలు చాల నిజము; పూర్తితృప్తి నిచ్చినదని సంతోషముతో తెలుపుచున్నాను. గనుక ఏప్రిల్ మాసమునకు కూడ దయచేసి పూర్తిగా తెలుపగోరెదను.

రసం పెమ్మతన్ డాబు,

నవసారి, 10-8-25

అద్భుతమున మీచే నా జాతకము వ్రాయించి కొంటిని. అందులో మీరు తెలిపిన విషయములన్నియు నిజముగా స్వల్పము వ్యత్యాసములేక సరిపోయినవి. అందుచేతనే 1925 సం॥ రమునందు కూడ తిరిగి వ్రాయించుకొనుటకు ప్రోత్సాహము కలిగినది.

సెబాస్టియో ఫ్రాన్సిస్కో

నారన్ 4, 174 రెండవఅంతస్తు బొంబాయి, 12-4-24.

మీరు వ్రాసిన నా జాతకమును చూచితిని. అందులో మీరు తెలిపిన విషయములన్నియు సరిగానున్నవి. సంజమాముగా నున్నట్టియు, అగమ్యగోచరముగా నున్న నా జాతకమును ఇంకను 3 సం॥రములకు వ్రాసి పంప ప్రార్థితులు.

ఇ. సి. ముల్దమ,

గ్రాంటురోడ్డు, బొంబాయి 4-2-24.

మీరు 1924 సం॥రమునకు వ్రాసిన నా జాతకములోని ప్రతిపదము సరిగానున్నది. అదేప్రకారము 1925 సం॥రమునకు కూడ వ్రాసిన సంతోషించెదను. భీమారావు,

ఎన్. పి. ఇండ్, బి.పి. ఎల్. ఎల్. బి. c/o కెయిన్ బోర్డు,

కొల్హాపురం సీటీ, 26-5-24.

కడచిన సం॥రమునకు మీరు వ్రాసినవి నిజముగా అన్నియు సరిపోయినవి. రాబోవు 1925 సం॥రమునకు కూడ తాము శ్రమ యనక దయచేసి వ్రాసి పంప ప్రార్థితులు.

10-1-19 24

ఇగ్నోవల్ సింగు,

పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు, బాహిల్స్, బీటల్ జిల్లా,

తాము వ్రాసిన నా జాతకములోని విషయము లన్నియు నిజముగా సరిపోయినవి సంతోషముతో తెలుపుచున్నాను. ఇకముందు మీరు తెలుపు విషయములు కూడ తప్పక సరిపోవలె నని కోరెను.

ఆర్. ఎన్. వైద్యనాథయ్యర్,

డిప్యూటీ కలెక్టరు, తిరుక్కోవలూరు 8-1-25.

వలసనూరులోనున్న హెచ్. ఏ. బూరో ప్రాప్రైటరు గారైన టి. ఎన్. వెంకటేశ్వర అయ్యర్ నాకుమార్తె విషయము, ఇతర ఆఫీసుసంగతులను గురించి తెలిపిన వన్నియు సరిగా జరిగినవి. శీలకవరులోని ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుట యందు ఆయనకు అద్భుతశక్తిగలను. దైవకృప వారికి పూర్తిగా గలదు.

వి. సరశింహ శర్మ,

సబ్-రిజిస్ట్రారు, స్వెనల్ మేజిస్ట్రేటు,

వలసనూరు, సాత్ ఆర్కాటు.

సరిగా సరిపోయినవి

టి. ఎన్. వెంకటేశ్వర అయ్యర్ గారు రాబోవు విషయములను ముఖ్యముగా సమీపములో జరుగుసంగతులు అద్భుతముగా తెలుపగలరు. వారికప్పుడు జయము గలుగవలె నని వాప్రార్థన.

డబ్ల్యూ. సి. జోలిఫ్,

ఇదివరలో బొంబాయి పోలీసు ఉద్యోగమునం దుండిన వారు, బొంబాయి.

మీరు వ్రాసిపంపిన నా జాతకమును చదివితిని. రాబోవు సంవత్సరమునకు కూడ వ్రాయించుకొనవలె నని నాకు ఆశ గలదు. గనుక దయచేసి 1925 సంవత్సరమునకు కూడ నా జాతకమును వ్రాసి పంప ప్రార్థితులు.

డెలిసిగోడ్, లోయర్ పారెల్,

జె. ఆర్. ఓ. నెయిల్.

ప్రస్తుతము జరుగుచున్న 1924 సం॥నకు వ్రాసిన సంగతు లన్నియు సరిగానున్నవి. 1925 సంవత్సరమునకుకూడ దయచేసి వ్రాసిపంపిన సంతోషించెదను.

సి. యమ్. పారెల్,

అంధేరి పోస్టు, బొంబాయి. 9-12-24.

దయచేసి రాబోవు సంవత్సరమునకు నా జాతకమును వ్రాసి పంపవలెనని వందనము చేయుచున్నాను. మీరు వ్రాసి పంపు విషయములన్నియు ఎప్పుడును సరిగా సరిపోవుచునే యున్నవి.

సోరబ్ ఎన్. పాండే,

పోస్టుబాక్సు నెం 340 బొంబాయి 14-11-24.

మీరు ఆలస్యముచేయక పంపిన ఉత్తరము చేరిన దని సంతసముతో తెలుపుచున్నాను. నేడు మరికొన్ని ప్రశ్నలకు ఒకకవరులో పెట్టి పంపియున్నాను.

ఎం. నారాయణ అయ్యర్,

సి. టి. సి. ఎస్. ఐ. రైల్వే, హోనూరు.

క్రియత టి. ఎన్. వెంకటేశ్వర అయ్యర్ గారివలన అనేకదఫాలు ఆయాధము, జ్యోతిషము వ్రాయించి, తెప్పించుకొంటిని. జ్యోతిషశాస్త్రమునందు వీరికి మంచి సామర్థ్యము గలదు. వీరిగణితము చాలసరియని నాకు దృఢనమ్మకము గలదు. వారు తెలుపు ఫలముచే నాకు గలిగిన లాభమునకై వారి కొక బంగారుపతకము నొసగితిని.

బి. సోలొమోన్ మదురం,

ఎల్. ఎమ్. పి. మెడికల్ ప్రాక్టీషన్, రేడింగులు

వలసనూరు, హనుమాన్ అస్త్రలాజికల్ బూరో ప్రాప్రైటరుగారైన టి. ఎన్. వెంకటేశ్వర అయ్యర్ గారి సామర్థ్యమును పరిశీలించితిని సని సంతసముతో తెలుపుచున్నాను వారు నా జాతకఫలములను ఒక సంవత్సరమునకు వ్రాసిరి అన్నియు సరిపోయినవి. స్వభావములను, దశాభావము లతో వ్రాసిరి. వాటిని మిక్కిలి ఆశతో చదివితిని. వారు శాస్త్రాక్రమముగాను, మిక్కిలి జాగ్రత్తతోను వ్రాసిరి

జ్యోతిష భూషణం,

టి. ఎన్. విశ్వనాథ శ్రౌతిగార్ జాయింట్ సబ్ రిజిస్ట్రారు విరుప్పరము 11-8-25

మీరు పంపిన వి.పిని చదివితిని. అన్నియు సరిగానున్నవి. నిజముగా మీరు వ్రాసిన ప్రత్యుత్తరములన్నియు అద్భుతముగా నున్నవి. మీరు పాక్షాత్ శ్రీహనుమద్దేవుని కృపలననే ఇంత అద్భుతముగా వ్రాయగలిగితిరని తలచెదను.

పి. సుబ్బారావు,

వి. ఏ., స్టేషన్, నుత్తి 5-5-22

మీ ప్రియమైన, అద్భుతమైన ఉత్తరము నేడే చేరినది మిక్కిలి ఆశ్చర్యమును, మీయందు అతిశ్రేషుర్యము గలిగినది. నా హృదయమునం దున్న అభిప్రాయమును వ్రాయనశక్తుడను. అయితే అతి నాకు మాత్రము బాగుగా తెలియును. మీరు తెలిపినప్రకారము 2 తాలీబులకు పైకమును పంపుచున్నాను. ఏ. రామస్వామి మొదలియారు, రిటైర్డ్ అసిస్టెంటు ఎంజినీరు, పెకంబ్రాబాదు, 5-10-19

మీరు బదులు వ్రాసిపంపినయుత్తరము చేరినది సంతసముతో తెలుపుచున్నాను. అందులోగల సంగతులను మిక్కిలి ఆశ్చర్యముతో చదివితిని. అన్నియు సరిగా నున్నవి. మీరు తెలిపిన తాలీబును వి. పి. పి. మూలముగా పంపగోరెదను. పి. గోపాలరత్నం అయ్యంగార్,

వక్కీలు, వేలూరు 28-3-22

తాము వ్రాసి పంపిన నా జాతకమును చూచితిని. మున్నార్ రామస్వామి బత్తెనూరుంటిం చి వ్రాసిపంపిన విషయము సరిపోయినది. మీకు జ్యోతిషశాస్త్రమునందు గల అఖండపజ్జకు విమర్శలను మిక్కిలి అభినందించుచున్నాను దయయించి రాబోవు సం॥గమునకుకూడ వ్రాయగోరెదను దేవకి వెంకటకృష్ణ పెట్టి, ప్రాప్రైటరు, మెనర్లు కృష్ణ అందు కో, మద్రాసు 31-10-24.

పూర్తి వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:—

ప్రొఫైటరు-హనుమాన్ అస్త్రలాజికల్ బీరో, పోస్టు వళవనూరు.

ఎన్. వి. కైల్స్
(మద్రాసు రాజధాని)



క్రొధననామ సంవత్సరం మార్గశిరమాస బహుళ పంచమి ౫ శనివారము

తల్లిప్రేమ

[కొప్పర్తి నారాయణమూర్తిగారు: బి.వి.యల్.టి. సాహితీ సమితి]

తనదురక్తమాంసముల ముద్దగను జేసి
తిరముగా నెల్లయంగముల్ తీర్చియుంచి
ప్రాణమును బోసి పెంచిన పరమసాధ్వీ
తల్లిబుణమును దీర్చ నారము గాదు.
అమృగర్భము బాసి నే నవనిమిద
పడినయప్పుడే నే నెంతో వగచియుంటి !
నిర్విచారకరం బగు నీదుగర్భ
నిలయమున నిక కొన్నాళ్లు నిలుపవైతొ !
అవని జన్మము నొందిన దాదిగాను
కంటికిని తెప్పవలె నన్ను గొంచితమ్మ,
పంచప్రాణముల్ నామిద నుంచితమ్మ,
అట్టకట్టల నాకయి యనుభవించి
పెంచి చేసితవమ్మ న న్నెద్దవాని;
నీదు బుణమును పూర్తిగా నెమ్మనమున
దలప దీలనిదది యని తెలిసెనమ్మ !
చిటునగవు నాదుమోమున జిందులాడ
అమ్మ మోము హాసమున గొండంత యయ్యె,
ఏడ్పు వినగానె రయమున నెగిరివచ్చి
ఒడిని బెట్టుకు పా లిచ్చి యూటడించి
ఎన్నియో తన్ను తాను దూపించుకొనిన
అమ్మ బుణమెట్లు తీర్చు నేమమ్మతోడ !
స్వల్పరోగమునను గొంత శాధపెట్టె.
కఠినపథ్యములను కడుగాసి జెంది
కలుగుదేవులకు ముడుపుగట్టియుంచి
తనకె వ్యాధి వచ్చిన మంచి దనుచు మ్రొక్కి
మోము మోమున జేర్చుకు ముచ్చటగను
“ఎట్టులున్నది చెప్పమీ యిపుడు బిడ్డ!”
అంచు ప్రేముడి నొలికించు నమ్మబుణము
జన్మజన్మములకునైన జనునె తీర్చు !
గుట్టమును గొన తమ్ముడు కూర్చి వేడ,
పట్టుచీరలకొట కక్క పట్టుపట్టి,
చిన్ని ఘోటారు కొనుమని చెల్లె లడుగ,
తళుకుగాజుల నిమ్మని దాసి వేడ,
మేడ గట్టుడని పలుపు రాడుచుండ,
‘నాకు సుఖ మెప్పుడో’ యని నాన్న వినుగ,
అందఱికి నన్ను జూపుచు “ఆనలెల్ల
తీర్చగల్గును మా బాబు, ఓర్పు గనుడు,
ఉన్నతోద్యోగమును జేయు నూళ్ల నేలు
అన్ని కోర్కెల నీడేర్చు కన్న బాబు!”
అంచు మరిసి ముద్దాడిన యమ్మప్రేమ
కెట్లు పాత్రుడ నాదునో యెఱుగలేను!
కదలినట్లైన నానిద్ర కలత జెందు
నేమో యను భీతిచేతను నెల్లరేయి
ఒక్కప్రక్క తనుపరుండియున్న బుణము

ప్రణయ సత్రము

[నేలటూరు అనంతాచార్యులుగారు]

దూరమునఁ గానిపించె నేదో ప్రభాత
కించిదున్న మితచ్చవిక్రియను హృదయ
మలఁతిగాడ్పునఁ దూఁగెడి యలరువోలె
నాడఁగాఁజొచ్చె నభినవహర్ష మునను.
ముగ్ధుడను నాదునెద వింత ముదము పల్ల
మించి నద్యఃప్రవృద్ధమై విస్ఫురత్తు
మాళి యై పరిపక్వఫలాళి యగుచు
నల్లుకొని నన్ను నావేగ మండఁజేసి.
తరలితిని భావిపథమున సరకుగొనక
నిబిడతరతమశ్శార్వరి నింగిఁ దళుకు
మినుకు తెల్పెడి నృతినంటి; మిగులఁ గంట
కంబుగాఁ దోఁచెనేమో మార్గంబు నాకు.
ఒడలిపయిఁ గ్రుచ్చుకొను ముండ్ల నోర్పుతోడఁ
దొలఁగఁదీయుదుఁ దాపంబు నిలుపలేను
గాని నామనోవిహృతనూత్నానురాగ
మపనయించుచు తాపంబు నలమసక
నామనోంతఃపరిప్లవన్న వ్యభావ
బలవశంబున నీడఁగాఁ గలిగినాడ
సకలకకుబంతచంక్రమత్సంతమనము
చేరఁగలిగితి నాయభీష్ణితపు నెలపు
తొలుత నాయెడఁ దోచిన యలఁతికాంతి
యంతలో నిండి సకలదిశావకాశ
మయ్యె! నట ధవళాచ్చమోర్మ్యంబు నొకటి
కాంచితిని నిగ్గులను గురియించుదాని.
సతతినివనద్వంద్వంతవిశాలవనల
తాంతపరిమళమిళితవాతముల దోగి
యల్ల నల్ల న వీలెంచు వల్లకిసు
ధారసన్యంది లలితగీతారవంబు
దోహదం బయ్యె నామనోద్రుమమునకును.
అరిగితిని చేర నాభవనాంతికంబు
నామనోహరగీతికాహ్వానమునను
“ప్రణయసత్రంబు” నానువర్ణపటలిఖిత
మైన తదృశనాభిఖ్య నరసినాడ
“తెరువరి! గమనాయాసభరము నోర్చి
యరుగుదెంచితి వింతద వ్వలసియున్న
వాడ విటు ర మొకింత మాప్రణయసీధు

అమ్మ కెటు తీర్చు నీజన్మమందు నేను!
లోపములు ప్రేమదృష్టిని మాపునొంద
నన్ను జూడ సంతోషము మిన్ను ముట్ట
గర్వ మెంతేని జెందిన కన్నతల్లి
కెట్లు సార్థకమును జేతు నింతప్రేమ,
వచ్చుజన్మములోన న న్వనిత జేసి
అమ్మ గనిపెంచుభాగ్యంబు నందనిమ్మ,
అమ్మకును నమ్మనాదు నే నమ్మబుణము
బాపుకొందును కొంతైన పరమప్రీతి.

పాన మొనరించితేని తాపంబు తొలఁగు.
అనుచు బయలాడు పలుకుల కలరి లోని
కేగి యట దృగలంకారఘృణివిభాసి
తైందవోపలభవ్యకుడ్యములఁ దోచు
ప్రణయసారంగరుచికి సంభ్రమము గొంటి
ఆమధురగాన మొనరించి యలరుదేనె
వాక లొలయించి కోర్కెల పల్ల వించు
నటు లొనర్చిన గాణి నాహర్మ్యమందు
నరయఁ గన్పట్టె నదియు శూన్యంబ యగుచు
హృది నతీంద్రియు లై విహరించునడటి
దేవతాలోక దివ్యశక్తిప్రభావ
మచ్చెరువు నింప నట నున్న యలరుబాన్పు
నందుఁ గూర్చుండి నల్లడ లరయునపుడు
ఆవిచిత్రసౌధాంతరప్రాంగణమున
నొక్కయెడఁ గంటి రాష్ట్రసముజ్జ్వలంపుఁ
బాత్రమును జందనపువీధిపైని దాని
శ్రమనివారకమును; మనస్సంతసదము
నైన ప్రణయేక్షురసపూర్ణ మనుచుఁ దెలిసి
త్రాగితిని మొదలంటఁ బాత్రమున నున్న
మధురసం బెల్ల; అరచొక్కి మత్తుచేత
నొరగితిని సుమశ్యయపై నొడ లెఱుంగక
గాన మెప్పటిరీతి శృంగారరసము
జలుకుచునెయుండ! సురభిశలలితవాత
మభినవానందవీచికలందు నాదు
జీవతరణిఁ దేలించుచుఁ జేర్చె నెటకొ?

ప్రాణేశ్వరునికోపము

[దిట్టః వి-సత్యనారాయణగారు బి. ఏ.]

తమలపాకుల నియ్యఁబో ధవుండు చూచి
వ్యాకులముగ నాకులను జికాకుపడుచుఁ
బోకలను వేర్పటచి కలువఁబోకు మనియె;
జెలియ! కారణ మేమియో తెలియరాదు.
ఆకుపోకలను గలువఁబోకు మనినఁ
బండు తెట్లగు నాలుక ప్రాణనాథ!;
అనిన రోమాగ్నికణములఁ గనుల రాల్చెఁ
జెలియ! కారణ మేమియో తెలియరాదు.
చిగురుటా కిది చెలువంబుఁ జిందుచుండ
మీ రనుభవింపఁదగినది మీది నాథ;
అంచు నియ్యఁగ దానిని ద్రుంచివేసెఁ
జెలియ! కారణ మేమియో తెలియరాదు.
మఱగఁ గాఁగెను మీపాలు తఱకఁగట్టి
నేడు బాగుండు, నాపాలుఁగూడ నార
గింపుండని వేడుకొన్న లాభింపదయ్యెఁ
జెలియ! కారణ మేమియో తెలియరాదు.
ముక్కువైనలకున్నది మోహనాంగ
మోవితోఁ దీయగలదాన మోద మలర;
ననఁగ నామేను దాకకు మనుచుఁ బలికెఁ
జెలియ! కారణ మేమియో తెలియరాదు.
తాక కెట్లుండఁగలరు లతాంగు లిలను
మీశరీరములే మావి యీశ! యనిన;
మానుపై నాశ మానినీ మాను మనెను
జెలియ! కారణ మేమియో తెలియరాదు.

ఆనందసముద్రమా! దుఃఖసముద్రమా?

[సాగి వెంకటనరసింహముగారు]

బావా బావా యని యొక్కమ్మదుమధుర కంఠస్వర మొక్కగృహాంగణమునుండి విసవచ్చెను. ఎక్కడిబావ యొక్కడి మరదలనుగొనుచు గృహమువంకఁజూడ నొక్క బాలిక సుమారు 4, 5 వత్సరములవయసుది యొక సామాన్యగృహమునకు ముందున్న యరుగుపై నాడుకొనుచుండెను. ఈపిల్ల యేమైన చపలతచే చూచినవారికెల్ల బావా యనుచుండునేమో! అటులేయైనవో త్రోవన బోవువారి నందర వదలి నాముఖమునందే యది తనని తిరనేత్రకోమల బరపినది. సాయారొక్కడికి లెక్కలేని యామ డుగులరు. నాబంధువు లెవ్వరు నీప్రాంతముల లేరు. నాత్నదేశ పితృభాషకీ వచ్చియుంటిని గాని యిట్టిచుట్టరికముకొఱకు రాలేదే యని విచారించుచుండగా బావా మనమాడుకొండమా యని యాబాల పలికెను. ఎవ్వరైన నేమి బాలిక ముద్దుల మూట గట్టుచున్నది. విశాలశీత్రములు. నల్లనికురులు, చందురుఁబోలు వదనబింబము, స్వర్ణచ్ఛాయగలదేహము, నవవృక్షాలకోమలము లగుబాహులు కాళ్లగజ్జెలు, చేతులకంఠములు మెడను పాలపూ ఘలును పులిగోరును పట్టుమొలనూలు నందమగు పరికిణీయు క మ్మల కాటుకయు నుదురుక స్తురియు నమృతస్వందియగు కంఠస్వ రమును కొంచెమాడుకొని యాలేతహృదయము నాహ్లాదపఱచి యొక్క ముద్దు పెట్టుకొని పో గూడదా! నే నీమూరఁజేయుఘనకార్యము లన్నియు నింతలో మించిపో వునా? అగుగాక మిగిలినసంగతులన్నియు నాకేల అజ్ఞానముచే బావాయని పిలిచియుండవచ్చును. కాని యిరుగుపొరుగువారలు వింటివారలును చూచిన నేమనుకొందురో. ఏమనుకొనుకదేమి? ముద్దులమూటగట్టు నీబాలను ముద్దిడుకొనక పిదపిబోవువాని జీవి తము నిరర్థకము. వారందరును మానవులే. వారి కింతమాత్రము తెలియదా? అంగనంప్రదాయముల ననుసరించి చేతులూచేతు లుపైచికిని స్త్రీపురుషులు రాజమార్గముల ముద్దులనిడుకొనుచు పరస్పరప్రేమలూడుచు పోవు నిక్కాలమున పసిబాలను ముద్ది చుకొనుట తప్పని యొక డనగలదా?

మనంబు పదిలపరచుకొని యాయరుగుపైఁ గూర్చుండు టిని. బావా కాళ్లుచావుము. కాళ్లగజ్జ యాడుచును. సరియే ముత్రసానిపని యొప్పికొనిన తరువాత నేది వచ్చినను బట్టల యు. కాళ్లఁ జాపితిని. కాళ్లగజ్జ కంఠంబు, యెకులచుక్క వెలగపండు, మామిడిమొగ్గ మల్లెచారు లింగులిట్లు, పన్నెమాం పట్టు, కాలుదీసి కడగాబెట్టుచును కొంచునునేపాడి, బావా పేను పండైనాను నీవో? ఇక నామన మాగలేదు. బిగ్గగొలిం చుకొని, యందమువంటి చెక్కిగుల ముద్దిడుకొంటిని. మరదలూ యిక పోయినచెప్పదను అని బయలుదేరితిని. ఉండవా బావా యని గూబాల యనెను. డోళాంధోళిత మనస్కుడనై ముందు నకు వెనుకకు తిరిగితిరిగి చూచుచు నెట్లెట్ల యాపిధి గడచి పోయితిని.

లెక్కను మిక్కిలియై శకటము లటునిటు పర్వీడుచుం డెను. పనినేతయగుటచే ప్రజలును గుంపులు గుంపులుగ నడచు చుండిరి. ఒకరిని తప్పించుకొని పోవునంతలో మరెయొకరి కెదురు తిసులువారును తమకాళ్లనోత్తొక్కగా మరెయొకరి నిఁజూచి మిఁకేమికన్నుమిమ్ము గానరాదాయనువారును మిఁకు కన్నులలేవు మార్గవివ్వరాదా యని భిక్కిరించువారును ఏయివయి బండి బండి తప్పి, తప్పి యనుచు నొక బండివాడు తనబండిని తోలు కొని వచ్చుచుండ ఓరి బండిబుటే సాహెబా నీకేమి పొగ రెక్కి నదిరా ఏయియనియేనా ముమ్ముల నదలింపవలసిన డనను పెద్ద మనుష్యులును నింక ననేకరితులవారలు గలరు. వారిలందరను వర్ణించుట కిచ్చుట తావులేదు. ప్రజలను బండ్లను చెల్లాచెదరు గావించుచు పండియఁపులతోను స్వీంకారములతోను వర్ణింప వలనిగాని యితర యేహ్యములగు స్వరములతోను మోటారుబం డు వచ్చుచుండినవి. ఇంతలో నొకమోటారు నేను పోవుమార్గ ముననే వెళ్లుచు కొంత వడి తగ్గించుకొనినది. ఎందులకో? ఎన్ని యాపాయములకైనను లెక్కనేయక మనుజులమీదుగా నడిపింప బడు నీ మోటారున కీజనసమృద్ధ మొకలెక్కా? అమెరికా దేశ మున నీ మోటారులవలన రోజునకు ఘమాఁరేబదిమంది మరణిం చుటయు నైదువందలమంది గాయపడుటయు సంభవించుచున్న వట. నాకొంత కేమైన మెల్లగా నడచుచున్నదా? నేనెవడను తక్షణికారివా? నాకేమైన పరివారముకలదా! నేని

యూరిలో నెవ్వరి నెఱుగుదును? ఎఱిగినవారందఱికికొఱకుమోటా రుల నాపుటకలదా? కాదు కాదు తెలిసినది. పాశ్చాత్యులధర్మ మున వారి స్వలాభముకొఱకు చాక జేయుటచే నివి మనదేశము లో నెచ్చట జూచినను కుక్కలవలె వెలసినవి. ఏ బీదవాడైనను తమ కొంపయో గోడియో యమ్ముకొని రెండువేలకుపైగ ధనము జేర్చుకొని మోటారును కొని బాడుగలకుపయోగించును. ఏచిన్న వక్షిలునకైనను మోటారే. లక్ష్మీసంపన్నులగువైష్ణవులును మోటా రులకై ధనము వెచ్చించు చున్నారు. ఈ గొడవంతయు నెందు లకు? ఇక బాడుగు మోటారు ప్రయాణికులకొఱకు మెల్లగానడచు చున్నది. అయిననేమి దీని నెక్కడను. ఏదో యొక పేటలోనికి తీసికొనిపోవును. బాడుగ నిచ్చి దిగి యా పేట చూచెదను. ఒక డబ్బెక్కున తీసికొన్నను జట్కాలనాండ్ల పేచీవంటిది యుండ దు గదా యని తలుపుతీసి బండిలోని కేగితిని. బండి మెల్లగానే నడచు చుండెను. అందు నలుగురు ప్రయాణికులు మాత్ర ముం డిరి. వారిలో నిరువురు మాటలాడుచుండిరి.

మొదటియాతడు మీలో పెండ్లండ్లన్న నెంతకష్టమయ్యి? రెండవయాతడు నిజమునకేమిగాని కట్టుము లి వ్వ లేక చచ్చి పోవుచున్నాము. ఎన్ని పాపములకైన పాలిడవలసివచ్చుచున్నది.

మొ|| ఏమీ స్వయముగా ననుభవించినవానివలెనే చెప్పు చున్నావే. రెం|| కాకేమి మాబంధువున కొకని కిట్టియవస్థ తట స్థించినది. సరి వారు 10000 కట్టు ముడిగిరి. ఇచ్చినవో నంతటి తో చిచ్చుమె త్రవలినదే. ఇవ్వనివో శక్కునవారి కివ్వలసివచ్చు ను. నగుబాటు ఎక్లొ యొక సంపన్నగృహస్థుడును యాత్రికునికి కట్టుముక్రింద రెండువే లిచ్చి యాతని కుమారుని కీడు గాక పోయినను పదుమాండేండ్లవానికి పండ్లండేండ్ల పిల్ల నంట గట్టెను. ఆతడు పిల్ల నల్లని దనియు బలవంతము జేసి రనియు గోపముచే దేశముమీద బోయె.

మొ. ఇక నాపిల్ల గతియేమి? రెం|| నిర్గతియే.

ఈ సంభాషణము విన్నపు డెందులకో గుండె డడ డడ గొట్టికొనినది. కొట్టుకొనకేమి? ఒకయువతి భర్తనడ బాసి యుండుట యెవరికైనను హృదయభేదకరము గాదా? ఇట్లేమో యాలోచించుచుండగా మోటా రాగినినది. అయ్యా రెండజాల నిచ్చి బండిదిగుడని బండివాడనగా నేనిచ్చి దిగితిని. మిగిలిన వారందరు మొదటనే యిచ్చిరి గాబోలు. నన్ను బాడుగ యిం తడనుక యడుగుకుండ నుండుటకు నే నంత పెద్ద మనుష్యునివలె నుంటిని గాబోలు. అందరును దిగినారు. బండి వేగముగ వెడలి పోయినది. బాడుగబండి యైనవో మరల బాటసారులకొరకు వెదకక యిట్లేల వడిగా పోవుచున్నది? ఏమో నాకెందుకు? ప్రతి విషయమును పూర్ణముగ గనుగొనవలచినవో మనము చేయదలచిన ముఖ్యములగు పనులన్నియు నాగిపోగలవు. ప్రగా ణికులు వెడలిపోయిరి. మాటలాడినవారిలో రెండవయాతడు మాత్రము నిలువబడి అయ్యా మీదేయారని నన్నడిగెను.

నేను|| మాదేయూరైన నీకేమి?

అతడు|| తేమనమాచార మడుగుట హిందూ సాంప్ర దాయము గాన నడిగితిని.

నేను|| నేను తేమముగ నున్నట్లు మీరు చూచుచునే యున్నారగదా.

అ|| మీభోజన మెక్కడ?

నే|| సరేభోజనం మకేరీద్ర. ఎక్కడనైన నేమి ఎఱుగ బడకయుండి ప్రపంచమును జూచి యాటవస్తువులతో బాలు డా నందించిన ట్లానందించుటకు వచ్చియుంటినిగాని సులూనిమార య్యి యాతడేయని వ్రేలిడి చూపింపబడుటకు రాలేదు.

అ|| అది మీ యిష్టము. మిమ్ముల నేమియు నడుగము. ఈపూట మాయంట నాకగించి వెడలుడు.

ఎవ్వరిని ప్రశ్నింప నవ్వడెచ్చటనైనను సరియే. మంచి భోజన మురును. పూటకూలిండ్ల తిని ప్రాణమువిడిగినది. సరే నని యొప్పుకొంటిని. నేను సాధారణముగ నెవ్వరింటికిని రాను. యేదో పెద్దవారు గ్రూడుననే యడగినందున నన్నమును నిరాక రింపరాదని యొప్పుకొంటిని. నాకేరు మొదలగు నేవేయు ప్ర శ్నింపరాదని యాయెడంబడికతో బయలుదేరితిని. కొంతదూ రము బోవుసరికి నేను మొదట చూచిన యింటివైపునకే పోవు చున్నట్లు కన్పడినది. కొంతవడి కాయింటికే వచ్చితిమి. బాలిక యింకను నాకిటిలో నాడుకొనుచుండెను. బావా వచ్చినావా యన్నది.

నాకెందులకో యారోజున పూర్వపు నిత్యసంతోషహృద యములేదు. గుండెలలో నేదియో బరువుపెట్టినట్లును. మనము కలచినట్లు నుండెను. దానివంతయు నొకప్రక్కకు త్రోసికొని బాలిక నెత్తికొని ముద్దిడుకొనవచ్చుగదా యని కొంత సంతో షముతో నట్లే యింటిలోని కేగితిని.

ఏదోయొకమంచమువాల్చియుండగా దానిపై గూర్చుం టిని. ఇంతలో నొకయువతి యింటిలోనుండి వచ్చినది. ఆమెకు ఘమా రిరువదియేండ్లకు తక్కువగా నుండును. చామనిచాయ శరీరము అంగసౌష్ఠ్యమున్నది. కన్ను లాకర్ణాంతములు. కాటుక నపహసించు పెన్నెరులు, నునుచెక్కిఁబులు, దీర్ఘ బాహువులు, దీర్ఘ శరీరము, స్వల్పోద్భరము, పృథుజఘనము ఁరునగవు మొగము, శరీరమంతయు కుప్పించిన ట్లున్నది. తల యంటలుగట్టినది. కన్నుల కాటుక లేదు. నుదుట కుంకుమ మాత్రము గలదు. కదలక యెరుట నిలువబడుటచే పరస్త్రీ యని శంకింపక కన్నులు చూచినవి. చూచినదే వర్ణింపబడినది. ఈవిడ ఎవ్వరోగదా! పర పురుషుడని శంకింపక లేరిపారచూచినదేమి? పాపము కృశించి యున్న దెందులకో య బాలి వొడమెను. ఈవిడ నెప్పుడో చూచినట్లును జ్ఞాపకమే. ఎప్పుడు చూచియుండును. ఇట్టివార లెందఱుండరాదు. ఇంతలో నాయువతి మఱల వచ్చినది ఒక కలశముతో నుదకము నొక పల్లెరమును తెచ్చినది. పల్లెము నా కాళ్ల క్రిందనుంచి పాదముల గడుగుచు, నాధా యెంతకాలము నకు మీదర్శన మట్టినది. మీకొంత కెల్లు కృశించుచుంటినో చూడుడు. ఇంక కొంతకాలమునఱకు రాకుండినవో మరణించియే యుండును. నేను కృతార్థురాలనైతిని. అని నాపాదజలముల శిరముపై జల్లుకొని యాపరికరముల దీసికొని భోజనము సిద్ధమై నది. స్నానమునకు లెండు చెప్పులు లోని కేగెను.

ఏమి ఇది నిజమా కలయా? ఈయువతి యెవరు నాధా యనుట యెందులకు? ఇంద్రమహేంద్రజాలముల నెవ్వరైన పున రుద్ధరించి ముందే నాపై ప్రయోగించుచున్నారా? లేక ఇది కుటలగృహమా? అట్టిలక్షణము లేవియును లేవు. లేక ఇది స్వయంవరమా? చూచినంతనే విరియ నాచార వింకను మనదే శమున నల్లుకొనలేదే. లేక నీరు సంఘనంసార్థులా! అట్టిసూచ నలు లేవు. ఇది నాప్రార్థన యవ్వవ్వుమా? ఆ యువతినుండి నామనమును మరల్చుదమన్నను సాధ్యముగాకున్నదే. కారణము లేని కార్యము ప్రపంచమున నుండఁజాలదు. ఆహా! తెలిసినది దీని కింత యాలోచనయా? నాచారిత్రము జ్ఞప్తికిఁదెచ్చుకొనినవో నిది నిక్కువమని యొక్కనిముసములో తేలినది.

నాతలిదండ్రు లీయూరికి పూర్వము యాత్రకై వచ్చుట యు యీ యింటివారితో సమాగమును, రెండువేల కట్టుమున కానపడి నాతలిదండ్రులు బలవంతమున నీపెను, ముడిపెట్టుట యు బాలిక నల్లనిదని నేను దేశాంతరగతుడ నగుటయు, తిరిగి తిరిగి యొక్క పెద్దపట్టణము చేరుటయు, అచట నొక సంపన్న గృహస్థుడు నా బీద త న మ న కు జా లి నొం ది నా తె లి వి తే ట ల కు మె చు చు కొ ని అన్నపాశాదులు గడపి విద్యాబుద్ధులు నేర్ప పెద్దవాడనై యచ్చటనే వివాహమాడి సుఖముగ సంసారము జేయుచు నొక యుద్వోగమువలన జీవించుచుండుటయు నొక్కత్రుటిలో ప్రత్యక్షమైనవి.

ఒకవేళ నెట్టివాడనైనను తలిదండ్రుల పరిత్యజించునం తటి దుర్మార్గుడ గాను. నేను బారిపోయిన కొలదిరోజుకే యొక పెద్దయుపైన వచ్చి సముద్రతీరమునం దున్న యీ పట్టణము నశించినది. అందులో నా తలిదండ్రులును తదితరులును మరణించినట్లు తెలియుటచే నొకపరి దుఃఖించి తరువాత ఏతే ట శ్రాద్ధములను మాత్రము పెట్టుచుండువాడను. పిల్లయు తల్లి దండ్రులు నా యుపైన సమయమున నేదో యొక గొప్పమేడ నాశ్రయించి బ్రతికిరి గాబోలు. చనిపోయినవారిని తలచి నిశ్చింతగా నుంటిని. అందులకే నేనింత దూరము చింతింపవలసి వచ్చి నది. వీరి ప్రోత్సాహముననే గాబోలు నాన్నేహితు డీపట్టణపు నవీనభోధను నా కెంతయో వర్ణించి నన్నిచటికి వచ్చునట్లు చేసెను. ఆతడే గాబోలు మామగారు. లైలులోను మోటారు లోను మరెచ్చటఁ జూచినను గాన్పించి తుదకిచ్చట కీడ్చుకొని వచ్చినాడు.

ఆహా! విధి బలవంతము.

“రవినిశాకరయో ర్గృహపీఠం
గజభుజంగవిహంగమబంధనం
మతిమతాంచ నిరీక్ష్యదరిద్రతం
విధి రహో బలవానితి మేవాతిః”

ఒడలంతయు కంపమెత్తినది. నాకొఱకు మరణించుచుం డిన ఈసాధిని విసర్జింతునా? ఇరువురు భార్యలతో నీప్రపంచ మున నెవ్వరు వేగగలరు? ఏమి లేరా నై జామునకు మాడు పందల యేబదిమంది! నక్క యొక్కడ దేవలోక మెక్కడ? నైజా మెంతమందినైన పోషింపగలఁడు. సన్మార్గ ర్తనముచే నేనిరువురఁ బోషింప గలుగుదునా! నిక్కడనములేదనియు నల్ల ని దేహచ్ఛాయ యనియు వదలివేయుచునా? రూపము ప్రధాన

ప్రాచీన దక్షిణ హిందూదేశము యొక్క నాగరకత

[సింగంపల్లి వేంకటాద్రిగారు]

ఈ వ్యాసమున ముఖ్యముగ ప్రాచీనదక్షిణహిందూదేశము యొక్క స్థితిగతులనుగురించియు సందర్భానుగుణ్యముగ మొత్తముమీదహిందూదేశస్థితినిగురించియు వ్రాయబూనితిని. చరిత్రాభిమానుల ప్రశంసార్హమున పరిశోధనలవలనను, ఆర్షకాఖోద్యోగుల నిరంతరకృషివలనను దక్షిణహిందూదేశముయొక్క ప్రాచీన చరిత్ర మెట్టిదో క్రమక్రమముగ గనుగొనగలుగుచున్నారము. పాశ్చాత్యదేశములలో మిగుల ప్రాచీనములని ఎంచబడుచున్న గ్రీకులొకసామ్రాజ్యములు తలెత్తిన ప్రాంతము, ఐరోపాఖండముందలి పశ్చిమప్రాంతములవారు గృహనిర్మాణము, వస్త్రధారణ, కృషి, వాణిజ్యము లెట్టివో యెరుంగక దుఃపఠాదులును, పచ్చి మాంసమును మెక్కుచుండిన కాలముననే దక్షిణాపథము సర్వోత్కృష్టస్థితియందుండినది తెలుపుటకు నానాప్రాంతములందొరకు గ్రంథములు నాణెములు, కాసనములేగాక విదేశయాత్రికుల వ్రాతల ప్రత్యక్ష నిదర్శనములు.

భరతఖండమునంగల వింధ్యపర్వతముల కుత్తరభాగమంతటికి ఆర్యావర్తమునియు దక్షిణభాగమంతటికి దక్షిణాపథము దక్షిణహిందూదేశమునియు అందురు. ఆర్యులు రాజ్యవృద్ధివలన నేమి జనవాహుళ్య మగుటచేసేమి దక్షిణాపథముపై పెక్కు పర్యాయములు దండెత్తి వచ్చియుండిరి గాని విఫలమకార్యులగుచు వచ్చిరి. ఆర్యులవలెనే దక్షిణదేశస్థులును యుద్ధవిద్యానైపుణ్యముగలిగి ధైర్యవైర్యములు ప్రకటించుచు వచ్చిరి. ప్రాచీన దక్షిణాత్ములు నాగరకతను గురించి తెలుపు నంశములు రామాయణమున ననేకములు గలవు. ఆకాలమున దక్షిణహిందూ

ముగాదు. గుణముప్రధానము. ఎందరురూపవతులు కలలై భర్తలకవశీకరితేరేదు. అయిన నేమిచేయవలయును? ఇద్దరికొక కు సంపాదించినది ముగ్ధులైనరాదా? ఒకప్రాణి నశింపుటకంటె మువ్వరు చిక్కియుండుట మేలే! భగవంతుడు గూడ నెక్కు దాదాయ మనుగ్రహించునేమో. ఇప్పుడున్న నాభార్య యెట్లు సమకూర్చుకొనునో, ఇద్దరును గుణవతులైనను పరస్పరవిరోధములు పొడనూపునేమో, అప్పుడు నేనెక్కడ నుండును. దుఃఖ సముద్రమున. ఎన్నితగవులని తీర్చగలను? అదంతయు నాయవృష్టము. పూర్వ మెందరు పుణ్యపురుషులు పెక్కురు భార్యలతో నుండలేదు? వారసంఖ్య పురాణోతిహాసాదులలో మిక్కిలిగ నున్నది. గృహస్థాశ్రమ మతిథియభాగ్యులు పూజలకును ధర్మాచరణమునకు మోక్షప్రాప్తికి గాని కేవలము కుక్షి నిండుటకును కామోపభోగమునకును గాదు. ఇట్టియాలోచన లెన్ని గలిగినవోగాని నామనము ధర్మబద్ధమయ్య కలవరము జెందినది. అమ్మ యింటిలో నెవ్వరో? రైలుదేశ యైనది నేను త్వరగా వెళ్లుచున్నానని బయలుదేరితిని. నాప్రేయసి యంతకుముందే సిద్ధమైనది. తండ్రిగూడ వెంట వచ్చినాడు. నేను వారిని పరిగణింపక రైలు నెక్కి గమ్యస్థానముక జేరితిని. వారును నాతో వ్యయ ప్రయాసల కోర్చినవచ్చిరి. తుదకు నాపట్టణముజేరి యూరిలోనికి బయలుదేరితిని. తండ్రి కూతును నావ్రక్కనవదలి మఱిపోయెను. మామాటకే యాచిడ నన్ను వెంబడించినది. తుదకు మాగృహమునకు వచ్చినది. ప్రేయసి లోపల కేసముంటిని. లోపలికేసినది. ఇంట ఇంటియిల్లాలు లోపలితలుపు వేసి ఎవరచ్చట అవతలనే యుండు డని గద్దించినది. నేనింతలో లోనికిగి ప్రేయసి నీవే నేను నేనేనీవు. ఈపెయి నీవును సమానులు. ఈమాడప్రాణులును జీవించియున్నంతకాల మినుమంతయు భేదముండరా దంటిని. తమకెన్నడైన నెవరాడితి నా? మీపాదములను. మీయాన శిరాసావహించెదనని లోనికిగెను. అందఱుమును లోనికిగితిమి.

కొలయు నాకింకను మనశ్శాంతి గలుగలేదు. ఇదివఱకాయూరిలో గలిగిన యాలోచనలే మఱుమఱుల రాజొచ్చెను. ఆలోచించుచు పడకటింట మంచముపై గూరుచుంటిని. ఇక నానందసముద్రమా? దుఃఖసముద్రమా? ఎవరు జవాబియ్యగలరు. అప్పుడే యొకరాయి పెటాను నాతలకు దగిలినది.

కన్నుల చెరిచితిని. ఒక నులకమంచముపై బయండియుంటిని. ఆగృహము లేదు. ఆయువతులు లేరు. పైనుంచి జీర్ణమైన యొకపెంకు పడినది గాబోలు. అబ్బా మోమున బొప్పిగట్టినది. ఇంటికప్పు సందులలోనుండి నక్షత్రములు గాన్పించుచున్నవి.

ఒది కలయా? కల యేమి? ఇట్టి వేన్ని నిశ్చయముగా నిపుడు జరగుచున్నది. నాకుమాత్ర మిప్పుడు కలయే యె యుండదును. కాని ఇది ప్రపంచమున నిక్కువమే.

దూదేశమునకు సంబంధించిన సింహాళప్రాంతమునందలి పట్టణముల నిర్మాణము, నైవ్యముల ఏర్పాటులు, గాజకార్యనిర్వాహక పద్ధతి, వాఙ్మయాభివృద్ధి, వైద్యవిద్య, మతసాంఘికపద్ధతి రామాయణము పారాయణముచేయువారికందరికి కరతలామలకమే. మహాభారతమునందును దక్షిణాపథమునందలి రాజన్యులచారిత్రములు పొందుపరుపబడియున్నవి. పాండవులు అజ్ఞాత, ఆర్యులవాసములుచేయుచు దక్షిణాప్రాంతమునందలి పెక్కువిషయములను గ్రహించుచు ప్రశంసించుచు వచ్చిరి. క్రీ. పూ. 3 శతాబ్దమున రణశూరుడగు అశోకచక్రవర్తి తనరాజ్యమును దక్షిణ హిందూదేశమున విస్తరింపజేయ యత్నించెను గాని అయ్యది సుసాధ్యము గాకయుండెను. అతడు రణభూములందలి రుధిర ప్రవాహములంజూడలోక పశ్చాత్యుపపానయుడై రాజ్యవృద్ధి నడచుకొని వాధమతావలంబియై ప్రియదర్శిని యాయెను. చూచితిరా ప్రాచీనదక్షిణాత్ముల బలపరాక్రమములు!

బుద్ధదేవుడు దక్షిణాపథమునందు మతప్రచారమునకై పర్యటనమొనర్చుచు ప్రజలెట్టిసత్యప్రియులో, దైవభక్తిప్రేమితులో గనుగొనగలిగెను. ఆచార్యత్రయముని విశ్వవిఖ్యాతిజెందిన అద్వైతమత ప్రచారకుడగు ఆదిశంకరులును, విశిష్టాద్వైతమత స్థాపనాచార్యుడగు శ్రీరామానుజుడును, సర్వజ్ఞ సమాధానమాయని కొనియాడబడుచున్న విద్యారణ్యులు (మధ్వాచార్యులు) ను దక్షిణహిందూదేశమున నే ఉద్భవించిరి. ప్రాచీనకాలముననే దక్షిణహిందూదేశ మెల్లడలను మిగుల విస్తీర్ణమైనట్టియు జలసమృద్ధిగలిగినట్టియు తటాకములు అసంఖ్యాకముగ నుండెడివి. దేవాలయములు, మతములు, పీఠములు, సత్రములును చతుష్పత్తిశీలను పోషించుచు వచ్చెడివి. వైద్యకాస్త్రప్రాశస్త్యము ఆకాలపు గ్రీకుయాత్రికులచే మిగుల ప్రశంసించబడుచు వచ్చెను. ధర్మవైద్యాలయములు, విద్యాలయములు సర్వసాధారణముగ నుండెడివి.

టెలర్ దొరగా రొకానొకన్ “క్రీస్తుశతాబ్దమునకు చాలకాలము క్రిందటనే దక్షిణహిందూదేశమున సారస్వత, ఖగోళ, గణిత, తర్క మిమాంసకాస్త్రములు పరిపూర్ణతగాంచె” ననియు ప్రజలు మిగుల నాగరకతజెంది విశ్వర్యము, సంతృప్తి గలిగియుండెడివారనియు అభిప్రాయ మిచ్చియుండిరి. దక్షిణమున ఘనతమమైనట్టి రాజ్యము లనేకములు మిగుల స్వాధ్యమముగ పాలింపబడుచు వచ్చెను.

దూరదేశములనుండి యీరాజ్యములకంపబడుచు వచ్చిన రాయబారులు మనవాణిజ్య పరిశమదుల నెంతయో ప్రశంసించుచు వచ్చిరి. అమాల్కమైనట్టి నగలు, నవ్యాంబరశ్రేణులు పల్లెలందును పట్టణములందును అపరిమితముగ నుండియుండెడివి. ప్రపంచమునందొక బేబిలాన్ దేశమునందు తప్ప మరేదేశముందును గానరానట్టి గొప్ప నీటిపాటువల సౌకర్యములు, వ్యవసాయపులేర్పాటులు అతివిస్తారముగ నుండెడివి. ప్రాచీననాగరత తెలుపు కీయంశ మొకటియే చాలును. వ్యవసాయము చేయు పద్ధతి మిగుల బాగుగ నుండెడిది. జనసంఖ్య క్రమాభివృద్ధి జెందుచు వచ్చెను. విగుప్త, ఆరబ్బిదేశములతో సముద్రవ్యాపారము జరుగుచుండెడిది. క్రీస్తుపూర్వమునను తర్వాత 7 శతాబ్దములవరకును జైనమతప్రచారము జరిగియుండుటయే గాక వర్ణింప శక్యముగానట్టి వైభవముతో గూడుకొనినట్టియు, శిల్పకళానైపుణ్యము ప్రవర్ధింపజేయు దేవాలయములు (మందిరములు) విశేషముగ నుండెడివి. గ్రామపాలనాసంఘసభ్యులు వంశాగత మైనట్టిహక్కులు గలిగియుండెడివారు. రాజ్యాధిపతులచేతను, ప్రత్యేకవ్యక్తులచేతను దేశమంతటను స్వాధ్యమమైనట్టి కళాశాలలు, విద్యాలయము లేర్పరుపబడి యుండెను. ప్రాచీన ఆర్యావర్త మెంతటి మహోన్నతస్థితియందుండెనో దక్షిణాపథమును అంతటి మహోన్నతదశయందుండెను.

పాశ్చాత్యులలో నొకరు “ఉత్తర దక్షిణహిందూదేశములు ప్రావ్యదేశములకు ఊపిరితిత్తులవంటి వనియు, భావలలో నత్మత్వమైనట్టియు అతిమనోజ్ఞ మైనట్టియుసంపుటభావకు మాత్మభూమియనియు, సంగీతసాహిత్యములు వెల్లివిరియుచుండు ననియు, ప్రాచీన హైందవపరిపాలనాపద్ధతి నిర్దుష్టమైనదనియు గ్రీకుయాత్రికులచే కొనియాడబడియుండుటయం దతిశయోక్తి లేదనియు, కృషి, వాణిజ్యములకు వలయు రక్షణోపాయములు, దేశరక్షణమునకు తగిన సాధన సంపత్తి, బాలసారులకును, వ్యాధిగ్రస్తలకును తగిన సౌకర్యములు, దేశీయ, విదేశీయ వాణిజ్యములు పెంపొందుటకు పురాతనమునుండియు తగిన ఏర్పాటులు బాగుగ నుండెడివనియు, సాగనైనట్టియు, సున్నితమైనట్టియు వార దూది, పట్టుపరిశ్రమలకును, ప్రశస్తమైన రంగులు, సుగంధ ద్రవ్యములు, పింగాణివస్తువులు, అమాల్యరత్నములకు జెట్టిన పేరనియు ప్రాచీన హైందవుల దేవదర్శిమ

నవీనపాశ్చాత్యులకు దిగ్భిమ గలిగిండుటయేగాక ప్రాత్యనాకరముగ నుండజాలెననియు అభిప్రాయ మొసంగెను. ఇక ప్రాచీన హైందవవిజ్ఞాన, వాఙ్మయములు పురాతన నవీననాగరకుల యత్యాదరమును బడయగలిగెననుట కనేకనిదర్శనములు గలవు. దశాంశపద్ధతి (డెసిమల్ సిస్టమ్) ప్రాచీన హైందవముననే కనుగొనబడెను. ప్రఖ్యాత హైందవగణిత, ఖగోళకాస్త్రజ్ఞుడైనట్టి ఆర్యభట్టవలయుయొక్క వ్యాసము(డయామిటర్)నకును ముట్టుకొలత (సర్క్యుంఫరెన్సు) కును గల సంబంధమును ఫిరఫరచి అనుభవమునకు తెచ్చియుండెను. ప్రాచీన హైందవుడు లేఖక వాక్యాంతర్యముల బోగొట్టికొన సహింపజాలడు. ఎట్టివివతులైనను మతాచారములను విడనాడజాలకుండెను. దేశపరిపాలనావిషయమున ఆకాలపురాజులు పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కలిగియుండినను ఎల్లకార్యములందును మంత్రి పురోహిత, దండనాధికారుల సలహాకు చెవియొడ్గెడివారు. ఆపద్ధతి మొన్న మొన్నటివరకు నుండెడిది. ఆపత్రింపుడైనట్టి తోగ్లకుచక్రవర్తి సయితము సమ ప్రారాజకార్యములను జక్కబెట్టుకొనుటకు సభికుల రావించి చారిత్రాభివృద్ధిలను తెలిసికొనెడివాడట. బెంగాల్ ఆర్మీసెన్స ప్రవేశపెట్టిన నవీననాగరకప్రభుత్వపద్ధతికిని అతి ప్రాచీన హైందవ పరిపాలనాపద్ధతికిని ఎంతయో వ్యత్యాసము గలదు. నిర్విక్రమ పరాక్రమ తేజోవంతులగు అశోకుడు, సత్యాశ్రయడు (ద్వితీయపులిశేకుడు), ద్వితీయ దేవరాయలు, శ్రీకృష్ణదేవరాయలు మొదలుగాగల చక్రవర్తులు సయితము పాలితులలో నెనరైనను, ఏగడియయ్యలైనను, ఏవిషయమునైనను చెప్పకొనదలచిన సంసిద్ధులుగ నుండెడివారని నిదర్శనములు గలవు. రాజకార్యముల నన్నిటిని స్వయముగ జూచుచుండెడి వారు.

ప్రాచీన హైందవరాజుల న్యాయచారణపద్ధతి యిట్టి వనివారగు మర్ష, ఆఫ్ఫర్ పాదుమాలకాలము నాటిపద్ధతుల కెంతమాత్రము తీసిపోవజాలవు. ఆకాలమునకు దేశమందంతటను రాజమార్గము (రోడ్డు) లేర్పరుపబడి నాటిసాధువునను దూరమును తెలుపునట్టి యీకాలపు మెయిల్ రోడ్లను బోలిన రాళ్లు పాతిపెట్టబడెడివి. ప్రయాణికులకు ఆశ్రితావశ్యకముగ విశ్రాంతి గృహములు, నూతులు ఏర్పరుపబడెడివి. దారిదోషిడిగాండ్రవలనను, దొంగలవలనను ఎట్టి సంకటములు కలుగకుండునటుల కట్టుదిట్టము లేర్పరుపబడియుండెడివి. వస్త్ర విక్రయపద్ధతులు పరిశీలంపబడెడివి. ఆకాలపురాజులు, రాజబంధువులు శిల్పిశకు మిగుల బ్రోత్సహించెడివారు. మెసూరు రాష్ట్రమున శ్రవణ తెలగోల యనుచోట నొకపర్వతగ్రముపై 70 అడుగుల ఎత్తుగల బుద్ధదేవుని రాతివిగ్రహ మొకటి చెక్కబడియుండుట నేటికిని చూడనగును. అయ్యది 10 శతాబ్దమున చెక్కబడెను. విజయనగరము (విద్యానగరము) నకు సమాపమునం గల మహానమదిబ్బయొద్ద 45 అడుగుల పొడవుగల యొకపెద్దరాతితొట్టి పడియుండుట నేటికిని చూడగలము. రాయల ప్రభుత్వకాలమున ఆతొట్టి గోక్షీరముతో నింపబడి ఏనుగున్నలకును, గుర్రపుల్లిలకును త్రాగుట కుపయోగించెడినట! ఒకప్పుడు కనోటిరాజగు పూర్వవర్ధనుడు శత్రుశ్రయునిపై 60,000 యుద్ధపుటేనుగులతో దండెత్తి వచ్చెనట. ఇట్టివలసయితము దక్కను మహమ్మదీయులు తల్లికోట యుద్ధమున 20,000 యుద్ధపుటేనుగులతో దండెత్తి వచ్చెనని చరిత్ర లుబ్ధింపించుచున్నది. పాతకమహాశయ్యలారా! ఆగోగములు, ఆగజసమాహము లేమయ్యెనో యిందుక యూహించువుడు. దేశము నానాటికి కృష్ణపక్షశితభాసపగిది కృశింపుచున్నదనుట విస్మంకయము:

ప్రాచీన హైందవ పరిపాలనాకాలమునాటి హిందూదేశ నాగరకతస్థితికిని నవీన పాశ్చాత్యనాగరకప్రభుత్వకాలమునాటి హిందూదేశస్థితికిని హస్తమికాంతరము వ్యత్యాసము గలదనుట నిక్కువము.

ప్రేమమయరాధ [కాశీనాథుని పున్నయ్యగారు]

పుష్పమునకును సౌరభంబునకు మంచి స్వరమునకు అందుచే గల్గు సౌఖ్యమునకు ఆత్మకును అందుగల అంతరాత్మకును మధువునకును అందుగలుగుమాధుర్యమునకు వస్త్రమునకును దూదికి వారిజంబునకును నీటికి; సకలజనంబుచేత పూజితుండగు రవికి తత్తేజమునకు; నెట్టిసంబంధ ముండెనో యట్టిదైన నహజసంబంధమే యుండె నహహారాగ యుల్లమునకును గోపికావల్లభునకు.

నన్నయభట్టారకునికుల బ్రాహ్మణ్య

[కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారు]

(గత సారస్వతానుబంధము తరువాయి)

ప్రయోగములు

వివిధ కాలముల వివిధ దేశములందు వివిధ ఘనపండితులచే బరిత్రమపూర్వకముగా గూర్చబడిన ఘనకోశములనేకము లేకగ్రీవముగా నిచ్చుచున్న యర్థమును స్వాభిప్రాయమునకు ననుకూలించి కారణమున ద్రోసివేయ సమకట్టు ననగా గరకులు సుప్రసిద్ధమై ఘటికార్థమునకు బ్రయోగములు కావలెననుమిమన గల్పించుచున్నాము. బహుకోశము లైకకర్తముగ నిచ్చుచున్న సంస్కృత పద విషయమున బ్రయోగములకై పెనగులాడ నవసరము కాన్పించదు. మనసిగుంటుకారులు దేశ్యపదముల యర్థమును నిర్ణయించుటకై ప్రయోగముల నాధారముగా దీసికొనుచున్నారు కాని తత్వము పదములవిషయమున నట్లు చేయుటలేదు. ఏమన, ననాదిసిద్ధముగా నఖండపండితమండలిపరిశోధనజనితమగుటకొరచితమై సంస్కృతభాష యొప్పుచున్నది. సారస్వతమునందలి ప్రయోగములకు మహావ్యాఖ్యాతలచే నిఘంటువులే పరమప్రమాణముగా దీసికొనబడుచున్నవి. అట్టిసిద్ధిలో 'కులవిప్ర' శబ్దమునకు నిఘంటురాజము లేకగ్రీవముగా నిచ్చునర్థమును గ్రహించుటకు బ్రయోగములు కావలెనని కోరుట యెట్టికోరికయో చదువరులే గ్రహించుకొనవచ్చును. నిఘంటువులకై నకారణముగా ద్రుటిలో ద్రోసివేసిన నవనాగరకులు ప్రయోగములను మాత్రము పాటించురా? వానికి తమ యిచ్చవచ్చిన యర్థములను కల్పింప సాహసించరా? వేయో! అట్టిపని కావింపబడుచు నేయున్నది. పై నైఘంటికార్థము నిచ్చు ప్రయోగములు కలవు. వానికి మన నవనాగరకులు విపరీతార్థముల స్వేచ్ఛానుసారముగ గల్పింప నుద్యమించుచున్నారు. కనుక, నన్నిచోడుని కుమారసంభవములో

"పతిహితగులవిప్రప్రేమజతురు సదాకర్థుః గార్యసంవేదిబరేం గితవిదు ధైర్యాన్వితు నిర్లతమతియుతు రాయబారిగా బంపనగున్."

ఈపద్యమునందలి 'కులవిప్ర' శబ్దమునకు నిఘంటు విచ్చునర్థమును జెప్పకొనిన సేవనియు లేకుండుటయెగాక సర్వవిధముల సమంజసమైయుండును. వివరము సమకట్టు బురోహితుడను సుప్రసిద్ధమై ఘటికార్థములు జెప్పక మంత్రి యను స్వకల్పితార్థమును బలాత్కారముగా గల్పించుటకై మన వీరరాజు పంతులవారు విశ్వప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. పై ప్రయోగమునకు 'మంత్రి' యను నర్థము నీయ వీరు సాహసించిరి. తా మట్టియర్థమును జేయుటకు గల కారణముల గొన్నిటిని వీరిచ్చియున్నారు. వాని బలాబలముల వివరించి చూచుకొందము.

1 పై పద్యమునందు రాయబారిగా బంప బడినట్లు తెలుపబడిన సుమతి 'దేవమంత్రి'యనుమండెట్లు. మంత్రియనుమడు కావున నీతడు నియోగియే యైయుండవలెనని మన పంతులవారు చేర్చిరి. కుమారసంభవ మిఘట్టుములో సుమతిని దేవమంత్రియనుమడని తెలుపుటలేదు. 'బృహస్పతి పౌత్రు' డని మాత్రము తెలుపుచున్నది. మంత్రిపదమును మన పంతులవారు తెచ్చిపెట్టిరి. ఇది సాహసకార్యము గాదా? బృహస్పతి దేవమంత్రి మాత్రమే యున్నాడు కావున నట్లు చెప్పితి మందురాయట్లుంట కనకాశ మితయునులేదు. మన పంతులవారే "బృహస్పతి దేవేంద్రునకు బురోహితుడు గాఁడా యన్న కావచ్చును" అని తమవ్యాసమున వ్రాసియున్నారు. ఇట్టివారు మూలమున లేని మంత్రిపదమును బృహస్పతియం దెట్లాగోపించిరో తెలియాలేదు. సుమతి దేవపురోహితుడగు బృహస్పతియనుమడని యనుకొనరాదా? అట్లునుకొనుట కేమి యాతంక మున్నది. బృహస్పతియందు సురపురోహితత్వమే ప్రథమగణ్యము. లోకములో నదియే ప్రధానముగా దీసికొనఁబడుచున్నది. "బృహస్పతి కేవానాం పురోహిత ఆసీ చ్చందార్యా సురాజాం" అని యు "బృహస్పతి రకామయత క్రేష్ణేదేవాదధీర నచ్చేయం పురోహ మితి..." అనియు వేదము ఘోషించుచున్నది. "బృహస్పతి స్సురాచార్య" అని అమరాది నిఘంటువులు వాకొనుచున్నవి. భారతాదిపురాణములు నీతడు సురపురోహితత్వమునకై ప్రయత్నమునల్పి సనమొనరించి దాని సంపాదించెనని తెలుపుచున్నవి. పురోహితుడు సర్వతంత్రస్వతంత్రుడై రాజునకు రాజకీయవిషయములలోగూడ మంచి యాలోచనము నెప్పువారుగ సంపాదించెడు. కాబట్టియే పురోహితులకుడ

మంత్రిగర్వముల నడపుచు వచ్చినట్లు రామాయము తెలుపుచున్నది. మాధవవిద్యారణ్య స్వామిలవారును "శ్లో ఇంద్ర స్యాంగిరసో, నలస్యకుమతి త్రైబ్యస్యమేధాతిథి, ధౌమ్యా ధర్మశతస్య, వైవస్వత తేస్వజా, నిమేః గాతమి, ప్రత్యగ్దష్టి రరంభతీసహచరో రామస్య పుణ్యాత్మనో, యస్య తస్య విభో రధూత్కులగు ర్మంత్రి తథామాధవః" అని వ్రాసినదానిబట్టి బృహస్పతిగర్వదులందు గల పదవులలో కులగురుత్వమే మొదటిదనియు దానినిబట్టియే మంత్రిత్వము గూడఁ జెల్పబడినదియు స్పష్టముగఁ జేలుచున్నది. (కులగురుత్వ మంత్రి కులగురుత్వ మంత్రిత్వములు గలవారియందు ప్రథమ గణ్యము కులగురుత్వము. మాధవ విద్యారణ్యస్వామిలవారు మొదట బుక్కఱుపాలుని కులగురువని యుం దరువాత మంత్రియాయెననియు వీరేశలింగముగారు కవులచరిత్రములో నిట్లు వ్రాసిరి:— "మాధవాచార్యులవారు తుంగభద్రాతీరమునం దున్న పంపానగరమునందు జన్మించిరి. వీరు బుక్కఱుపాలునకు కులగురువులు. భారద్వాజగోత్రులైన తెలుగు బాహ్యులు." * * *

"వీ రాకంభదశలో రాజ్యహీనులైయుండి తమ ధైర్య సాహసములవలనను తమ కులగురువైన మాధవాచార్యుని బుద్ధిబలమువలనను రాజ్యము సంపాదించి, స్వతంత్రులై మాధవాచార్యుని మంత్రిగాఁ జేసికొని యాతనియలోచన ననుసరించి వర్తించుచుండినట్లు మాత్రము నిశ్చయముగా తెలియవచ్చుచున్నది."

విషయ మిట్లుండగా మూలము బృహస్పతిపౌత్రుఁ డని మాత్రము తెలుపుచుండగా మంత్రిత్వమును తాము బలాత్కారముగాఁ జెచ్చిపెట్టి సుమతి మంత్రియగు బృహస్పతియనుమడు కావున సుమతియు మంత్రియే యని లోకమునకు దోషఁజేయఁబ్రయత్నించుట యుచితము కాదు. తమ యీవాదమునందు బలము లేదను సంగతి మన వీరరాజుపంతులవారును నెఱుంగుదురు. కావున నే యిష్టమనఁ దమవాదము నిలువఁజాలదని యెంచి దానికి నందగా నుండుటకై మతియొకయంశమును జెచ్చిపెట్టిరి. అదియన్నింటిని మించిన దారుణకార్యము. తారకాసురునికడకుఁజనిన సుమతియను దేవదూతమంత్రి యని గ్రంథమే తెలుపుచున్నట్లుగా నీ క్రిందినీతిని పంతులవారు వ్రాసిరి.

2. "అట్లు రాయబారిగాఁ జనిన బృహస్పతిపౌత్రుఁడు దాను మంత్రినని చెప్పి యాక్రిందివాక్యమునఁ దైయర్థమును నిరపటముచున్నాఁడు:—

"క. ఏ నమరమాణో హరినే నానులు సురపతియు దనుజనాయకుతో సంధానమునకు బుత్తెంచిన దానికిఁ జనుదెంచితిం బ్రధానుడ నందున్" కుమారసం. దశ. 96.

ప్రధానుడు ప్రధాని—ఈ శబ్దములు మంత్రియను నర్థమునచే రూఢములైయున్నవి. కావుననన్నియ, నన్నెచోడుండు మొదలగు పూర్వకవులు 'కులబ్రాహ్మణ' శబ్దమును మంత్రిపదముగానే వాడియున్నారనుట తెల్లము."

ఇం దెన్నియో సాహసోక్తులను, దారుణకృత్యములను నిమిషియున్నవి.

(అ) ప్రధానశబ్దమునకు ననేకార్థములు గలవు. (ప్రధానుడు = (1) కార్యసహాయుడు (2) మధ్యమాధికారి (3) ముఖ్యుడు— శబ్ద రత్నాకరము)

ఇట్లుండగా బ్రధానశబ్దము మంత్రి యను నర్థమునందే రూఢమని వీ రెట్లు వ్రాసిరో తెలియవచ్చుటలేదు. కులవిప్ర శబ్దమునకు బురోహితుడను నర్థమును మాత్రమే నిఘంటువులిచ్చుచుండ నాయర్థమునందే రూఢము కాదనిరి. ప్రధానశబ్దమునకు నిఘంటువులెల్ల బహుర్థముల నిచ్చుచుండగా నందులో ప్రధాననిఘంటువు లనేకము లితరార్థముల నిచ్చి మంత్రి యను నర్థము నీయకుండగా నయ్యది మంత్రియను నర్థమందు రూఢమనిరి. దీనింబట్టి వీరి రూఢశబ్దమునకు నద్భుతార్థమున్నట్లు తోచుచున్నది. వీరి కేయర్థమునందే దిష్టముండునో అయ్యది రూఢమని యెంచుకొనవలెను కాబోలు. వాదమిట్లుండఁదగునా? నన్నిచోడునికుమారసంభవమునందే ప్రధానశబ్దము కొన్ని తావుల వాడబడియున్నది. కాని మంత్రి యనునర్థమునందు వాడబడి యుండలేదు. వివాదస్థమందలి 'ప్రధాన' శబ్దముగూడ ముఖ్యుడను నర్థమిచ్చునది గాని మంత్రియను నర్థ మిచ్చునదిగాదు. భారతమున బురోహిత లక్షణమును జెల్పుటలో ప్రధాన శబ్ద మిట్లు వాడబడి యున్నది.

"కృత్యబుద్ధిః కర్తారః కర్తృభు బ్రహ్మవాదినః సభవాన్ కృతబుద్ధిసాం ప్రధాన ఇతి మే మతిః" ఉద్యో. 6 అధ్యాయము

ఇక్కడ నున్న ప్రధానశబ్దమునకు మంత్రియను నర్థము చెప్పకొనవచ్చునా? పురోహితపరముగనే కదా యన్వయించుకొనఁబడి యుండును ఏ నమరూత ననుపద్యమున మంత్రి పురోహిత, దండనాయకాదులు మొదలుఁ జెల్పబడి యుండి ప్రధానునందున్, అని చివర నుండినచో నా 'ప్రధాన' శబ్దమునకు మంత్రియను నర్థమును చెప్పకొనవచ్చునుగాని విష్ణువు, కుమారస్వామి దేవేంద్రుడను బంపగ వచ్చితిని. అందుఁ బ్రధానుడననిన నా 'ప్రధాన' శబ్దమునకు మంత్రియను నర్థము చెప్పఁబోవుట హాస్యాస్పదము. మఱి యేయర్థమును చెప్పవలయునందురా, యేది చెప్పబడును నవకాశము కలుగటలేదు. అట్లయిన మనవీరరాజుపంతులవారి కవిరాజశిఖాముణి యర్థశాస్త్ర మగు పద్యమును వ్రాసెనా యందుచేని అతడెట్లువ్రాయలేదు అతడు వ్రాసిన పద్యమును పట్టుకొని స్వాభిప్రాయపడి యిచ్చ వచ్చినట్లు దిద్దివేసి మన వీరరాజు పంతులవారు దాని నర్థశాస్త్ర మగు పద్యమును గావించిరి. శ్రీ మా న వ ల్లి రాను కృష్ణ కవి గారిచే నచ్చొందించి ప్రకటింప బడిన కుమార సంభవ ప్రతి యందును, తంజావూరి పుస్తక భాండాగారమునుండి వ్రాయించి తెప్పించి పీఠికాపుర నిఘంటు కార్యాలయము నందుంచఁబడి యున్న ప్రతియందును గూడ 'ప్రధానుడ నెందున్' అని యున్నది. అన్నిటను ముఖ్యుడ నను నర్థము నిచ్చుచున్నది. పద్య మంతయు సమన్వయించుచున్నది. ఇట్లుండగా, మనవీరరాజు పంతులవారు తమకుఁ గావలసిన యర్థము 'ప్రధానుడ నెందున్' అని యుండిన గలుగగదా, అదా యని భావించి తమ కనుకూలించుననుభ్రమచేఁ బద్యమును ప్రధానుడనందున్ అని యొక్కపెట్టు దిద్దివేసి యిష్టార్థిని సందఱించిరి. ఇది దారుణకృత్యము. ఇట్లు చేయుట మన వీరరాజుపంతులవారి వంటి ధర్మగురుల కుచితము కాదు.

ఈవిధముగా కుమారసంభవమునందు 'కులవిప్ర' శబ్దమునకు నిఘంటువు లిచ్చు పత్యాగ్రము నీయక బలాత్కారముగా మంత్రి యను నర్థమును గల్పింపఁ బంతులవారు పాటు నడుచున్నారు. తమ యీ కష్టము గట్టెక్కదను భీతి మనపంతులవారికి లేక పోలేదు. అందులకై పైపద్యమునందలి కుల విప్రశబ్దమునకు మంత్రి యను నర్థమే చెప్పకొనవలసి వచ్చుటకుఁ గారణాంతరమును జూపబోయి మరల నిట్లు లిఖించిరి. దౌత్యాది రాజకీయతంత్రవేత్తత్రైత మంత్రిదిగాని పురోహితునిది కాదని సిద్ధాంతీకరించి తద్వారముగా సుమతి మంత్రియని స్థాపించుటకై మంత్రిపురోహితార్థముల తారతమ్యమును జూపుటకై మన పంతులవారు దుద్యమించిరి. ఈసందర్భమున మంత్రియను ఘనతన గూర్చి వీరు చాలవఱకు సత్యమునే వ్రాసిరి గాని పురోహితుల ఘనతన గూర్చి ముచ్చటించుటలోఁ దేలిపోయిరి. వీరు తెప్పివరీతిగా మంత్రిప్రజ్ఞాన్వితుడై సర్వతాకికార్యస్వతంత్రుడై యుండవలసినమాట సత్యమే కాని పురోహితుడను సర్వదా యట్టివాఁడేయగును. పరికించి చూడ నంతకంటె ఘనమైన యంతకంటె విస్తృతవ్యాపారనిమగ్నుడై యుండును. అది వీరు తెలిసికొనఁజాలక మంత్రిపురోహితుల వ్యాపారములం గూర్చి తప్పువ్రాతలు వ్రాసిరి. కాసనకర్తృత్వవ్యధికారములు, లోకజ్ఞానాభివృద్ధికర మగు పురాణవఠనము, మిత్రభేదాదిరాజకీయ తంత్రములయందు నిరంకుశప్రచారులై యుండుట, శత్రువులతోడి వ్యవహారములు, రాయబారములు కావించుట, బృహస్పతివలె సుతిమంతులై యుండుట, పెళ్లెల్లో బుద్ధితో సంబంధించిన రాజకీయవ్యాపారముల నెల్ల నడపుట, యశస్సు గలిగి యుండుట మున్నగు లక్షణములన్నియు మంత్రిలవే కాని పురోహితులని కావనియు వారు శాంతిక, పాక్షికాదులను కుభాశుభ కర్మములను నొనరించుచు ధృతాస్త్రములను జదివికొనుచు నుండవలసినవారనియు గావున దౌత్యము నడపుట మంత్రికులలపని కాని పురోహితకులలపని కాదనియు లిఖించిరి.

పురోహిత ధర్మములంగూర్చియు మంత్రి ధర్మములంగూర్చియు వీరి కెట్టియూహలు గలవో వీరివ్రాతలే తెలుపుచున్నవి. బుద్ధివిభవము, రాజకార్యధురంధరత మున్నగు ఘనగుణములు మంత్రిల సామ్యునియు, వివేకముతో సంబంధము లేని శాంతిక, పాక్షికాది కర్మముల జేయుచుచు నింటఁ గూరుచుండుట పురోహితధర్మ మనియు, తెలివి లేలలతోఁ గూడిన దౌత్యాదికృత్యములన్నియు మంత్రిల ధర్మములే యనియు వీరు గట్టిగ నమ్ముచున్నారు. ఆహేతువుచేఁ దారకాసురుని కడకు దూతగాఁ బోయిన సుమతి 'మంత్రికులమవాడే యనుట స్పష్టము' అని వ్రాసిరి. పాపము వీరరాజు పంతులవారు పురోహిత ధర్మము లేవియో యెఱుంగకుండుటచే నిట్టి నిస్సారవాదము నకు దిరిగిరి. వీరివలెనే మ-రా-రా-శ్రీ చిలుకూరి వీరభద్రరావు గారు మున్నగువారును నిట్టి పిచ్చితలంపులనే ప్రకటించిరి. ఈసందర్భమున శ్రీవీరభద్రరావుగారి తలంపులు. శ్రీ వీరరాజు పంతులవారి తలంపులకు మాతృదేవతలు. ఇట్టి వ్యకచితలు గలవారు పలువురు కలరు. గావునను వారివిచారితభావములు సత్యవాదమున కాలంకమును దెచ్చుచున్నవి గావునను పురోహిత ధర్మములం గూర్చి యివట ముందుగా ముచ్చటించుచున్నాము. (సకేవము)

అధ్యాత్మ విజ్ఞానము

పరిశోధనల ఆవశ్యకత

గౌ. న్యాయ. వేపా రామేశ్వరముగారి యుపన్యాసము

“పరస్పర ద్వేషమే ప్రపంచము దెచ్చుట జూచినను ప్రత్యక్షమగుచున్నది. ఒక జాతితో మరియొక జాతి, ఒక మతముతో మరియొక మతము, ఒక కులముతో మరియొక కులము, ఒకతరగతిలో మరియొకతరగతి, ఒక వృత్తితో మరియొక వృత్తి స్వార్థముకొరకును, స్వార్థముకొరకును నిరంతర మిమహాసంగ్రామములేమి? జాతిద్వేష ప్రచారములేమి? ప్రతిమానన మాత్రమేయందును వ్యాపించియున్న జీవునియొక్క తత్వమును, జీవుడు శాశ్వతుడనియు దృఢవిశ్వాసము ప్రజలకు లేకపోవుటయే ఇందుకు కారణము. గౌరవనీయులకు వేపా రామేశ్వరముగారు నిన్న నాయంత్రము పచ్చయ్య కళాశాలయందు మరణాంతర జీవితమునుగూర్చి యుపన్యాసించుచు హైదరాబాద్ నుండివరి.

“రసాయనికాది పదార్థవిజ్ఞాన శాస్త్రజ్ఞులు దెలిసికొన జాలని సంఘటనల నెన్నిటిని ప్రకృతియందు మనము జూచుచున్నాము. గొప్పగొప్ప భూగర్భ శాస్త్రవేత్తలు ఏ ప్రదేశమున నూయి త్రవ్వినయెడల నీరుపడునో దెలియజాలక విధల ప్రయత్నించు సందర్భములందు ఎట్టి శాస్త్రీయ విజ్ఞానమును ఎరుగని సామాన్యులు కొందరు, ఒకానొక చెట్టుకొమ్మను చేతిలో పుట్టుకొని అట్టి ప్రదేశమునందు నడచుటయు, వానకొమ్మలమనకు వచ్చినతోడనే ఆకొమ్మ గిట్టిన తిరుగుటయు అచ్చట త్రవ్వినయెడల తప్పక నీరుపడుటయు మనదేశమందు జూచుచున్నాము. ఆశ్చర్యకరమగు నీ ప్రకృతి వైచిత్ర్య సిద్ధాంతమునకు కారణమెద్దియో ఎవ్వరును దెలుపజాలకున్నారు. కాని ఆవిషయముయొక్క యాధారము నెవ్వరును గాఢనజాలరు. మరికొందరుకు దివ్యదృష్టి, మరికొందరుకు దూరద్రష్టాము, మరికొందరుకు ఇతరుల మనస్సులందు జరుగుచున్న భావపరంపరల దెలిసికొన శక్తిమొదలగు నదృశ్య వైచిత్ర్యములగూడ మనము గాంచుచున్నాము. దివ్యదృష్టిగలవారు, యీ ప్రపంచమునందే గాక అన్య ప్రపంచములందు జరుగు విషయములగూడ గాంచి చెప్పగలుగుచున్నారు. దూర ద్రష్టా శక్తి సంపన్నులు అన్య దేశములందును అన్య ప్రపంచములందును ఎవరేమి అనుకొనుచున్నదియు ఏమేమి జరుగుచున్నదియు విన గలుగుచున్నారు. ఇట్టివారు పూర్వకాలమున భారతదేశమున విరివిగ నుండెడివారని మన చరిత్రలవలనను, పురాణాదిగ్రంథములవలనను దెలిసికొనుచున్నాము. కాని, అట్టివారి సంఖ్య మనదేశమున నిష్పాదు చాల తక్కిపోయి, యున్నారా లేదాయను సందియమునకు తావు సగుచున్నది. కాని పాశ్చాత్య దేశములవారి పుష్పిష్ట డి ప్రకృతి వైచిత్ర్యముల గురించి దీర్ఘమగ నాలోచించి పరిశోధనల జరుపుచున్నారు. పాశ్చాత్య దేశమునందు ఇట్టి శక్తి గలవారును, వానియందు విశ్వాసముగలవారును ఇప్పటివఱకు డాక్టరుగ బయలుదేరుచున్నారు.

ఒకానొక వృత్తి ఇంటింటికి దెలియవుడు గలగలమను చప్పుడులు వినిపించును, ఒక విధమున సంగీతము వినిపించును. అచ్చటనుండు బిల్లి, అమాంతముగా తనంతటకే, వైకిలేచి ఇంటి కప్పున వ్రేలుడుచుండును. అరడెను మండి పట్టి క్రింది కదిమి వను అబ్బి క్రిందనుండును. ఇది గురుత్వాగ కర్షణ సిద్ధాంతమునకు పూర్తిగా వ్యతిరేకము. మీరేమైన ప్రశ్నల నడిగినయెడల నాబిల్లి ప్రత్యుత్తరముల నొసగును. ముక్కాటిపిట్ట శేయు పనులు మీకు దెలిసియుండును. ఒక ముక్కాటిపిట్టను దెచ్చి, మీపళ్లెముతాకి తాకనట్లు నాపిట్టమీద నుంచి వృత్తులైన నారి నెవ్వరినైన ఆపిట్టలోని కాహ్వనించి ప్రశ్నించిన యెడల మీకు సరియగు జవాబులు చెప్పుచుండును. ఉజాబోద్ధతో గూడ నీవిధమున ఫలితములే పొందవచ్చును. విచిత్రములకు కారణమేమి, వానిని జూచి, తాత్కాలికముగ సంతోషమును ఆశ్చర్యమును వెలిబుచ్చి వదలివేయదగినవిగావు. వీనిని గురించి ప్రతివారును జాగ్రత్తగా నాలోచింపవలెను. ప్రశ్నలనుగూడ బుద్ధి డియ శక్తియే ఆపిట్టలో ప్రవేశించి మన మనుకొనిన ప్రత్యుత్తరముల నొసగునని కొందరు మొదట నభిప్రాయపడవచ్చును. కాని, అప్రశ్నలందువారు తలవని సమాధానములు గూడ ఒక్కొక్కప్పుడు వచ్చుచుండును. దీనిని బట్టి జూచినయెడల నీ విచిత్రమునందు మన మనముల కగోచరముగ అసాధారణ ప్రకృతి సత్యమేదయో యుండి తీరవలెనని ప్రతివారికిని గోచరింపకమానదు.

కొంతమందికి, దూరద్రష్టాను నెచ్చటనో యున్న తమ వారి రూపము లకస్మాత్తుగా గమనించుటయు మాటలాడి అన్యత్యము లగుచుండుటయు మనము వినుచున్నాము. దీనినిబట్టి మ

నుమ్యునికి భౌతిక శరీరమేగాక, నూత్నశరీరము మరియొకటి గలదనియు, అది భౌతిక పదార్థ సహాయము లేకయే ఇష్టముచచ్చి నపు డిష్టమునచ్చిన ప్రదేశమునకు వెళ్లిరాగలదనియు దెలియ నగును. అట్టి సందర్భమున నీ భౌతిక శరీరము మరణించినపుడు జీవుడు నూత్నశరీరముతో జీవించియుండునని నమ్ముట కాతే పరామెద్దియు నాకు గమనింపలేదు. అన్ని మతములును, జీవుడు శాశ్వతమనియు మరణము శరీరమునకే ననియు బోధించుచున్నవి. మరణించిన వారు గూడ గమనించుటయు మాటలాడుచుండుటయు నీసనాతన సత్యమును ఋజువుజేయుచున్నవి. ఈసనాతన సత్యమును ఋజువుజేయుటకే, ఆత్మవిజ్ఞాన శాస్త్రవేత్తలు ప్రయత్నించుచున్నారు. వీరి యుక్తికానేక పరిశోధనల నొనర్చుచున్నారు. వీరు తమ ప్రయత్నములందు విజయముంది, ఈ ప్రకృతి వైచిత్ర్యములకును జీవుల శాశ్వతత్వము ఋజువుజేసినపుడు ప్రస్తుత ప్రపంచములేయొక నొక్కమారు పూర్తిగామారిపోవును. మరణాంతరము గూడ ఆత్మ నిలచియుండునని మానవజాతికి దెలియకపోవుటయే ప్రపంచము ప్రస్తుత దుస్థితియందుండుటకు కారణము. ప్రపంచము దధిక సంఖ్యాకులు ఆస్థిక మతస్థులయి అందుచే వారికి ఆత్మ శాశ్వత మనువిషయ మిదనరకే దెలియ ననియు కొందరు చెప్పవచ్చును. అధిక సంఖ్యాకు లాస్థిక మతస్థులే యను విషయము నిజమైనను, ప్రపంచము దధిక సంఖ్యాకులు నాస్థికు లే నని నేను నొక క్క వ కా క్క ణం ప సాహించుచున్నాను. ప్రపంచము నందు వ్యాపించియున్న అన్యోన్య వివాదసంకులమును గాంచును. ఒక జాతికిని, మరియొక జాతికిని జరుగుచున్న మహాసంగ్రామము లను ధర్మముపేర వారొనర్చుచున్న ఘోరకృత్యములను జూడుదు. ఒక జాతి మరియొక జాతికి అగ్రహములు కొనగర్చి ప్రయత్నములు, మనిషితోమనిషి, కులముతో కులము, మతముతో మతము స్వార్థపరత్వముకొర కొనగర్చుచున్న సంకుల సమరము. ప్రపంచము దధిక సంఖ్యాకులు దేవునియందు నమ్మక మున్నవారైనయెడల జీవుడు శాశ్వతుడనియు, అందరియందు వ్యాపించియున్న జీవుడును ఒక్కడేననియు విశ్వసించువారైనయెడల ఇట్టి ఘోరకృత్యము నకు కారణముండజాలదు. ప్రస్తుతము ఎచ్చటి జూచినను ఒకరికి విరోధముగా మరియొకరు ప్రచారమొనర్చుటయే గాని మరియొకటి గమనించదు. విషయములు గమనించినయెడల ప్రపంచముందు అధిక సంఖ్యాకులు ప్రకటించుభగవద్విశ్వాసము పెదవుల చినరనుండి వచ్చునదేగాని నిజమైనది గానని తెలియనగును” ఇట్లుంటు కారణముగూడ గలదు. మతములన్నియు, భగవంతుడు గలదనియు, మరణాంతరము ఆత్మ జీవించియుండుననియు సిద్ధాంతరూపమున బోధించుచున్నదేగాని, సకారణముగ నీ సత్యమును ఋజువుజేసి బోధించుటలేదు. అందుచే ప్రజలందీ విశ్వాసము దృఢముగ నాటుకొనుట కవకాశము లేకున్నది. ఈ కొరతను దీర్చుటకు ప్రైకికలు సర్వసంఘము) ఆత్మజ్ఞాన సంఘమువారు పరిశోధనల నొనర్చుచు, అందున సంబంధించిన విజ్ఞానమును న్యాప్తింప జేయుచున్నారు

తరువాత మనస్సాసకులు ఆంగ్ల దేశమునందును, అమెరికాదేశములందును స్థాపింపబడిన ఆత్మజ్ఞాన సంఘముల చరిత్రను, భౌతికవిజ్ఞాన శాస్త్రజ్ఞులు మొదట నీవిషయమున వలంబించిన ప్రతికూల వైఖరిని, తరువాత వాగవలంబించిన సుముఖతను వివరించి ముగించిరి.

ఉపన్యాసకుని పుష్కలములాలంకృతుల నొనర్చి కృతజ్ఞతా వందనముల నర్పించుటలో సభ ముగిసెను.

నోటీసు

నా కుమారుడు దుగ్గిరాల రామబోగి నా దగ్గరనుంచి పోయి దుర్గయములు చేయుచు అల్లరిగా మతి భ్రష్టుడై తిరుగుచున్నాడు. అతడు కుటుంబము నిమిత్తం ఏవిధమైన రుణములున్నా చేయ నవసరములేదు. దులాబిగా డబ్బు పాడుచేయుటకై అక్కడక్కడ రుణములు అడుగునట్లు తెలియ వచ్చుచున్నది. కాబట్టి అతడు తెచ్చే రుణములకు నా ఆస్తి యంతమాత్రమున్నూ బైండు కాదు. కాబట్టి అతనికి రుణమిచ్చువారు తెలిసికో గలందులకు ప్రచురించడ మయినది.

ఏ లూరు, } దుగ్గిరాల వియ్యన్నవ్రాలు,
20-11-25. } దక్షిణపు వీధి వేలూరు.

అలహాబాదు మ్యునిసిపలు ఎన్నికలు

జాయింటు మేజిస్ట్రేటు నెదుట ఫిర్యాదురు దాఖలు చేసికొనుట

అలహాబాదు, డిసెం 3:- అలహాబాదు మ్యునిసిపలు ఎన్నికల సందర్భమున నోటీసులద్వారాను కరపత్రములద్వారాను ప్రచారము సల్పుటవలన చిట్టవరకు అలహాబాదు జాయింటు మేజిస్ట్రేటు యెదుట ఫిర్యాదు దాఖలు చేసికొనవలసి వచ్చినది. ఫిర్యాదుదారు లెవరనగా, నిరంజన్ లాల్ ఖాన్. ఈయన మ్యునిసిపలు బోర్డుకు తిరిగి యెన్నుకొనబడుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు; రెండవది రాజేంద్రనాథ బాసు. ఈయన పభ్యుడే. తిరిగి యెన్నుకొనబడుటకు ప్రయత్నించుట లేదు. మద్దాయిలు రామస్వరూప గుప్తా, కాశీనాథ బాబ్జై, రామ గోపాల్ అను యుగ్గరకు మానవప్రమును తెచ్చు నోటీసులను అన్వేషించినవారు. మొదటి రామస్వరూప గుప్తాగారు అలహాబాద్ అగర్వాల్ ప్రింటింగు వర్కుస్లో ముద్రాపకులు. ఈయనే ఆనోటీసుల నన్వేషించెను. మేజిస్ట్రేటు బెయిలు వారంటుల నొసంగి డిసెంబరు 14 తేదికి కేసు వాయిదా వేసెను.

అలహాబాదు, డిసెంబరు 3:- ఇదివరకు మ్యునిసిపలు బోర్డులో ఒక్కతే స్త్రీ సభ్యురాలుగానుండి ఈ సంవత్సరము ఎన్నికలలో నిలుపబడిన ఉమిమెహ్రా అనునామె ఓడింపబడెను.

ఈసంవత్సరము యెన్నికలలో చాల గందరగోళము పుట్టినది. గురువారమునాడు ఎన్నికలసభ గల్లంతుతో ముగిసెను నిన్న సాయంకాలము జిల్లా మేజిస్ట్రేటు క్రిమినలు ప్రొజెక్టరు 144 సెక్షనుక్రింద విధులలో నెవ్వరును డిసెంబరు 6 తేదీవరకు లాటిలు మొదలగునవి తీసుకొని పోకూడవని ఉత్తరువు చేసెను. ఎన్నికల కడే కడపటికము.

రామస్వరూపుపై కేసు ఉపసంహరింపబడెను. అతడే నోక్షమావం చెప్పకొనినాడు. నోటీసులు ముద్రించి ప్రచురించి వారిపై కేసు నడుపబడును. (స్వకీయవిలేఖరి తండ్రి)

అలహాబాదు, డిసెం:- అలహాబాదు మ్యునిసిపలు ఎన్నికలలో ఓడిపోయిన ఉమిమెహ్రా అనునామె పంజిత మ్యామెలాల్ సెహ్రాగారి భార్య. (అ. ప్రె.)

అలహాబాదు దొంగలగుంపు

అలహాబాదు, డిసెం 4:- పైజాబాదు జిల్లాలోను కలకత్తాలోను బందిపోటులను జరుపుచున్నారని అనుమానింపబడిన గుప్తా దొంగలముఠాలోని 81 మందిని అరెస్టు చేసినయెడల దహమానము లీయబడునని సెల్ రాల్ పోలీసు వారు ప్రకటించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

నూతనరాజప్రతినిధి

బొంబాయి కార్పొరేషను సన్మానము

బొంబాయి, డిసెం 4:- నూతన రాజప్రతినిధి బొంబాయిలో దిగినప్పుడు సన్మానపత్ర మొసంగవలెనని మ్యునిసిపలు కార్పొరేషనులో అధిక సంఖ్యాకులు తీర్మానించిరి. అడ్డుపెట్టిన జాతీయనాదులు, పాపము, చాల కొద్దిమంది యుండిరి. (అ. ప్రె.)

హిందూ మహాసభ

బొంబాయి, డిసెం 4:- హిందూ మహాసభ రేపిచ్చటనమావేళ ముగును. లాల్ లజపత్ రాయిగారధ్యక్షత వహించెదరు. ముందు జరుగవలసినసభ నేటియదయమున మలబారు హిల్సుమీద జరిగెను. కాని అక్కడికి వత్రికాసంబంధీయలను రానివ్వలేదు.

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

1-టా భాగము:- వ్యాధుల స్వరూపమును, వాటికి ననుభవవిధముగా మలభముగా చేయవలసిన 600 యోగములును గల వైద్యగ్రంథము. 1-కి రు. 1-4-0; పి. పి. 0-4-0

2-భాగము:- శుద్ధులు, భస్మములు, వంటకజ్జలి, ఔషధములు, ఆసనములు, అరిష్టములు, ద్రావకములు, మూత్రములు, మొల్ల 610 యోగములు, అనుభవముగా చేయు పద్ధతులతో యున్నది. (6) 1-కి రు. 1-12-0; పి. పి. 0-5-0

పి. పి. 5. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడెన్స్ కెల్లాగు కెల్లా

మునిసిపల్ పరిపాలన- సంస్కరణములు

(శ్రీ) వి. చక్రయ్యశెట్టిగారి యువన్యాసము

ది॥ బి॥ జె. వెంకటనారాయణ నాయుడుగారి

రథ్యక్షత వహించిరి

మునిసిపల్ పరిపాలన-సంస్కరణములను గూర్చి నిన్నటి సాయంత్రము వి. చక్రయ్యశెట్టిగారు డేనిమిషము పకన మందరముం దుపన్యసించిరి. చెన్నపురి కార్పొరేషను కమిషనరు ది॥ బి॥ జె. వెంకట నారాయణ నాయుడుగారి రథ్యక్షత వహించిరి. ఉపన్యాసములు కార్పొరేషను నిర్వహించువలసిన విధులను, ప్రజలను కార్పొరేషనుకును గల సంబంధమును, చెన్నపురి కార్పొరేషనువారు నివిధకాఖ్యలందు గావించవలసిన యభివృద్ధిసూచనలను వివరించి విద్యావ్యాప్తికిని, నిర్మాణ్యలను కార్పొరేషను, నిమ్మజాతుల గృహసౌకర్యాది అభివృద్ధికి గాను ధనమధికముగ వెచ్చింపబడవలసిన పట్టిరి. అధ్యక్షులు మాట్లాడుచు నగరపరిపాలనాభివృద్ధి కార్పొరేషను కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు ప్రజల సహకారముపై నాధారపడి యున్నదనియు, ప్రజలు తమ బాధ్యత గుర్తెంగజాలనంతవరకు ఎట్టి ప్రయత్నములైన నిష్ఫలములగుననియు చేరిలను వృద్ధిజేయుటలో కార్పొరేషనువారికి కొన్ని సందర్భములలో ప్రభుత్వచట్టము ననుసరించి స్వతంత్రాధికారము లేదనియు బట్టిరి.

అధ్యక్షులు

ప్రభుమున ర మృగ్రాసనాధిపతులుగ నెన్నుకొని గౌరవింపబడుటకు డేనిమిషమువారికి తమ కృతజ్ఞతను చెప్పిరి.

చెన్నరాజధానియందు ముఖ్యముగ దక్షిణదేశముందు మూలములకును విద్యావ్యాప్తిగావించి మహాపకారమును గావించిన విషయవారు చెన్నపట్టణముయొక్క పురపాలకవిషయములందును, పురవాసుల శ్రేయముందును, శ్రద్ధవహించి పనిజేయుటెంతయు సంతోషప్రదము. “త్రికరణముల భగవానుని భజంపుము. నీ యిరుగుపొరుగువారిని నీవలెనే నేవలెవుము” అనునది ప్రతిమతముయొక్క మూలసిద్ధాంతమని ఎల్లచెరింగినవిషయమే. ఆప్రధానసిద్ధాంతమునకుసరించియే ప్రపంచమందలి నేవాసంఘములన్నియు నాధారపడియున్నవి. పురపాలకవిధిరహితమనిన సంఘసేవవచ్చు వేరొందుగాదు. విషయవారగు ప్రజల ఆధ్యాత్మికశ్రేయస్కారీ గావించుడు. మునిసిపల్ వారు విహికసౌఖ్యముల సమకూర్తురు. ఆత్మీయధర్మకమవను పారమార్థిక ఆహారమును జీవికి మిర్రాసంగెదరు. శరీరపాపములైన యిహికాహారమును మేము సంగెదము. అనన్యరమగు నాత్మకు ఆధ్యాత్మిక అమృతమును మిరిస్తురు. మేమునైనో దేహధారి యగువానికి ప్రాణాధారమును నీటిని యొసంగెదము. మోక్షసాధనమున దివ్య లేజమును మిర్రాసంగెదరు. ఈ ప్రపంచముం దుండువరకు బాహ్యోద్రుతిములచే జూడబడు వెలుగును మే మిచ్చుచున్నాము. కావున మిరుకును మాకును పరస్పరసంబంధ మెంతయో గలదు. కావున నిరంతర నేవాపరులగు చక్రయ్యగారివంటివారలతో కలిసిమెలిసి యుండు భాగ్యము లభించినందులకు సంతసము. చక్రయ్యగారి పేరు ఇంటింటి తెలిసిన నామమే. తాను విశ్వసించినదానిని నిర్భయముగ చాటుటకును ఆ యభిప్రాయ ప్రకారమే నడచుటకును వెనుదియనివారలలో వారొకరు. వారసమునవిజ్ఞానధనులు, నిరాదంబర నిష్కలంక జీవములు. ఎట్టి సమయమందైనను సహనమును గోల్పోని కార్యకూరులు అని పట్టిరి.

శ్రీ వి. చక్రయ్యశెట్టిగారు

తమ క్రిటియనకాశ మొసంగినందులకు కృతజ్ఞతను చెప్పిరి. చెన్నపురి కార్పొరేషను 1888 సం॥న ఈస్టు ఇండియా కంపెనీ వారిచే స్థాపనై యెట్లు జార్జియందు స్థాపింపబడినది. ఈ కార్పొరేషను స్థాపించు నుద్దేశము మిగుల చమత్కారముగ నున్నది. ప్రజలు పన్ను భారమును తలంపకుండుటకై స్థాపింపబడిన. పురజను లుదారభావైత తమకై తామే విరళముగ ధన మొసంగెదరని ప్రభుమున తలంపబడిన. ఎట్టి ప్రజాపరిపాలనగల దేశమందు గాని ప్రజలు స్వయముగ పన్నుల నొసంగుట గానరాదు. శాటినుంచి కార్పొరేషను అనేక పరిణామములకు లోనయ్యెను. 1919 సం॥న దొక చట్టము ప్రవేశపెట్టబడినది. కాన్సిలుయొక్క నిర్ణయమును మార్పుల చేయుట కీ చట్టము వ్యతిరేకమని. “డిసెంబరు 1925 కమిటీ” వారి శిఫార్సుల ననుసరించి ఈ చట్టము తీర్మానింపబడినది. పట్టణ పురపాలక సంఘముల సాధారణపరిపాలనయందు స్థానికప్రభుత్వము జో

క్యము గలుగజేసికొనరాదని ఈ కమిటీవారికి శిఫార్సు గావించి యుండిరి. అనగ పట్టణ పురపాలకసంఘములు (కార్పొరేషనులు) స్వతంత్రాధికారము గలవియై యుండవలెను. తమ లోపములను తామే సవరించుకొను హక్కు గలిగి యుండవలెను.

పట్టణాభివృద్ధికి తోడ్పడు వివిధశాఖలు

పట్టణముయొక్క అభివృద్ధికి నాలుగుశాఖలు ప్రధానములైయున్నవి. ఈ నాలుగుశాఖలు అన్వేష్యసహకారము గలిగి ఏకాశయముతో కృషిపలిపినగాని ప్రపంచముం దెవటను ఏపట్టణముయొక్క ఆరోగ్యముగాని తదితరశాఖలయందు దభివృద్ధిగాని జరుగజేరదు. అవియెవ్వి? స్థానికప్రభుత్వము, కార్పొరేషను, కార్యనిర్వాహక వర్గము (అధ్యక్షులగు కమిషనరుగారు కూడ) కార్పొరేషను సభ్యులును పురవాసులును అనువారు ఈ నాలుగు సంస్థలయొక్క వేర్వేరు విద్యుత్తధర్మములేమి? ఉద్యోగులచే నడుపబడుకార్యాలయము సంబంధించినంతవరకు కార్పొరేషను మిగుల ప్రధానముగాదు. ఈ కార్యాలయనిర్వహణము ఇతర సంస్థలచే బలపరుపబడవలెను. స్థానిక స్వపరిపాలనకు వెలుపల నుండి ఒత్తిడి గలుగుచున్నదని భారతదేశమందలి రాజకీయ రంగములందు పెక్కుసంవత్సరములవరకు ఆందోళన జరుపబడుచుండెను. 1919 సం॥పు చట్టమువలన ఈవెలుపల నుండు ఒత్తిడి చాలవరకు తగ్గినది. ఆలోచనయందును, ఆచరణయందు గూడ కార్పొరేషనుకు సర్వస్వాతంత్ర్యము గలదని నేను నమ్ముచున్నాను. రాజకీయ వేత్తగ, రాజకీయ దృష్టితో ఈనాడు నే నీవిషయముల చర్చింప బూనుకొనలేదు. మనరాసు ప్రభుత్వమువారు కార్పొరేషను ఆంతరంగికపరిపాలనలో నెట్టిజోక్యము గలుగజేసికొనుట లేదని కార్పొరేషనులో సంవత్సరకాలము నాకు గల యనుభవమును బట్టి తెలిసికొన గలిగితిని.

కార్పొరేషను కమిషనరు

ఉద్యోగ విషయమై కార్పొరేషను విస్తారముగ ప్రజల వశము చేయబడినందున ప్రధాన కార్యనిర్వాహకోద్యోగియై కాన్సిలువారిచేతనే నియమింపబడుట ధర్మమని నాబోటి సంపూర్ణకాశీలావులు తలంచుట సహజము. ఈవిషయమై పెక్కుండు ఏకాభిప్రాయములై యున్నారు. తదనుసారముగ చట్టమును మార్పుటకు తరుణ మావచ్చుమైనది. ఆయధికారము సంపూర్ణముగ కాన్సిలరుల హస్తగతము గావించవలెనా లేక కొందరు ప్రభుత్వప్రతినిధులు గూడ నియమింపబడవలెనా, ఎట్లు జరుపబడవలెనా విషయములతో నిట మనకు బనిలేదు. కాని ముందుగ మన మొక విషయమై జాగరూకత గలిగి మెలగవలెను. ప్రతి సంఘమును తన హక్కులకై పోరాడుచుండు నీ దినములలో, అందు ముఖ్యముగ నీరాజధానియందు ఉద్యోగుల విషయమై నిష్కాపట్యముతో ప్రవర్తించుట అత్యంతవశ్యకము. సాధారణముగ నీయధికార నియమకము పాక్షిక పోరాటములకును, విరోధములకును లోనగును. పెక్కు సంవత్సరములనుండి స్థానిక స్వపరిపాలన ననుభవించుచున్న పాశ్చాత్యదేశములందును గూడ నిట్టి కలతలు వ్యాపించియున్నది. కాన పాక్షికసాంఘికాభిమానములన్నిటికంటె ముఖ్యముగ నియమింపబడు ఉద్యోగియొక్క శ్రేణిసామర్థ్యములను గవనింపవలెనని కాన్సిలరులుగాని, ప్రజలుగాని మనమం దుంచుకొనవలెను.

మునిసిపల్ ఎన్నికలు-రాజకీయపక్షములు

చెన్నపురి కార్పొరేషను కాన్సిలు దాదాపు స్వపరిపాలనా సంస్థయని జెప్పవచ్చును. కాన్సిలుకు కొన్ని స్వతంత్రాధికారములు గలవు. కార్పొరేషను పరిపాలనయందు రాజకీయములను ప్రవేశపెట్టవలెనా యను సమస్య పలువిధముల చర్చింపబడినది. వానిమంచిచెడ్డలను నేనిపుడు విచారింపను. కాని ఇంగ్లండునందు వలెనే భారతదేశమందును పాక్షికవిధానముల పైననే ఎన్నికలు జరుపుట అనవరము గావచ్చును. మంచికైనను చెడ్డగునను మునిసిపల్ ఎన్నికలందు రాజకీయ పాక్షిక సమస్యలు ఆవశ్యకములైనవి. ప్రతిదానియందును మంచిచెడ్డలు గలవియైయుండును. అందు మంచిని గ్రహించి చెడ్డగును తగ్గించుటకు ప్రయత్నించుటయే మనకర్తవ్యము. కాని పాక్షికముగ ఎన్నికలు పోరాడబడిన యనంతరము కార్పొరేషనులో ప్రవేశించినపిదప నెంతమాత్రమును స్వపక్షాభిమానములకుగాని విభేదములకు గాని తావీయరాదు. ప్రాథమికవిద్య ఆరోగ్యాభివృద్ధి మున్నగువిషయములందు పాక్షికాభిమానములకు అనూయల కేమాత్రము ఎడములేదు. ఎన్నికలసమయములందు బయట ప్రజలతో కొన్ని తీవ్రవిమర్శనలను గావించవలసినవిచ్చినను కార్పొరేషనులో మాత్రము హేతువాదమునుండి తొలగరాదు.

“నేటి కార్పొరేషనుసభ్యుడు”

నేడు కార్పొరేషనుకాన్సిలరులకు శయనించుటకు పూల

పాస్సులు లేవు. పరిస్థితులు పూర్వముగ మారినవి. పూర్వము కాన్సిలరులు కమిషనరులని పిలువబడుచు ఉపదేవతలుగా పూజింపబడుచుండిరి. అట్టిదినములు గతించినవి. నగరపరిపాలన యందు తమ బాధ్యతలను, హక్కులను, విధులను గుర్తెరుంగజేయ తోడ్పడినందులకు గాంధీమహాత్ముడును, చెన్నపురి కాంగ్రెసు సంఘము వారెంతయు ధంధనీయులు. ఈ దినములలో కార్పొరేషను సభ్యుడు స్వసౌఖ్యమునందు తేలియాడుటకు వలనుపడదు. ఆతనిపై నిర్వహింపవలసిన బాధ్యత మిక్కుటముగ గలదు. మునిసిపల్ పరిపాలనా వివరములలో జోక్యము గలిగించుకొనుట తన కావశ్యకమనియు, విధియనియు నాబోటి కొందరు విశ్వసించుచున్నారు. కార్పొరేషనులోని ఉద్యోగుల పలువురు ఉద్యోగమునుండి నిలిపివేయబడిన వారుగాని అపరాధము విధింపబడినవారు గాని తమ విషయమై అధికారులతో మాట్లాడవలసినదిగ నన్ను పలుమారు గోరియుండిరి. మన హృదయములు సహజముగ ఇట్టికోరికలకు లొంగును. కాని కార్పొరేషను అనిన పట్టణప్రజలే కాని వేరేమియు గాదు. కావున కార్పొరేషను పరిపాలనయందు కట్టుబాటులు చెడకుండుటకై సాధ్యమైనంతవరకు సభ్యులట్టి అనవసరజోక్యము కలిగించుకొనకుండుట వాంఛనీయము.

పౌరుల బాధ్యత

పురజనులయొక్క బాధ్యత యన్నిటికంటెను అధికమైనది. అభాగ్యవశమున కార్పొరేషను అనిన పన్ను విధించుసంస్థయని పలువురు ప్రజలు అపోహ జెందియున్నారు. కార్పొరేషను సభ్యులతోడను కార్యనిర్వాహకవర్గముతోడను పట్టణాభివృద్ధికై ప్రజలధికముగ తోడ్పడవలెను. కావున పురజనులు పట్టణశ్రేయమును మనమం దిడికొని తమవిధులను గుర్తించుటత్యంతవశ్యకము.

ప్రభుమున కార్పొరేషనుయొక్క ఆదాయమును గమనింపవలసి యున్నది. ప్రస్తుతము కార్పొరేషనుయొక్క సంవత్సరాదాయము 60 లక్షల రూప్యములు. పది సంవత్సరములక్రిత మింత రాబడి నచ్చెడిదిగాదు. పన్నులభారమును తగ్గించుట కాంగ్రెసు సభ్యుల హక్కుత చెందియున్నారు. ఇప్పటికే 100 కి 1½ వంతు పన్ను తగ్గింపబడినది. కాని పేదజనులు పలువు రీతగ్గింపును గమనింప లేకున్నారు. కారణమేమి. ఈ పన్ను తగ్గుటవలని లాభమును ఇంట్ల యజమాను లనుభవించుచున్నారు గాని దాని వలన ఇండ్లయొక్క అద్దెల ను తగ్గించని కారణముచేత. అందుచే నీ 1½ వంతు తగ్గింపును బీదలు నివసించు అపరిశుద్ధముతో నిండియుండు చిన్నచిన్న పల్లెలను బాగుజేయుటకు వినియోగించిన ఉపయోగకరముగ నుండును. ఈపల్లెలు దుర్గంధభూయిష్టములును, కల్లు, జల పూరితములు నైయున్నవి. కాన ఈ పల్లెలపై ఇంకను ధన్యపధికముగ వెచ్చింపబడవలెను. ఈ నిర్మాణ్యలపట్ల మనము జూపు ఆదరణపైననే స్వపరిపాలనకు మనయొక్క అర్హత నిర్ణయింపబడగలదు.

జననమరణ సంఖ్యలు

మరణసంఖ్య పట్టణమందెట్లు పెక్కుపెరిగి యుండుటకు కారణము లనేకములుగలవు. గతసంవత్సరమునకంటె నెట్టియభివృద్ధియు గాన్పించుటలేదు. అందులకు మాధ్యులవలెనను నిజస్థితి నంగీకరింపక తప్పదు. జననసంఖ్యమాత్ర మధికముగ తగ్గలేదు. గతసంవత్సరము వేయింటికి 47 వంతులుండెను. ఈ సంవత్సరము 42-2 వంతులు. మరణసంఖ్య నిరుటివత్సరము 47 వంతులు. ఈ సంవత్సరము 42.6. శిశుమరణసంఖ్య గతసంవత్సరము వేయింటికి 254. ఈ సంవత్సరము 254.1. ఇట్టి సమస్యలలో అనుభవముగలవారిని కార్పొరేషను సభ్యులుగ నంపుట పౌరులవిధి. ఇది నాయరు గారివలె ఈ విషయముల నెరింగినవారు కార్పొరేషనులో నేదొకరైనను లేరు. ఈఆపరిమితమును మరణసంఖ్యకు కారణము ఉపరితిత్తులకు సంబంధించిన వ్యాధులు. చెన్నపట్టణమందలి గాలి మిగుల కత్తల పూరిత మగుటవలన నీ జాడ్యము లుద్భవించుచున్నవి. అందువలననే కార్పొరేషనువారు గృహనిర్మాణవిధానమును జేకొనవలసిన ప్రజలు వాంఛించుచున్నారు. స్థానిక ప్రభుత్వమును ఇందులకు తోడ్పడవలెను.

మంచినీటివనతి

నిర్మలముగు, చాలినంత నీటిసగర్భరా పైపట్టణ ఆరోగ్యము చాలవర కాధారపడియుండును. చెన్నపురమందు ప్రజలకు వలసినంత నీరులభించుట లేదు. మనమనదినము 12 మొదలు 15 మిలియనుల గాలనులనీటిని ఉపయోగించుచున్నాము. ఇందు ప్రజలచే చాలభాగము నీరు అనవసరముగ వ్యయపరపబడుచున్నది. కావున ప్రజలీవిషయములో కార్పొరేషనువారికి తోడ్పడి నీటి

ని వ్యక్తముగ శిష్యులయగుటకు ముఖ్యము. ఈనీతిని మనము ప్రభుత్వమునుండి గొనుచున్నామనియు, ప్రతికాలము నీరును విలువగలదనియు సామాన్య ప్రజలు గ్రహించజాలరు. ప్రతివత్సరమును ప్రభుత్వమునకు 80 వేలరూపాయలను జెల్లించుచున్నాము. బీదవారలు నివసించు ప్రాంతములందలి బిడ్డలను, దీపసౌకర్యములను వృద్ధిగావించవలెను.

విద్యాసౌకర్యములు

విద్యాసమస్య చాల క్లిష్టముగనున్నది. విద్యావిషయము లో భారతీయులు 20 శతాబ్దారంభమున యున్నామని పలువురు జెప్పగ వినియుంటిని. ఆమెరికా ఇంగ్లండులందు విద్యావ్యాప్తి మిక్కిలితరగలదు. 60 లక్షల ఆదాయమును విద్యకై 2½ లక్షరూపాయల వేచ్చించబడుచున్నది. ఈధనము అత్యల్పము. కొన్నిచోట్ల నిర్బంధవిధానమును ప్రవేశపెట్టబడినది. కాని ఉపాధ్యాయులను, ఉపాధ్యాయులను పురాతనవిధానవిధానములను మార్చుకొనవలెను. జీవితమును దుపకరించు నిజముగ విద్యావిధానమును బాలబాలకల కొనగవలెను. వ్యాయామము, క్రీడలు, విద్యార్థులకు శ్రద్ధతోనేర్పబడవలెను. అందువలన దేహపరిశ్రమయే గాక సత్త్విక రస వృద్ధిగాగలదు. పట్టణము దొక గ్రంథాలయము స్థాపించుటవశ్యకము. పుస్తకభాండాగారముయొక్క ఆవశ్యకతను మదరాసు పౌరులెల్లను గుర్తించియున్నారు. కార్పొరేషను వారొక నాటకమును నడుపవలెను. యూరపునందు జర్మనీమొదలగు దేశములలో మ్యూసిసిపాలిటీ లిట్టి నాటకముల నడపుచున్నవి. అవి పురపాలక సంస్కరణము నకును, ఆరోగ్యప్రచారమునకు సహాయకారిగ నుండగలవు. ప్రజలు తమధర్మమును తెలిసికొనవలెను. ప్రతినిధులు నిష్పక్షికముగ నేపజేయుటకు కంకణ మూనవలెను. అటులైన నితర ఆదర్శప్రాయములను పట్టణములవలె చన్ననగరమును ఆరోగ్య, సాంఘిక, సైనికవిషయములం దన్నిటను మిగుల అభివృద్ధిగాంచగలదు. అని బల్గేరి.

కమిషనరుగారు

అధ్యక్షులు వెంట నారాయణ నాయుడుగారు సభను ముగించుచు ఉపన్యాసకులచే చర్చించబడిన విషయములన్నియు చాల ప్రాముఖ్యముగ నున్నవని బల్గేరి.

పట్టణముందలి ప్రతివ్యక్తియు తాను కార్పొరేషను కార్యనిర్వాహకవర్గముతో సహకారము గలిగియుండవలెనను తన బాధ్యతను జెలికొనినచో పట్టణముందలి అనారోగ్యములయు నశింపగలదు. పురపాలకుల పరిశుభ్రముగ నుంచుటకు సర్వప్రయత్నములు జేయుచున్నాము. కార్పొరేషను ఉద్యోగులు పురపాలకుల పరిశుభ్రముగ నుంచుటకు ప్రత్యేకముగ శ్రద్ధజేసికొనుచున్నాము. కాని మ్యూసిసిపల్ ఉద్యోగులు పిల్ల వదలినవెంటనే తలిదండ్రులు తమ బిడ్డలు నానావిధములగు ఆపరిశుద్ధము జేయుచుండ జూచుచు నూరకుందురు. పొరుగువాని యింటిని పొయి ఖానాగా నుపయోగింతురు. కాన అల్పసంఖ్యాకులగు మ్యూసిసిపల్ అధికారులు ప్రజలందరిని కట్టుబాటులో నుంచుట దుష్టరము కార్పొరేషను సభ్యులందరైన రావచ్చును. పోవచ్చును. మ్యూసిసిపల్ ఉద్యోగులు దినమంతయు తిరుగవచ్చును గాని ప్రజలు తమబిడ్డని గుర్తించనిచో నెట్టియోపయోగముండజాలదు. బుద్ధితెలిసిన వయోవృద్ధులను పిల్లలందు మలమూత్రములను వినగ్గించుటను గాంధీమహాత్ముడు చెన్నపురి వేంచేసినపుడు గాంచగలిగెను కావున ఈ సమస్య ముఖ్యముగ ప్రజలపైననే ఆధారపడియున్నది. పల్లెలను వృద్ధిజేయుటకు గూర్చి ఈసమస్య త్వరితముగనే నెమ్మదిగనో పరిష్కరింపబడవలయును గాని తప్పుకొనుటకు పిలువెను. ఈ పల్లెలందు నివసించువారి కష్టములు గాంచిన అనుభవించువారికంటె చూచువారిబాధయే మిక్కిలి ముగనుండును. ఈ పల్లెల మానవమాత్రులకు నివాసయోగ్యములుగావు కాని అభ్యాగృహమున ఇట్టివానియం దన్నిటను కార్పొరేషనువారు జోక్యము గలుగజేసికొనజాలరు. చట్ట మీవిషయములలో చాల కఠినముగ కాసింపుచున్నది. ప్రైవేటు స్థలము లపై మ్యూసిసిపల్ ద్రవ్యమొక కాసెనను వెచ్చింపరాదు. ఈ యగ్రహారములందును వారిని అభివృద్ధిజేయుటకు నిర్బంధించుటకు అధికారము కార్పొరేషనువారియందు లేదు. నిరుపేదలనువారి అగ్రహారముల ధర్మకర్తల అధికారముక్రింద నణగియుందునో, నింతకాలమో ధర్మకర్తలపై కార్పొరేషనువారి కధికారముండదో అంతవరకెట్టి యభివృద్ధియు గలుగజాలదు. పన్ను వృద్ధిజేయవలయునని నా యభిమతముగాదు. కాని పన్నును తగ్గించినచో అందుచే ధనికుల సౌకర్యమును గ్రహించుచున్నారేగాని పేదవారు అనుభవించుటలేదు. కాన యీతగ్గింపబడిన ధనము పల్లెలను వృద్ధిజేయుటకు వినియోగించిన యుక్తముగ నుండునని బల్గేరి.

జేరిఫుమిషను పతనముందర కార్యదర్శి అధ్యక్షులకు, ఉపన్యాసకులకు వందనము లర్పించినపిదప సభ ముగింపబడెను

రూప్రసే లక్ష్మీబాయి యశోగానము

(కె. బి. శ్రీకంఠశాస్త్రిగారు - హిందూపురము)

రూప్రసే మహారాజుగారు లక్ష్మీబాయి తన యాత్రిక యోధులకు రావించి యుల్లనియె "వీరగంగులను స్వామిభక్తులారా! ఇంతవఱకును నాంగ్ల సైన్యముతో మిక్కిలి ఘోరముగ బోరికై రిగాంచితిరి రూప్రసే సందక్షణకై ప్రాణముల త్యాగప్రాయముగ నెంచితిరి. కాని విధివిధితమైనది. మనకిక జయముగల కలగోని మాట. నామీనైన శత్రువు లంబుట కిష్టపడెనుగాన నే నాత్మసౌత్వ గావించ నిశ్చయించితి" జ్ఞానవయోవృద్ధుడగు నొక సరదారుడ డేవుడు వ్యసనాక్రాంతస్వాంతం డగుచు వినయపూర్వకముగ రాణి కిట్లనియె "మాతా! మీరించుక శాంతిచిత్తులు కావలయు. ఈశ్వరుడే యీదుఃఖమును రూప్రసేపై తెచ్చినాడు. అందులకు మీయత్నములేదు. విశిష్టసంగతియు బూర్వ జన్మపు సంచిత కర్మ ప్రకారమున జరుగును. ఆత్మసౌత్వముతోపాతము. పూర్వజన్మపు పాపఫలము మీరిపు డనుభవించుచున్నారు. ఈజన్మమున మఱికొంత పాపమును చేర్చకుడు. ఏమి దుఃఖము గలిగినను మానముగ సహించవలయు. ఇకనా సలహా వినుడు. నేటిరాత్రియే కార్తీకపట్టణమునగల పీఠ్యారావునామో బును జేరుటకు యత్నింపుడు." లక్ష్మీబాయి ధర్మసహితముగ నతనివలకులకు సమ్మతించెను.

రూప్రసే పురినుండి కార్తీకపట్టణముకు 92 మైళ్లదూరము. రూప్రసే పట్టణము దంతటను నాంగ్ల సైన్యము సంచరించుచున్నది. కోట నలుప్రక్కలు బ్రిటీషు సైన్యము నిడియున్నది. అట్టి యాంగ్లేయ. బలాధ్య సైన్యమును దాటిపోవుట సామాన్యపు మాటయో! అంతఃపుర వాసినియె శివకారూఢ సంచారిణియై యుండిన నొకయబల ప్రబల శత్రు సైన్యములో నుగ్గి ప్రాణములతో వెలువడుట పరమాదృశ్యముకదా!

లక్ష్మీబాయిని రక్షించుటకు శూరశిఖామణులు పలువురు ముందుకు వచ్చిరి. ఆర్ధరాత్రిసమయము. లక్ష్మీబాయి పురుషవేషధారిణియయ్యెను. గట్టి తంతితో జేయబడిన యుద్ధకవచము దొడగెను. కనుపడియు గనపడని నడుమున నాయుధముల గట్టుకొనెను. భయంకరకృపాణ మానడుమునుండి వ్రేలాడుచుండెను. దక్షిణ హస్తము డెమాన్సును రెపాల్యును అను నుజ్వలాయుధము జాజ్వల్యమానముగ వెలుగుచుండెను. సర్వోత్కృష్టముగ ధనశాస్త్రమును 1½ లక్షరూపాయల వెలజేయుదాని నామెయధిరోహించెను. ఆమె వెన్నున, అల్పనయస్కుడగు బాలుని దత్తపుత్రుడగు దామోదరుని పట్టించు దోత్రముతో గట్టుకొనియుండెను.

జయశంకర హరహర మహాదేవ! యని గర్జించుచు లక్ష్మీబాయి యాపీఠులతో రాజహర్యమునుండి వెలువడెను. అంతట ధీరయయ్యు రూప్రసేని వదలనపు డాపీఠ నారీమణి కన్నుల నీరు నించెను. రూప్రసేపురికి తుదినమసార్గ మర్చుణజేసి ఆమెకోట యుత్తరపు వాకిలి వెలువడినచ్చెను. అచ్చటగల శత్రు సైన్య ముడ్డించిన వారితో నామె "ఇయ్యది తెహీరి సంతాన పుస్తెన్యము. హ్యూజ్ జు దొర సహాయమునకై పోవుచున్నదని నేర్చుతో పలికి తప్పించుకొని ముందు నడచెను. మఱికొంత దవ్వేగ ఆంగ్ల సైన్యపటాల మొకటి యీమె నెదురింప అవలీలగ గెలిచి య ప్పీ ర వ ని త య శ్వ ము ను వాయవ్యమున బరువెత్తించుచు కార్తీకపురి కడకు మెటుపు మెటువిన తెలుగున కడురయమున నరిగెను.

11

ఆంగ్ల సైనికుల కన్నుల బ్రామి లక్ష్మీబాయి రూప్రసే పట్టణమునుండి తప్పించుకొని వెడలెననువార యూరంతయు వ్యాపించెను. సర్ హ్యూజ్ జు మొదలుగాగల యాంగ్లేయాధికారులెల్ల రత్నంతాశ్వర్య భరితులైరి. ఆమెను సజీవముగ నైనను నిర్జీవముగ నైనను బట్టి తెప్పించవలయునని హ్యూజ్ జు దృఢ నిశ్చయమునర్చుకొనెను. అతడు వెంటనే తన సైన్యములో నొక పటాలమున కధిపతియు, ననేకరణముల జేర్చుకొనినవాడును ఆ శ్వారోహా కుళుడును నగు లెప్టి నెంటు పోకరుదొరను మఱి కొందరు శూర సైనికులను, లక్ష్మీబాయిని వెన్నాడుటకై నియమించెను. వారశ్వాసూత్రై కడువడిగ కార్తీకకడకు తమ గుట్టముల బరువెత్తించిరి.

నాడట్లు రూప్రసేనుండి పేష్వాకు చేరుటకై వెడలిన లక్ష్మీబాయి ప్రాతఃకాల మగునప్పటికి భాండేరి యను గ్రామముచేరెను. అచ్చట గుట్టుమునుండిగి యాయను పాతుకొని నడపించెను. అనంతర మాయూరిరివెన్యూ యద్యోగముని దర్శించి తన కుమారుడగు దామోదర రాయనకు ఫలాహార విప్పించెను. ఇంచుక విశ్రాంతిభాగ్య మనుభవించి లక్ష్మీబాయి దామోదర విలుమకొని కార్తీకకడ కరుగుటకై సన్నద్ధురాలవగుండెను.

ఇంతలో సర్ హ్యూజ్ జు అంపిన పోకరు అడిగాగల యాంగ్ల సైనికుల యశ్వశురపుటధ్వనులు వినవచ్చెను. వినను లక్ష్మీబాయి ధైర్యమునడక నిజదివ్యాశ్వముపై గూర్చుకొను దామోదరుని వెనుకనాటివలె వెన్నున గట్టుకొనియుండెను.

వీరరాసావేమున నామెయొడలు స్పృగుచుండెను. ఖడ్గ మొననుండి పెట్టి రుణిపించెను. ఆమె హయము వాయవ్యమున బరువెత్తు చుండెను.

ఆంగ్ల సైనికులుగూడ నామెను వధించియో బంధించియో తీరవలయునని కోపమున కడుత్వరగ వెంబడి వచ్చుచుండిరి. లెప్టి నెంటు పోకరువంటిరణధీరుడును, సుప్రసిద్ధ పరాక్రమ కారులగు కొందరు సైనికులును నొకయబలను వెంబడించునపు డాయను షట్టువడి తీరునని యెల్లఱును నిశ్చయించియుండిరి. ఆమెకు ప్రాణపరీక్షకాల ముడి. ఆమె విలక్షణ ధైర్యమును మనోవృద్ధమును లోకోత్తర శౌర్యమును లోకు లెరుంగుట కది మాంచియదను. ఆంగ్ల సైనికుల నోడించి కార్తీకపురికి వెడలగల్గుట ఆచంద్ర తారార్కముగ నావీరనితకు యశ్యముగల్గించుమాట. ఆంగ్ల సైనికులందరికన్న ముందుగ పోకరుదొర తన యశ్యమును బాణవేగమున బరువెత్తించుకొనుచు లక్ష్మీబాయిని సమీపింపగల్గెను. ఆ ధీరవనిత యపు డకుంతితముగ! నాత్మవిశ్వాసముతో నతిచమత్కారముగ దన కృపాణమును పోకరుకు గురిపెట్టి బలముగ వినరెను.

ఆకృపాణదారుణ ప్రహారమువలన పోకరుదొర స్మృతివస్పి నేలగులెను. లక్ష్మీబాయియశ్యము చూచుచున్నటుగనే కన్నులకు గానరాక యదృశ్యమయ్యెను. ఆమె యుద్ధపాండిత్య మొకక్షణమున పూర్ణపరీక్షకు లోనై యామెకు శాశ్వతమగు యశము సంపాదించెను.

శ్లో॥ "సంగమే సుభతేంద్రాణాం కవీనాం కవిమండలే దీప్తిర్వా దీప్తిహిర్యా మహూర్తావేదజాయతే"

భోజనరీత్ర

'యోధమునందు భటకేశేష్టులయొక్కయు కవిగోష్ఠియందు కవికేశేష్టులయొక్కయు కీర్తిగాని యపకీర్తిగాని తుణకాలములో పలకే కలుగును.'

లక్ష్మీబాయి నిజాయమును వడివడిగా బరుగెత్తించుచు నాటిరాత్రి 12 గంటలపుడు కార్తీకపురినను చేరగల్గెను. ఇట్టి రువదినాలుగుగంటలకాలము విరాములతో అన్నపానీయము లెటుంగక శత్రువులచే వెంబడింపబడినను జంకక జయప్రదురాలగుచు దామోదరరాయని వెన్నున మోయగల్గి 92 మైళ్లదూరమున గల కార్తీకపురి కుర్రవీరముగ జేరగల్గిన వీరవనితయగు లక్ష్మీబాయియొక్క మనోనిగ్రహమును స్థయిర్యమును ధైర్యవరాక్రమములను వర్ణింపనేరెము?

ఆమె యచట ప్రాతఃకాలమువఱకు, విశ్రాంతిగొనెను. నూర్యోధయానంతరము పేష్వాను దర్శించుటెట్లని యామె యోచించెను. వీలయన స్త్రీగర్వమునసరించి యప్పుడామె యస్పర్శ దశయందుండెను. ఆతిరుణమున నామెకుగల్గిన మనఃభేదమునకు మేరలేదు. స్త్రీ యెంతటి శౌర్యకాలినియైనను బాధముకలదా? నాడు తనవలె ఘాతుకముగ శరీరధర్మముచే దుఃఖాగ్ని కింధనము కావలసినదేకదా! ఆనయమున లక్ష్మీబాయికి స్త్రీలుధరించు వసనమొక్కటియైన లేక కడువ్యసనమయ్యెను. పురుషవేషధారిణియై యామె కార్తీకవచ్చెను. ఆవిషయమును స్మరించి నకొలది నామెదుఃఖాగ్నిపై నాజ్యమువోసి ప్రజ్వలించజేసెనట్లయ్యెను. నూతనవస్త్రముల డెప్పించుకొనుట కామెయొడ ధనము లేకుండెను. గుడ్డలకై పేష్వాను యాచించుటయన సంతకన్న సంతకము లేదుకదా? ఆమె గౌరవమునకు న్యూనతకాదా? పాపమేమిచేయకలదు? (సకేషము.)

బొంబాయి మిల్లులు

పనివారలు నెమ్మదిగ జేరుచున్నారు

బొంబాయి, డిశం 4:—నేడు పని మొదలుపెట్టిన మిల్లుల సంఖ్య యందును, పనిలోనికివచ్చిన పనివారల సంఖ్య యందును అభివృద్ధిగానించుచున్నది. నేడు పని ప్రారంభించిన 48 మిల్లులలోనికి 20 వేలమంది పనివారలు వచ్చిరి. అసలు రావలసినవారిలో 7 వ వంతుమంది యుండిరి. (అ. ప్రె.)

Rotations 'MEISSNA' CINEMA
Registered No. 114.
AMERICAN CINEMETOGRAPH.
Latest and Wonderful Cinema.
INVENTION BY AN EMINENT AMERICAN.
Easy to operate Day or Night.

In the performance of the Cinema you can enjoy with your friends pleasantly the real Bioscope play at your home. It contains 40 assorted film-Roles, such as Humourous scenes, Circus Actors with wild animals, British and german war pictures, Comics, Deductive Dramas, Love series, Magic plays, etc., etc., complete with films Rs. 3 [Three] only.

THE BRITISH TRADING CO.,
P. B. No. 1223 Madras.

నిర్బంధవిధానము ఖండింపబడెను

“విచారణసలుపక పౌరులను నిర్బంధమునం దుంచుట బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునకు గొప్పకళంకము”

భారతీయుల ఆశయములు-కార్మికపక్షమువారి సానుభూతి

పార్లమెంటు సభ్యులగు జాకొబ్బునుగారి ఉపన్యాసము

[పార్లమెంటు సభ్యులును, కార్మిక పక్షమునకు చెందిన వారును అగు జాకొబ్బునుగారి కడచిన మంగళవారము కలకత్తా లో జే. యం. సేను గుప్తగారి అధ్యక్షతన ఇచ్చిన ఉపన్యాసమును సంపూర్ణముగ ఈదిగువ ప్రకటించుచున్నాము].

ఈదేశమునకు సంబంధించిన రాజకీయపరిస్థితులను పరిశీలించుటకే నేనుగారి నామిత్రులుగాని ఇచ్చటకీ వచ్చియుండలేదు. ఈ దేశమునందు కార్మికుల స్థితిగతు లెట్లున్నవో స్వయముగ పరిశీలించుటకు వచ్చియున్నాను. ఇంగ్లండునందలి ప్రధానపరిశ్రామిక నగరములందలి పెట్టుబడిదారులు తమ జీవనానికి బెడదించుచు “భారత దేశమునందలి కార్మికులు స్వల్ప వేతనములకు పనిచేయ సంసిద్ధులై యున్నప్పుడు మీకెందులకు ఎక్కువ జీతము నివ్వవలయునని ప్రశ్నించుచున్నారు. ఈమాటలెంతవరకు సత్యములో స్వయముగ తెలిసికొనుటకు మేమిదేశమునకు వచ్చియున్నాము. భారతదేశపు కార్మికసమస్యలను పరిశీలించ ముందువచ్చినవారు ప్రభుత్వభవనములందు విందుల నారగించుచు రాజకీయవిషయములను గురించి సంభాషణలు జరుపుచుండీరని భారతదేశమందలి కార్మికులవిషయమైనారెట్టి శ్రద్ధ వహించియుండలేదు. మేము కేవలము ఈదేశమునందలి ఆర్థిక పరిస్థితులను పరిశీలించవలయునను ఉద్దేశముతో వచ్చియున్నాము. కాని ఈదేశమునకు రాగానే ఒక్కవిషయము ముమ్మ కలవరపరచినది. భారతదేశమున ఇట్లు జరుగుచున్నదని ముందెన్నడు మేము వినియుండలేదు. మేము తిరిగి ఇంగ్లండు నకు వెళ్లగానే ఈవిషయమై నివేదికమును తయారుచేసి కార్మిక పక్షమువారి కందచేసెదము. అది ఏమనిన ఎట్టి విచారణలేక పౌరులను నిర్బంధించి ద్వీపాంతరవాసమునకు పంపుటయే. దాదాపు నూరుమంది పౌరులు ఈవిధమున తమస్వాతంత్ర్యమును కోలుపోయియున్నారు. శిక్షింపబడుటకు పూర్వము ద్వీపాంతరవాసమునకు పంపబడుటకు పూర్వము తగు విచారణ జరుగవలయునని కోరుటకు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు చేరిన ప్రతి పౌరునను హక్కుగలదు.

“రష్యాచక్రవర్తుల పరిపాలనము పోలియున్నది”

“ఇందులకు మీరేమి సమాధానము చెప్పెదరా”ని ఈదేశమునందు గొప్ప హోదాలయందున్న ప్రతిబ్రిటిషు పౌరునిని ప్రశ్నించితిని. విచారణలేక శిక్షవిధించుట నాగరికప్రభుత్వములేవియు సహింపజాలవు. రష్యాదేశము చక్రవర్తులచే పరిపాలింపబడుచున్నపుడు ఈపద్ధతి అమలునందుండెను. జర్మను చక్రవర్తు లిట్లుచేయుచున్నపుడు ఇది అమానుషమని మరమే ఆక్షేపించియుంటిని. భారతదేశమున ఈపద్ధతి ఇంకను అవలంబించుటకు మీరెట్లు సమర్థించెదరని కలకత్తాయందలి ప్రతిబ్రిటిషు పౌరుని ప్రశ్నించితిని. ఎవరో ఒకరు నాహోటలుకు వచ్చిగాంధీ, కలకత్తా మేయరుగనున్న సి. ఆర్. దాసు మున్నగు సాహసములను దుండగిండ్రివిషయమై ఏమీమా చెప్పెను. విచారణ సలుపకయే కొందరిని ద్వీపాంతరములకు పంపుట అవసరమని చెప్పెను కట్టుకథ లెన్నిటితో చెప్పెను. నేనతని కిట్లు చెప్పితిని:—“సరే నీకథలన్నిటిని విన్నాను. నీవు చెప్పినదంతయు వ్రాసుకొంటిని. మీరు కలకత్తా మేయరుగనున్న నెనుగుప్తగారి వద్దను నాతోమాడ వచ్చి, ఈకథలే చెప్పి, సమర్థించుకొనెదరా?” ప్రధమమున నాసలహాను వీరు అంగీకరించిరి. నేను గుప్తగారితో కలిసి మాట్లాడుట కొకదినము నిర్ణయింపబడెను. కాని సంభాషణ జరుగవలసిన సమయము వచ్చునరేకి ఈపెద్దమనిషి తెలిపినలో నన్ను పిలిచి ఇట్లు చెప్పెను:—“పునరాలోచింపగ నేను గూర్చించిన నేరాలోపణలను సమర్థించుటకు తగు ఆధారములు లేనట్లు తోచుచున్నది. కావున మీతోకలిసి నేను ఆప్తగారిని సందర్శించుట అనుచితమని తలచుచున్నాను” (సిగ్గుసిగ్గులను కేకలు) నిజమేమనిన నేరాలోపణ మొనర్చుటకు వారి కెట్టి ఆధారములు లేకుండెను. నే రని రూపణమునకు ఎట్టిఆధారము లేనప్పుడు పౌరులస్వాతంత్ర్యమునకు భంగముకలుగజేయుట రష్యాచక్రవర్తుల పరిపాలనమునకు పోలియున్నది. ఒక బ్రిటిషుపౌరుడు అసత్యపుగాధలను ఆధారముగ నైకొని ఇట్టి అమానుషకృత్యమును సమర్థింపపూనుకొనుట బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునకు చేరిన ప్రతిసత్వరునకు తలవంపు కలుగజేయుచున్నది.

(వినుచువినుచు.) ఎవరైనను చట్టమునకువిరుద్ధముగ ప్రవర్తించిన వారై నేర మారోపించి న్యాయస్థానములందు సుక్రమమున విచారణ సలుపవచ్చునుగా! నేరములని నిర్ణయింపబడినవారిని తప్పిదమున శిక్షింపవచ్చును. కాని ఎవరైనను సరే కొమ్ములు తిరిగి ఎంతగొప్పఉద్యోగియైనను సరే సామాన్యులలో సామాన్యుడనగు నావంటి బ్రిటిషుపౌరునినైనను విచారణసలుపక నిర్బంధమునందుంచుట కెంతమాత్రము అధికారములేదు. విచారణలేక నిర్బంధమునం దుంచువిధానమును సమర్థింపగలిగినవారు వెదకిచూచినను కలకత్తాయం దొక్కరైనను దొరకకపోయినని నేను ఇంగ్లండునకు వెళ్లగానే కార్మికపక్షమువారికి తెలియచెప్పెను. ప్రభుత్వమువారు బెంగాలుఆర్డినెన్సును రద్దుచేయవలయుననియు, సుక్రమమున విచారణసలుపుటకు ధైర్యము లేనప్పుడు నిర్బంధింపబడినవారిని విడుదలచేయునట్లు ప్రభుత్వమువారిని నిర్బంధించుటకై కార్మికపక్షమువారు కామన్సులభయందు గట్టిగ పనిచేయుట అవసరమని నేను వారికి హితమొసగెదను.

ప్రజాయత్తప్రభుత్వము-నిరంకుశప్రభుత్వము

కాలిడోనియాసంఘపు సాంవత్సరికపు విందు సందర్భమున ఆసంఘపు అధ్యక్షులు ‘ప్రజాయత్త ప్రభుత్వవిధానము గొప్పనష్టముతోమాడిన చెల్లాటమని’ చెప్పిరి. నేనీ సిద్ధాంతమెన్నటికి అంగీకరింపను. ఐరోపాఖండమునుండి నిరంకుశప్రభుత్వమును తరుమగొట్టి ప్రజాయత్తప్రభుత్వవిధానము అభివృద్ధిగాంచుటకై అనుమానాలనకాశములను కలుగజేయుటకే కడచిన ఐరోపా మహాసంగ్రామము జరిగెనని చెప్పబడుచున్నది. ప్రజాయత్త ప్రభుత్వము ఉత్కృష్టమైనదనియు నిరంకుశ ప్రభుత్వము దుస్సహమైనదనియు, ప్రజాయత్త ప్రభుత్వము వృద్ధిగాంచుటకు యువకులు తమ ప్రాణములను బలిగినిచ్చుటకు సంసిద్ధులై యుండవలయుననియు, యుద్ధసమయమున పెరుప్రతిష్టగల ప్రతినాయకుడును ఉద్బోధించుచుండెను. ఎంతధనము వ్యయమైనను సరే ఎందరు మరణించినను సరే పరమేశ్వరప్రభుత్వము ప్రజాయత్త పరిపాలనమును స్థిరముగ స్థాపింపబడుట అన్ని విధముల ప్రయత్నించవలయునని అందరు బోధించుచుండెరి. నేటిదినము, కాలిడోనియాసంఘపు అధ్యక్షుడు ప్రజాయత్త ప్రభుత్వము గొప్పనష్టముతోమాడిన చెల్లాటమని ప్రకటించ సాహసించెను. నిరంకుశమే దేశమునకు నష్టప్రదమైనది. నిరంకుశమే ఐరోపా మహాసంగ్రామమునకు కారణము.

మొన్నటిదినము నే నొక గొప్ప ఆంగ్లేయనర్తకునితో సంభాషించుచుంటిని. వారిని ఈవిధముగ ప్రశ్నించితిని:—“మీరు పెద్దమనుష్యులు సామ్రాజ్యమున స్వపరిపాలనాధికార మనుభవింపవలయునని భారతీయులు గావించుచున్న ఆందోళనము విషయమై మీ అభిప్రాయమేమి” ఈప్రశ్నకు వారు ఈక్రింది విధమున ప్రత్యుత్తరమొసగిరి:—“స్వరాజ్యము కావలయునని కోరుటకు ఆందోళనము సలుపుటకు భారతీయులకు ధైర్యము లేకున్న వారు సామ్రాజ్యమున చేరియున్నను ఒకటే లేకున్నను యొకటే స్వాతంత్ర్యార్థిలావ కలవారు ప్రపంచ తిరస్కారమునకు పాత్రులగుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యమును అపేక్షించుచు స్వాతంత్ర్యసంరక్షణమునకు పలుబాధల ననుభవింప సంసిద్ధులైనవారే బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమున సమానముగ హక్కులతోను గౌరవముతోను నుండ నర్హులైనవారు (వినుచు వినుచు.)

నిర్బంధవిధానము దానిసలితములు

కీరుహాగ్నిగారు భారతదేశము గురించి వ్రాసిన గ్రంథము నుండి కొన్ని భాగముల నుదహరించెదను:—“భారతీయుల జీవితమున, భారతీయుల చరిత్రను, భారతీయుల రాజకీయఆందోళనమును సానుభూతితో విమర్శించినవిజయవంతమగు రైతరంగవచ్చును. భారతీయులపట్ల సానుభూతి చూపి వారిని ఆదరించిన బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముపట్ల అభిమానము భక్తిగలిగినవారుగ భారతీయులు మారెదరు. లేకున్న బ్రిటిషుమకుటమున విలువలేని మాణిక్యమని చెప్పబడు ఈ భారతదేశమును మనకు కోలుపోయెదము. ఇతరదేశములందు నిరంకుశపరిపాలనము కొనసాగించుట కున్న సానుభూతితోను అన్యోన్యమైతితోను ప్రవర్తించిన ప్రపంచమున ముందెన్నడును చూడని స్వాతంత్ర్యజాతుల సమదాయము ఏర్పడగలదు. అట్టి శుభపరిణామమే ఏర్పడిన ముందెన్నడు కనివిననివిధమున నాగరికతస్వాతంత్ర్యము అవిచ్ఛిన్నముగ విరాజిల్లుగలవు. నిర్బంధములను నిరంకుశములను దాస్యమును కాశ్యమును

పరమలక్ష్యము ఉద్దేశము కరచేరదు. భారతదేశముగాని సామ్రాజ్యమునందలి మరి యే ఇతరదేశముగాని స్వాతంత్ర్యము పొందుటను ఆలంకరించిన ఈ ఆశయము కొనసాగను.

(వినుచు వినుచు)

కార్మికపక్షమువారి సానుభూతి

లినరుపూలులో జరిగిన కార్మికపక్షమువారి సమావేశమున వేతనము భారతీయులకు స్వయంనిర్ణయాధికార ముండవలయునని ఏకగ్రీవముగ ఆమోదింపబడిన తీర్మానము భారతీయుల ఆశయములపట్ల కార్మికపక్షమువారికి గల సానుభూతి ప్రకటించుచున్నది. కార్మికపక్షమువారు ఉద్యోగమునకు వచ్చినంత మాత్రమున లాభములేదు. అధికారమునకు రాగానే ఈతీర్మానము క్రియలోపము దాల్చుటకై పూనుకొనెదరు. కార్మికపక్షమువారు అధికారమునకు రాగానే భారతదేశపు ప్రతివిధులను ఆహ్వానించి స్వరాజ్యప్రభుత్వ నిర్మాణము ఎట్లుండవలయునో వారితో కలిసి ఆలోచించుటకు పూనుకొనెదరు. ఇతరదేశములు అనుభవించుచున్న విధముననే భారతదేశముకూడ సంపూర్ణ స్వపరిపాలనాధికార మనుభవించునట్లు చేయుట కార్మికపక్షమువారి ధర్మమైయున్నది.

భారతదేశపు కార్మికపరిస్థితులు

భారతదేశమునందలి కార్మికులస్థితి విషాదకరముగ నున్నది. కార్మికుల పరిస్థితులు ప్రభుత్వమువారికి తలవంపులు కలుగజేయుచున్నవి. మురికితోను హింసరాని దుర్గంధముతోను నిండిబుట్టిన చూచితిని. విహారపూరితముగ ఈఅవమానమును తొలగింపచేయుటకై ధ్యేయబద్ధిగత ప్రతిపాదనను యధాశక్తి పాటుపడుట అవసరము. బానులందు మరణమున కెదురుచూచుచున్న ఎలుకలునలె కార్మికుడు తమవనతులయందు జీవితములను గడుపుచున్నారు. కార్మికసంఘములను, కార్మికులకు ప్రత్యేకసహకారసంఘములను స్థాపించి కార్మికులయందు విద్య వ్యాపింపచేసి వారిస్థితిని వృద్ధిచేయుట భారతీయుల ప్రధమకర్తవ్యము. ఈప్రయత్నములందు బ్రిటనునందలి కార్మికపక్షమువారు భారతీయుల కన్నివిధముల తోడ్పడెదరు.

మీరు ఇతరదేశములలె స్వాతంత్ర్యము ననుభవింప నుద్దేశించుచున్నారు. ఆందోళనము సలుపుచున్నారు. కాని మీదేశమునం దేమరి యొకవిధమగు ఆందోళనము ఒకవైపున నెలకొనకుండుటను మీరు గుర్తింపవలెను. విద్యావిహీనులైన బీదలు అన్నమునకై చేవులాడుచున్నారు. గుడ్డకై పరితపించుచున్నారు. బొంబిలో ప్రాణములను నిశుపుకొనుటకై కన్నకట్టముల ననుభవించుచున్నారు. రాజకీయాందోళనము సలుపువారు ఈ అనాధలస్థితిని కొంత గమనింపవలయునని కోరుచున్నాను. ప్రపంచస్థానిమును కొంచెమైనను అనుభవించుటకు వీరి కవకాశముండునట్లు చేయవలెను. తెల్లనారైసను నలవారైనను ప్రతివారూ ఈ దారిద్ర్యమును అనుభవింపవలసినదే. హాగ్లీనది పరిసరప్రాంతములందున్న దారిద్ర్యమునకు దండీయందలి కార్మికుల దారిద్ర్యమునకును ఎట్టి భేదములేదు. కావున ఈసమస్యను పరిష్కరించుటకై అందరు కలిసి పనిచేయుట అవసరము. ఎటుచూచినను విశ్వర్యములేని దరిద్రముచే పీడింపబడువారు అనేకులున్నారు. ఎటుచూచినను సమృద్ధిగాని తుదాబ్బగచే పీడింపబడువారు అనేకులున్నారు ఇట్టి విపరీతిపరిస్థితులను అంతమొందించుటకు అందరుకలిసి పనిచేయవలయును.

అఖిల భారత రాజకీయ శిక్షిత మహాసభ

కాన్పూరు, డిశంబరు 4:—అఖిల భారతరాజకీయ శిక్షిత మహాసభ ఆహ్వాన సభ్యులు సేడు సమావేశమయ్యెను. కుమార ఆనందుగారు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. రఘువీరదయాలుగారు కార్యదర్శిగను, మూలానా హజరతు మోహనిగారు కోశాధి కారిగను యెన్నుకొనబడిరి.

BOOKS.

(By Paramahansa Soham Swami.)

(1) COMMON SENSE OR EXATMA VIGNAN Rs. 4, (2) TRUTH, (in Simple and Easy Verses Rs. 1-8.

(By Dr. K. B. Bose, Vidyaratna, Ph. D)

(3) EVERY DAY DOUBTS AND DIFFICULTIES in Writing and Speaking English, 11th Edition, Rs. 1-8. (4) MODERN LETTER-WRITER, 13th Edition Rs. 1-6 (5) MODERN ENGLISH ETIQUETTE, 12 Annas. (6) HELPS TO ENGLISH CONVERSATION, 12 Annas. (7) SELECT SPEECHES OF GREAT ORATORS, Rs. 2-8. (8) PHRASES AND IDIOMS, explained and illustrated. 12 Annas, (9) MAHOMET AND THE KORAN with notes, Rs. 1-4 (10) How to Study English, 12 Annas

To be had of:—Katyayani Publishing House (A. P.) Benares City (India.)

ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణము

1918 సం॥ ఆరంభమైన ఆంధ్రోద్యమమునకు ఒక పుష్కరమునకు అనగా 1925 సం॥లో ఫలిత మేర్పడుచున్నది. ఇదే వాస్తవమువలననే విద్యార్థులందరి / పాఠశాల / పట్టణల చొప్పుననే ఆంధ్ర శాసనసభ్యుల సంపూర్ణ ప్రాంతీయముచేతను ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయము కా స న రూ ప ము దా ర్శనము. క్రియలో కూడ సర్వరాజ్యవ్యాప్తి గాంచుగాక! ఇక రాష్ట్రసంపాదనవిషయము మిగిలియున్నది. ఇది చాల పెద్దసమస్య. ముందే రాష్ట్రము స్థాపించియున్నచో సర్వసమస్యలు వాటియంతటయవియే యేర్పడుట కవకాశముకలిగిడితి. ప్రజాస్వామ్యమును రామలింగారెడ్డిగారు పెరిచిచ్చునటుల ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయస్థితి ప్రతినిర్మాణమునకు మొదటిపెట్టు. విశ్వవిద్యాలయము వచ్చినది గాన మనము ఆంధ్రరాష్ట్రమునకై ప్రయత్నము సలపవలయును. నేటినుండియు యత్నములు ప్రారంభింపనిచో నిట్టి మహాసమస్యను సాధించుటకు చాలకాలము బట్టును. ఆంధ్రజాతీయతావ్యక్తిత్వములు జగద్విఖ్యాతి గాంచి ప్రకాశించుటకు ప్రత్యేక రాష్ట్ర మత్యావశ్యకము.

రాజ్యపు శాసనసభలో ఆంధ్రమండలములకు ప్రత్యేక పరిపాలనాసంస్థగా గోర్ఖానుచేయుటని శ్రీయుత కామయ్య సర్వారాయుడు ఛాందరిగారు ఒక తీర్మానము బంకియున్నారు. ఇటులే జాతీయతానాయకులు సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజు రామలింగారెడ్డిగారు పరియోజనీతీర్మానము బంపియుండిరి. ప్రజాస్వామ్యములు ఆమంచర సుబ్బయ్యస్థాపనములగు గారుకూడ ఆంధ్రరాష్ట్ర తీర్మాన ముతపాదించెదరని తెలియవచ్చుచున్నది. ఎవ రుపపాదించినను సమస్య యొకటియే గాన కరియుతపాదనపైనేనే చర్చజరుగును. ఈసందర్భమున ఆంధ్ర శాసనసభ్యులందరను విశ్వవిద్యాలయవిషయములో తోడ్పడినటుల ఏకమతముతో రాష్ట్రనిర్మాణమునకై వాదించవలెనని ఆంధ్రులందరును ప్రార్థించుచున్నారు. రాష్ట్రతీర్మానమును యములో ప్రతివాదము బయలుదేరవచ్చును.

అట్టి ప్రతివాదులకు నయమున ఒప్పజెప్పి మన కార్యమును సాధించుకొనుట మనకు ముఖ్యము. తమిళనాడుకు చాలమంది ఆంధ్రరాష్ట్రమున కనుకూలురుగనున్నారు. ఉదాహరణకు భావలగు రామస్వామియెనల్వారుగారు బెజవాడలో ను పర్యవేక్షించుచు ఆంధ్రరాష్ట్రము ప్రత్యేకముగ ఆంధ్రుల కత్యవసరమియు అందులకు తమిళులు సంతోషముగాను జూపవలె

ననియు వచించిరి. చంగల్పట్టు జిల్లాబోర్డు ప్రసిడెంటు అంధ్రుడు, ఎం. కృష్ణస్వామిరెడ్డిగారు తమ కార్యరాష్ట్ర నిర్మాణమున అత్యంతోత్సాహ మనియు పూర్వము శ్రీయుత వేంకటపతిరాజుగారు ఎస్సంబ్లీలో తెచ్చిన తీర్మానమును తాను సంపూర్ణ మగ సమర్థించితి ననియు నాతో జెప్పిరి. మరియు మద్రాసు ఆంధ్రశాసనసభ్యు లీవిషయమును శాసనసభలో శల ప్రవేశపెట్టరో యని యాతురత గనబరచిరి. దత్తమండలసభ్యులలో శ్రీయుతులు టి. ఎం. నరసింహాచార్యులుగారు, డి.పూటా ప్రసిడెంటు శేకనాథులుగారు, రంగనాథమొలలూరుగారు నేడయినను ఆంధ్రజాతీయతాభివృద్ధికి తోడ్పడెదరని విశ్వసించెదము. కడప కర్నూలు అనంతపురం జిల్లాలు (బల్లారిలోని ఆహ్లాది అలూరు రాయచూర్ తాలూకాలు కలుపుకొని) కుద్రాంత్ర మని వా రెవరినీ కాదు. ఆంధ్రశాయములు గార్లదిపై రామేశ్వర రావుపంతులుగారు విశ్వవిద్యాలయచర్చలో ప్రతివాదము చేసినట్లు ఆంధ్రరాష్ట్రసమస్యలో చేయక తోడ్పడెదరని ఆంధ్రులు పంతులుగారిని గోరుచున్నారు. నేడు ఉత్తరాంధ్రము దక్షిణాంధ్రము పశ్చిమాంధ్ర మను విభేదములు కల్పించరాదు. ఆంధ్రదేశమంతయు ఒక్కటియే. భావయనగా ఒక స్వక్తి, ఒక సంప్రదాయము, ఒక సమైక్యతము. ప్రతివాదములు తప్పని ప్రేమించిననులే భావము గౌరవించును. భావాప్రయక్త రాష్ట్రనిర్మాణము ప్రాపంచికసమస్యమైనరాజనీతిమాత్రము. 78 వేల చదరపుమైళ్ల విస్తీర్ణము బయోకొట్ట జనాభాగల ఎంజాతి ఒక రాష్ట్రములో నున్నది. వారిదేశమును రెండుక్రింద విభజించుచో బంగాళీయులు ప్రత్యేకకారముల వందేమాత రోద్యమమును సాగించియుండిరి. అట్టివో మన తెలుగుజిల్లాలు పండ్లెండయి రిరి వేల చదరపుమైళ్ల విస్తీర్ణము కల్గి 14 కోట్ల జనాభాతోనుండి ఏ ప్రాంతములోనుండుట కధ్యంతరములే! గాన మన పండ్లెండాంధ్రజిల్లాలు కలసి ఏకముగనుండుట సర్వవిధముల శ్రేయస్కరము. సరిహద్దుజిల్లా తోడ్పాటు చాల ఉత్సాహముయినది. చిత్తూరు నెల్లూరుజిల్లాల ఆంధ్రులు శాసనసభ్యులు ఆంధ్రజాతీయ నిర్మాణమునకు సర్వవిధముల తోడ్పడుచున్నారు. శ్రీయుత బి. మునుస్వామినాయకుగారి ఆంధ్రాభిమాన మనిర్వచనీయ మైనది. ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము నకు తమ సంపూర్ణామోదము తెలియ పరచెద నని పెరిచిచ్చి యున్నారు.


ఆంధ్రరాష్ట్రతీర్మానచర్చలో కక్షపక్ష విభేదములు

తెచ్చి పెట్టరాదు ఏకక్షమవా రుపపాదించినను ఇతరపక్షములవా రామోషింపవలసినదియే. పక్షవిభేదములు కల్పించుచో అసలుపరమాధము (ఆంధ్రరాష్ట్రము) నకు మారము కాలసేవవును. ఆంధ్రత్వము, ఆంధ్రజాతీయత, ఆంధ్రవ్యక్తిత్వము విడిచినిగూర్చియే ఆదర్శలో గుర్తించవలెను.

రాజధానివిషయమై బహుజాగరూకతతో యోచించవలెను. విశ్వవిద్యాలయపు ముఖ్యస్థానము ఆంధ్రదేశస్వరూపాంతముతన సమానయందుబాటులో యేర్పడినది. అటులనే స్వప్రాంతాంత్రము 'సమానాంగీకారమైన మధ్యస్థానమున ఏర్పరచుట తమిళులు మొదలున్నది. గుత్తనీధాంధ్రనాయకులు జై గో కాన్వలర్ సర్ ఐంకటరత్నంనాయకు, పామగల్లురాజు గార్లు పెరిచిచ్చునటుల విశ్వవిద్యాలయముఖ్యస్థాన సమాంధ్ర రాజధానిత్వమును సాంగవలనను శాశిరాయము గణనీయమైనది. బెజవాడ సర్వవిధముల విజయవాడ యై భవిష్యదాంధ్ర రాజధాని యగుగాక! ఆంధ్రరాష్ట్రము త్వరలో స్థాపించుగాక!

నునర్ల శ్రీరామస్వసింహము.

త్వరపడండి! త్వరపడండి!!
యిప్పుడే కామ్రూపస్థితి ననుసరించి
కనిపెట్టబడిన వినోదము
(ప్రస్తుతకాలమందు కనిపెట్టబడినవాటి
అన్నిటిలోని చాల గొప్పది)



యక్ నరే అట్ హేమాం

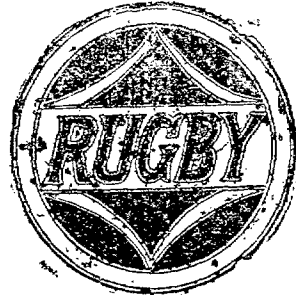
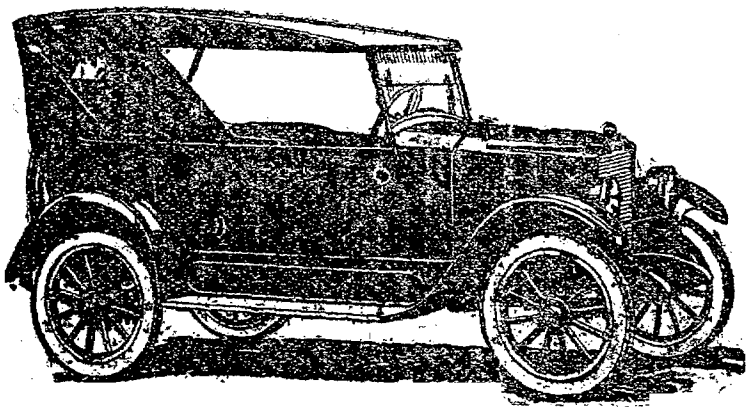
ఈ అమృతమైన యంత్రముచే శ్రేష్ఠయందుండు సరములు, సెనసునందుండు సీసపు కడ్డి గ్రుడ్డునందుండు పనారము మొదలగునవి చూచుటకు వీలుగలదు. ఇది చాల ఆకర్షకమైనది. కాగ్గులు, యితరవిధములు గల కాగితము పంపబడును ఇటువంటి వింతనుగరించి వివరముగా వ్రాయ వీలులేదు. ఇప్పుడు ఒకదానిని రప్పించి, మీసే హేతులకు ఆనందమును గలిగించును. ధర 1 కి రూ 5-0-0. (నెం 2187.

The Union Transport Co. Sowcarpet, Madra

క్రొత్త మాదిరి

రంగీచి

టూరింగుకారు



పెద్ద ఎంజినుతోను,
మాగ్నెటో ఇగ్నిషన్తోను
అమర్చబడినది.

ధర రూ 3250

(ఎఫ్. ఓ. ఆర్. మద్రాసు)

విజయం:-

నౌస్టర్ ఆండు కో లిమిటెడ్, మద్రాసు.

ఆంధ్ర ఇన్ సూరెన్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్) మదిలిపట్నం.

మనెజింగు డైరెక్టర్ డాక్టరు కె. అహోబిలరావుగారు

కార్యదర్శి:—

యర్రమల్లి మంగయ్యగారు

గ మ ని ం పు డు

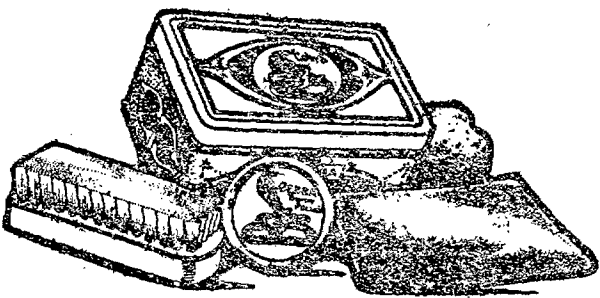
ప్రీమియములు తక్కువ. మితస్వయము ప్రధానకార్యాలయము

మీ చూపులోనున్నది. సుప్రసిద్ధనాయకులు డైరెక్టర్లుగానున్నారు.

భీమాపని శుక్కుగా జరుగుచున్నది. అన్ని ప్రాంతములనుంచి యేజంట్లు కావాలను.

వివరములకు కార్యదర్శికి వ్రాయవలెను.

కోబ్రా సామానులు



మిక్కిలి చులక నైనవి. ఇమిడిక యైనది.

మీ సూట్ కేసులో ఒక మూలయుదు అగును, ఎక్కువ స్థలము అనావశ్యము, ఎప్పుడు పాలిషుతో నింపవచ్చును, ఇతరసామానులు కొన్ని ఏండ్లవరకు వచ్చును, ఏల ననగా: అవి “కోబ్రా” మార్కు గలది. దీనికి సమానమైనట్టి సుప్రసిద్ధమైన పాలిషులు లేనేలేవు.

నలుపు	.	ఇదేమాదిరిగాయును
బ్రాసు	.	వాటిని చూచి మోస
టోని ఎలుపు	.	పోకుడు. అనేకరకము
నల్ల టాను	.	లున్నను “కోబ్రా”
తెల్ల బూడ్డుకు	.	చూర్మగలది ఒక్కటి
తెల్ల తీనె	.	మాత్రమే యున్నది.

bobra.

Manufactured by

BLYTH & PLATT, LTD,

Watford,

England.

గోడకు తగిలించు గడియారములు

రూ. పా య లు. 2.

ప్రతియింటియందును యుండవలసింది జిక్ - జోక్ ల్ గడియారములు

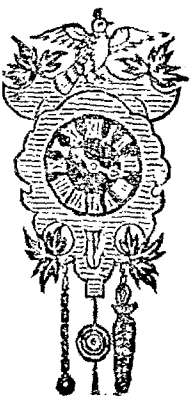
కాలమునకు సరియైన ఘంటను చూపును

విలాసము.

ధర 1 కి రూ. 2

స్వాను హ వు ను.

తపాలువెటె. 508. పి. టి. మద్రాసు.



ఆంధ్ర ప్రచారిణి గ్రంథ నిలయము పితాపురము

—: క్రొత్తగ వెలువడిన నవలలు:—

బ్రాంచి 279 లింగి శెట్టిపిల్లి, మద్రాసు.

నరేంద్రగుప్తుడు రు. 1-8-0.

బ్రాంచినిలాసము రు. 0-12-0.

ఈ రెండునవలలు పోస్టేజీగాక చందాదారులకు రు. 1-8-0 మాత్రమే. ఇంకను అనేకములగు చారిత్రిక సాంఘిక, అపరాధ పరిశోధక నవలలుకలవు. వలయువారికి క్యాటలాగు పంపుదుము.

గోరా 1926 ఇంటర్ మిడియేట్ టెక్ స్టుబుక్ రు 1-8-0

[యవలెను.

ఈ గ్రంథనిలయము కాకినాడనుండి స్థిరముగా పితాపురము మార్చినామగనక జాబులు పితాపురమునకే వ్రా

బెంగాలు శాసనసభ

శీతకాలపు సమావేశము

బెంగాలు టెనెన్సీ ఆక్టు సవరణచట్టము

సెలెక్టు కమిటీ కంపబడెను

కలకత్తా, డిసెంబరు 3—బెంగాలు శాసన సభయొక్క శీతకాలపు సమావేశము నేడు ప్రారంభమయ్యెను. మహారాజి శేఖరేశ్వర రాయగారి ప్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. అలెగ్జాండ్రా రాణిగారి మరణమునకు విచారమును చెబుచును అగ్యక్షుడు ప్రసంగించెను. అప్పుడు పభ్యుల్లెల్లరును నిలదీయుచిరి కీర్తి శేఖులరు నవాబు శర్ హామెతో హూశాగారి ఛాయాపటమును వారిభార్య శాసనసభా హాలునం దుంచుటకు బంపెనని అగ్యక్షుడు చెప్పెను. నవాబు శర్ హామె శుభీహూదా గారు సంస్కరింపజేసిన శాసన సభయొక్క ప్రథమాగ్యక్షులు.

బెంగాలు టెనెన్సీ ఆక్టు సవరణచట్టము

బెంగాలు స్థానిక స్వపరిపాలన చట్టమును ఉపసంహరము గావించిన పిదప, బెంగాలు టెనెన్సీ ఆక్టు సవరణ గౌరవ నీయులును నాడియా మహారాజాగారు శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టిరి. కెల్ల హాస్కలు, శిస్తు నియ్యుట కధికమునకతివర్యలచే శిస్తు వసూలుచేయుట రద్దుకాబడుట, పంట శిస్తునకు బదులుగా సామ్యు నీయుట మొదలగు లాభము లీ సవరణ చట్టముచే రైతులకును, శిస్తును వసూలు చేసికొనుట కధికమును సౌకర్యములు, మొదలగు లాభములు భూస్వాములకును చేకూరుచున్న చివరిచట్టముయొక్క కారణోద్దేశములందు వివరింపబడెను. భూస్వాములకును రైతులకును సంబంధించిన ఆప్తవంతు కొన్ని మార్పులు గావించుట అవసరమని దొరతన మంగీకరించెను. భూస్వాములకును రైతులకును గల సంబంధమును గురించి కమిటీ గావించినమాచనలు న్యాయమైన వని ప్రభుత్వము విశ్వసించుచున్నది. చట్టము విచారణ నిమిత్తము సెలెక్టు కమిటీ కంపబడెను.

పంజాబు శాసనసభ

అభ్యక్షుని ఎన్నిక

ఖానుబహదూరు చౌదరి మహబుద్దీనుగారి

విజయము

లాహోరు, డిసెంబరు 3—అగ్యక్షు సెన్యుకొనుట కారణించునదికి శాసన సభయందలి గేలీయ ప్రేక్షకులచే క్లికటలు లాడుచుండెను, దాదాపుగ శాసనసభ్యు లందరును హాజరైరి. నిన్నను నామినేషను కాబడిన స్వల్పగు మహాద్వీపసభ్యులలో నిర్దురు అగ్యక్షుత పదవికి పోటీచేయుటను మానుకొనిరి. కాబట్టి శాసన సభయందలి బాతీయ సంయుక్త పక్ష సభ్యులగు ఖాను బహదూరు చౌదరిమహబుద్దీను, మియాను మహా మ దు షా నవాబుగార్లకు పోటీ జరిగెను. ఖాను బహదూరు చౌదరిమహబుద్దీనుగారికి 39 మియానుషా నవాబుగారికి 33 ఓట్లువచ్చెను. ఎన్నికయందు గవర్న మెంటు సభ్యులు అధికారులు తాటఫణి మును వహించిరి. సభ యందు హర్ష ధ్వానములు చెలరేగుచుండ ఖాను బహదూరు చౌదరిమహబుద్దీనుగారు విజయమొందిరిని ఉపాద్యక్షుడు చెప్పెను. గవర్నరు ఎన్నికను మంజూరుచేసిన పిదప, నూతనాగ్యక్షుడు అగ్యక్షు షానమును స్వీకరించెను. అన్ని రాజకీయ పక్షములును నూతనాగ్యక్షుని ఆభినందించెను. తదనంతరము అధికారుల కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు శాసనసభ ఉపకమించెను

బొంబాయి రాష్ట్ర లిబరలునభ

సర్ చిమనీలాల్ హెచ్ సెటల్ వాడుగా

రధ్యక్షత వహింతును

అహమ్మదాబాదు, డిసెం 4:—అహమ్మదా బాదులో యిప్పరులో జరుగు రెవ బొంబాయి రాష్ట్రీయ లిబరలు సభకు అధ్యక్షత వహించుటకు సర్ చిమనీలాల్ హెచ్ సెటల్ వాడుగా రంగీకరించిరి. (అ. ప్రె)

సర్ జేమ్సు మెకన్నా గారు ఉద్యోగమునుండి

విరమించుట

రంగూన్, డిసెంబరు 3:—భార్యతో గలసియూరపునెడలంతుకు సర్ జేమ్సు మెకన్నా గారు బయలుదేరిరి. సర్ జేమ్సు మెకన్నా గారు పింఛను దీసికొనిరి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వసం దినంబరు 5-వ తేది శనివారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు	చా 1-కి ర	80 0 0	మొదలు 42 0 0	వరకు
బియ్యముబస్తాలు				
కుసుమ తెనాలిబ	,, ప 48 గలవి ర	14 0 0	15 0 0	
నెల్లూరివి	,, డిటా	,, 15 8 0	16 0 0	
డిల్లి	,, డిటా	,, 16 0 0	17 0 0	
రాగులు	రా. 164 బస్తా 1-కి	,, 8 12 0	9 0 0	
నవ్వులు	,,	,, 20 0 0	24 0 0	

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు	బస్తా 1-కి ర 205	,, 12 8 0	13 8 0
నెనగలు	,, డిటా	,, 13 0 0	14 0 0
నెనలు	,, డిటా	,, 13 8 0	14 8 0
మినుములు	,, డిటా	,, 15 8 0	17 0 0
ఉలపలు	,, ర 164	,, 8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె చా 1-కి	,, 150 0 0	152 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	,, 14 0 0	25 0 0
కొండాపురంబేరు నెనగపప్పుచా 1-కి	,, 58 0 0	59 0 0
ఉత్తరప్రదేశము	,,	54 0 0 56 0 0
వేరు నెనగనూనెగానుగచా 1-కి ర 110 మ. కానునె	108 0 0	
అముదము చా 1-కి	,,	106 0 0 107 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయపసుపు చా 1-కి	,, 90 0 0	
కురపసుపు	,, 40 0 0	45 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)చా 1-కి	,, 100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపొయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి	ర 45,50	
కాళహస్తపొయకట్టు	,,	50,55
చెల్లము చా 1-కి	ర 40 0 0	60 0 0
చింతపండు చా 1-కి	,, 60 0 0	80 0 0

5. ఇనుము

వట్టారకం చా 1-కి	,, 84 0 0	86 0 0
చదరం	,, 88 0 0	42 0 0
రపుడు	,, 84 0 0	55 0 0

6. లోహములు

నండి 100 కుంకు	,, 72 0 0	73 12 0
బంగారము, కుంకు 1-కి	,, 21 4 0	21 8 0
వవరము 1-కి	,,	18 5 6
ఇల్లడి చా 1-కి	,, 254 0 0	260 0 0
రాగి డిటా	,, 279 0 0	280 0 0
అస్సాచక్కెర 226 పా. గలవి	,, 81 4 0	81 8 0

7. దూది

బొండావెట్టుచారప 1-కి	ర 800 0 0	
వల్నాడు దూది	,, 215 0 0	

8. నూలు

మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి	,, 5 8 0	
పుల్లూరు యెనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	,, 7 4 0	
మూళియెనుగ నెం 20	,, 8 14 0	
నెం 20 బెన్సి సింహం యాకె	,, 9 4 0	
నెం 22	,, 9 12 7	
నెం 12½ బెన్సి పక్కను	,, 7 11 6	
నెం 14½	,, 7 14 6	
నెం 12½ అలెస్స	,, 7 2 0	
నెం 14½ రాధాకృష్ణుడు	,, 7 4 0	

Cardamoms

ఏలక్కాయలు

ఆకుపచ్చది, తెలుపుది, గంభక పొగ వేసి తెలుపు చేయబడినది, మొదలగు రకముల ఏలక్కాయలు, ఏలకులు ఈదిగువ తెలుపబడిన విలాసదారుల వద్ద అతి చౌకధరకు దొరకును.

M.S.P. Senthikumara Nadar Co.
P O Bodinayakanur

MADURA Dt.

యం. యస్. పి. శెంతికుమారనాదర్ కంపెనీ
బోడినాయకనూరు. వడ్డేశ్వరం.

ఉపాధ్యాయుడు లేక నే నులభముగ ఆంగ్లభాషను 60 దినములలో నేర్చుకొనవచ్చును.

తెలుగు అక్షరములను చదివి లే ఇంగ్లీషు పదములను తెలుసుకొనవచ్చును. ఇదివరకు ఇటువంటి పుస్తకము బయలుపడలేదు. ఇది క్రొత్తమాదిరిగా ఇంగ్లీషు మాట్లాడుటకును, చదువుటకును, వ్రాయుటకును నేర్చుకొనుటకు సులభ తెనుగులో ప్రచురింపబడినది.

ఆంగ్ల ఆశాన్ లేక ఆంగ్ల బోధిని.

ఆంగ్ల రాజ్యాధి పత్యమునకు లోబడిన మనదేశములో ఇంగ్లీషు భాషనే ముందుకువచ్చి ఒక్కొక్కరి మేలుకును, జీవనోపాయమునకును, వాగ్వికాసమునకును కారణముగా ప్రకాశించునది అందరికినీ తెలిసిన విషయముగా యుండియు కొన్ని సందర్భముల వల్లను, సౌకర్యము లేనందునను కొందరు ఈ భాషను నేర్చుకొనకుండ విడిచి వెనుక వ్యవసాదులను మనము కండ్లారచూచుచున్నాము. ఇందులో ఒకపదమును కల్పించు



విధమును వాటియొక్క ఇంగ్లీషు అర్థమును, వ్యుత్పత్తులు, పత్యములు, దినములు, నెలలు, సంవత్సరములు, పుష్కములు, ఆయుష్షులు, పెండ్లి, సీమంతోత్సవాలు మొదలై వవి ఇంగ్లీషులోను, తెలుగులోను వ్రాయువిధమును, చిన్నకథలును, పాఠములును కాటియొక్క ఇంగ్లీషు అర్థమును నిండా సులభమైన శైలిలో చూపించబడియున్నది. కుమారు 600 కేజీలుగల పెద్దపుస్తకము. అందమైన టైముడు చేయబడియున్నది. స్త్రీలకును, బాలరకును, వ్యాపారులకును, పనిచేయువారలకును, ఉపాధ్యాయులకును మిగుల ముఖ్యమైనది. ఆంగ్లము తెలియని చదువరుల కష్టమును తీర్చుటకుగానుకొన్ని మంచి తంతి సమాచార మార్కులును, వికర ప్రాణము విడుచుకాలములో వ్రాయవలసిన ఉయ్యుకాశనములును నెలకొల్పియు నెలవడి వగైరాలు చేర్చబడినది.

ఈపుస్తకము 1-కి వెల రూ. 2. తపాలాచార్జీ అణాలు 8.
ముఖ్య గమనింపు:— మోసపోకుండుటకై మా రిజిస్టర్డ్ వర్తక గుర్తు గల పుస్తకమును గమనించి తీయుడు.
ఈపుస్తకటనయందు తెలుపబడిన ప్రకారము ఈపుస్తకమందు తేనిచో పైకము వాపసు సంపాదము.

టి. రాజగోపాలు మొదలియారు, 302, టంకశాలపేథి, మింటు పోస్టు, మదరాసు.

మలేరియాకు

(Malaria)

ఇసనోఫెలి

(Esanofele)

అను అమోఘమైన ఔషధమును ఉపయోగించి మీ దేశభోగ్యమును కాపాడుకొనుడు.

అది రక్తమనందున్న మలేరియా పురుగులను చంపుటచూత్రమే గాక మలేరియా రానీయక ఆటంక పరచును.

మలేరియా రానీయక ఆటంకపరచుటకై ప్రతిదినము ఉదయము సాయంకాలములందు ఒక మాత్రను వాడవలెను.

బిడ్డలకు ద్రవరూపముగనున్న ఇసనాఫెలీనాను వాడవలెను.

ఏకమొట్టన కైనను లేక ఈ దిగువ విలాసమునకువ్రాయుడు.

ఇదే మాదిరియే యుండు ఇతర ఔషధములను చూచి మోసపోకుడు.

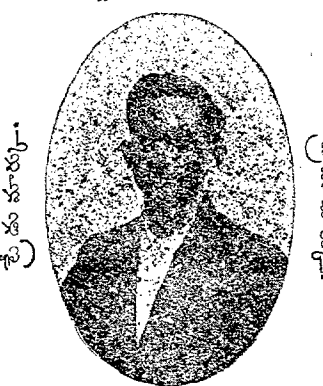
Messrs. Gorio Ltd, P. O. Box No. 159, Bombay

నాణ్యమైన సరకులు.

వెద్దాపురం శిల్కు బట్టలు.

సరసమైన ధరలు.

పి. సుబ్బారాయుడు అండ్ కో.,



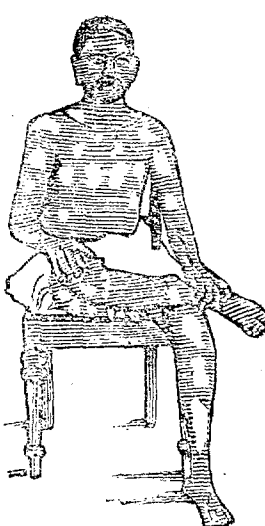
నెం. 1 X. 3
P. S. & Co., Pedapuram.

తెలిగ్రాఫ్ అడ్డను:

"శిల్కు"

వెద్దాపురం.

అడ్డను:— పెసల సుబ్బారాయుడు అండ్ కో.,
శిల్కు క్లాసు మేన్య ఫేర్వర్సు,
(వెద్దాపురం. గోదావరి జిల్లా)



కుష్ఠమునకు చికిత్స యినాముగా

చేయబడును

(ప్రత్యేకమైన పథ్యముండవలెను)

తెల్లపదము తప్పక కుదురునని ప్రజలకు రూపిం చుటకును, దాని అత్యుత్తమ గుణములు రుజువుచేయుట కును ఈ అమోఘమైన ఔషధము ఇనాముగా నమాగా పొట్టుములు పంపబడును. ఒక అంగుళం ఫలమునందు అర్బు తమైన గుణము ఒకపొట్టుముచే గలుగును. తక్షణమే వ్రాయుడు మీరు వి. పి. ఖర్చుల నిమిత్తమై 0-6-0 చెల్లించవలసి యుండును.

PANDIT KRIPARAM

Specialist in Leprosy

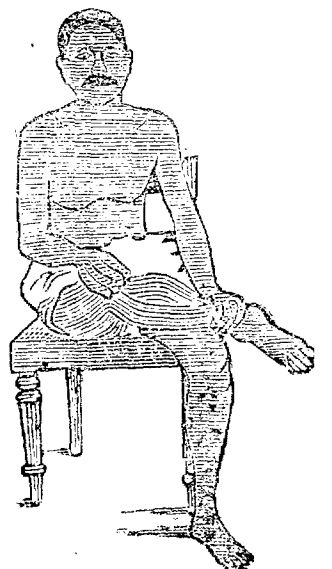
8, NandibaganLane,

Salkhia, Howrah

ఔషధము వాడుకు మునుపు

(ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలోనే వ్రాయవలెను.)

ఔషధమువాడిన పిమ్మి



అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

కెల్విగ్రాఫ్ ఆడక్. "పండిట్" మదరాసు.

పోస్టు బాక్సు నెం 287 రు మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారు ఏ. వి. యస్. అండ్ ఏ. యమ్. యస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమము

ప్రధానకార్యస్థానము జోషధాలయము, 151 గోవిందప్పనాయునివీధి మదరాసు జోషధాలయము బ్రాంచి: 183 బ్రాడ్వే

జ్వేగు, కలరా వ్యాధులకు ఆమోఘమైన మందులు

జ్వేగు జోషధముల సెట్టు 1-కి రు 2-2-0;

కలరా జోషధముల సెట్టు 1కి రు 1-2-0.

జీవామృతము: (రిజిస్టర్డ్) శరీరమునం దుండు పరమలబ
యొముకలను బాగుగ పెంచును. రు 3-4-0

సిద్ధమకరధ్వజము: అన్ని జబ్బులకు ఆమోఘమైన మందు.
60 మాత్రలు రు 9-0-0; 30 మాత్రలు రు 5-0-0

భృగువటి: ఇది సెగ సంబంధమైన వ్యాధులకును, చూలశంకుకును
శ్రేయవచన మందు. రు 1-12-0

చ్యవన ప్రాసన: ఉబ్బసపు దగ్గులకు మంచిమందు. పాను రు 3-0-0

అమృతామలకలైలము: అభ్యంగమునకు యోగ్యమైన
చలన నిమ్మలైలము రు 1-0-0

రక్తస్థాంధక: ఇది చెడిపోయిన రక్తమును శుభ్రీకరచును. రు 3-0-0

లోకల్ ఏజెంట్లు	{	దాదా అండ్ కో.,	}	మదరాసు.
		కె. యస్. ముత్తయ్య అండ్ కో.,		
		ఆల్ బిట్ అండ్ కో.,		

{	ఇండియన్ ఇండస్ట్రియల్ అండ్ కో.,	}
	జనరల్ ప్రోవిజన్ స్టోర్సు,	
	మైకాపుర రోడ్డు, తిరువల్లి కే.ఎస్.	

మద్రాసు వెన్సెల్లు

ప్రతి రకము డ్రాయింగు పెన్ సెట్లయొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు, పోడిమికి పూచీ యివ్వబడును.

మద్రాసు వెన్సెల్ ఫ్యాక్టరీవారిచే మాత్రమే తయారు చేయబడుచున్నవి.

వీటిని ఉపయోగించి స్వదేశోద్యమమునకు ప్రోత్సాహ మొనగడు. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:

1964

వి. పెరుమాళ్ శెట్టి అండ్ సన్సు, మద్రాసు

మమోహనఫార్మసీ, బెజవాడ.

(1298)

సమస్త ఆయుర్వేదాషధములు సరస మైనధరలకు విక్రయింపబడును. కోరువారికి క్యాటలాగు ఉచితము.

వాణిముత్యక్రశాల, బెజవాడ.

అచ్చు బైండుపనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, స్టీల్స్, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై చెక్కుట,
బైకులుచేయుట, స్టేషనరీ సామానులు.

(609)

ఎంగ్లీవింగు

హనుమాన్ సబ్బు

లోకప్రసిద్ధమైనది. దీనికిసమా
నమైనది వేరులేదు. చర్మవ్యా
ధులకుసంజీవివంటిది. ఎచ్చు
నువారుకును.

యస్. రంగనాథంశెట్టి అందు బ్రదరు, నెం 12, బందరు వీధి, మద్రాసు.

విదేశములలో గూడ పే రొందినది. 20 సంవత్సరములనుండి యున్న శుక్లవర్ణమును నివారించినది. ఎంత బలహీనమైన శుక్లమైనను వెంటనే సంసారకుళము నీరుగలదు.

కామూముతము

1 గ్రాములకు 1 రూపాయ

ముత్రములో నిద్రలో బావు పువ్వులును కీ దిగులలో నెలపును. ముగ్ధనపుండులకు, పుద్గులు, నరముల బలహీనులు 20 దినములతో గొప్ప శక్తినిపొందుదురు.
పూలగాఢ రుచి వనితవచ్చును. 30 మాత్రలు సీసా రు 2-0-0. ఖరీదు:—అమృతాంజనము, నెం. 1, ఏలూరు. (కృష్ణాజిల్లా) అని వ్రాయవలెను.